E
.5 SpL

1. 1. 1969. (18. 5. 1144 ME.) ബുധനാഴ്ച.

State Bank of India.
Savings Account. (Joint: Either or Survivor account with Returns) Rs 43,311.70

Current Account (KBN.) Rs 54,579.62
Syndicate Bank Savings Acct (KBN) Rs 1,963.63
Co-operative Stores. Savings Acct. (KBN) Rs 348.53
Total Rs 1,00,203.48

Less amount due to Rainappai Rs 1,041.00
Cash in hand on 1. 1. 69. Rs 1,664.50.

5.15 A.M. നന്നു ചെന്നപ്പോൾ ഭൂമി തെറ്റ് കുറവുകൂടാതെ സൂക്ഷിച്ചു വരുന്നു. എന്നു വിണ്ണും സ്തുതിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. സ്വാമി! ദേവനേ! തന്റെ നാമം ഉച്ചരിക്കുവാൻ! സ്വാമി സ്വാമി! ശിവ ശക്തി! ദേവി സരസ്വതി! ചെറുപ്പക്കാരൻ ദേവതിയമ്മ! ദേവി ദേവ ദേവ! നമ്മൾ ജീവനെപ്പോലെ രക്ഷിക്ക! രക്ഷാ! ദീപനാരായണ! ശ്രീ സരസ്വതി! ചൈതന്യ പൂർണ്ണ! ചിരിയനും പൂർണ്ണ! കുട്ടിയമ്മ നിലയിൽ! ശിവ ശിവ ശിവ! ധർമ്മ ദേവതേ! ചെന്നൈയിൽ! കടപ്പുറത്ത് (ന്ന)! ഞങ്ങളുടെ നാരായണികളെ! ഞങ്ങൾക്ക് ദിനം ദിനം നാമജപം ചൊല്ലുവാൻ നമ്മുടെ പ്രവൃത്തി നടത്തുവാൻ ഞങ്ങൾക്ക് ചൈതന്യം നൽകുന്നു. എന്നു സ്തുതിച്ചു വന്നതിനു ശേഷം ഞാൻ ദിനം കഴിക്കുവാൻ പോയി. 11 മണിക്ക് ഞാൻ വന്നു. ഉച്ചയ്ക്ക് ഊണ് കഴിച്ചു. വൈകുന്നേരം 4 മണിക്ക് ചായ കുടിച്ചു. 12 മണിക്ക് ഉറങ്ങുവാൻ പോയി. ചെന്നൈ തിരിച്ചുവരുന്നതിനു വേണ്ടി NBS ബസ്സിൽ കയറി. NBS കാരുടെ സ്റ്റാന്റിൽ ചെന്നപ്പോൾ ചിറയിൻകീഴ് പോകുന്ന ബസ്സിൽ കയറി. വർക്കല ഇറങ്ങി. അവിടെ നിന്നും ഓട്ടോറിക്ഷയിൽ കയറി പോയി. വീട്ടിൽ ചെന്നു. അമ്മയെ കണ്ടു. അമ്മയുടെ ക്ഷേമം അന്വേഷിച്ചു. 7 മണിക്ക് ഉറങ്ങുവാൻ പോയി. രാത്രിയിൽ ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. രാത്രിയിൽ നാമജപം ചൊല്ലിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഈ നാമം ഞാൻ ചൊല്ലുവാൻ തുടങ്ങിയിട്ട് ഏകദേശം 2 വർഷമായി. ഇപ്പോൾ ഞാൻ ചൊല്ലുന്നു. ഇനിയും ചൊല്ലിക്കൊണ്ടിരിക്കും. ഓം ശിവായ.

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

3.1.1969. 5.15 AM. ഇന്നലെ കോഴിക്കോട് നിന്നും ഇവിടെ വന്ന സന്ദർശകർ (Mr. K.A.K. Nair) തിരിച്ചു പോയി. അവർ വന്നതുകൊണ്ട് ഞാൻ ഉറങ്ങിയില്ല. അവർ പോയപ്പോൾ കിടന്നു. ഉറങ്ങിയില്ല. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറങ്ങിയതുകൊണ്ടാവാം

സ്വപ്നം കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ വൈകുന്നതു ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. രാത്രി 9 മണിയോടെ ഞാൻ ഉണർന്നു. ഉടനെ കുളിക്കണമെന്നു തോന്നി. കുളിച്ചു. ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. ഉറങ്ങാൻ കിടന്നു. ഉറക്കം വന്നില്ല. ഓർമ്മകൾ തിരമാലകൾ പോലെ ഇരമ്പിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഉറക്കം വരുത്താൻ ഞാൻ പല വിദ്യകളും പ്രയോഗിച്ചു നോക്കി. ഫലമുണ്ടായില്ല. ഉറക്കം വരുത്താൻ ഗുളികകൾ കഴിക്കുന്നതു ശീലമാക്കരുതെന്നു ഞാൻ തീരുമാനിച്ചിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു ഗുളികകൾ കഴിച്ചില്ല

8.1.1969. 6 AM. ഇന്നലെ കാലത്ത് പാസ്പോർട്ട് കൈയിൽ കിട്ടി. ഉടൻ തന്നെ ഓഫീസിൽ പോയി ടിക്കറ്റ് ശരിപ്പെടുത്തി. ഉച്ചയ്ക്ക് വീട്ടിൽ വന്നു. ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. കുറച്ചു നേരം കിടന്നു. വൈകിട്ട് 4 മണിക്ക് ഓഫീസിൽ പോയി. ടിക്കറ്റ് കിട്ടി. ഓഫീസിൽ നിന്നും നേരെ ഭാര്യയുടെ വീട്ടിൽ പോയി. അവിടെ നിന്നും ഭാര്യയുടെ കൂട

[illegible] പോയി. [illegible] ഗ്രീൻ ഹാസ്പിറ്റലിലേക്കു പോയി, [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 12 [illegible] 10 [illegible]

16.1.1969. 5:30 AM. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

8.30 P.M. കാലത്ത് കാര് തുടച്ചു. രണ്ടുകുപ്പായം കഴുകി. Accts സാലറിയിൽ നാലരയ്ക്കും മാസ്റ്റർ വാസുദേവൻനായരുടെ കൊടുത്തുകൊടുത്തു. 9.30 ന്റെ ഗവൺമെന്റ് പോലീസ് ബാന്റ് കേൾക്കാൻ സരോജിനി ഷണ്ണായി. ചെറുക്കൻ സക്കീർഹുസൈന്റെ പുതിയ പഴയ ടേപ്പ് വാങ്ങാൻ പോയി. 3 മണിക്ക് ഗവൺമെന്റ് പിരിഞ്ഞു. 3.30ന് ഞാനും കൂടി ഗവൺമെന്റ് തിരുമേനിയെ കാണാൻ പോയി. ഞങ്ങളോടൊപ്പം ചെന്നിട്ടാണ് പോയത്. കൊടുക്കാൻ 17 ഹർജിയുണ്ട്. ഞങ്ങൾക്കുമുമ്പേ പോയ ആരോ ഒരാൾ ഗവൺമെന്റിന് ഒരു ഹർജി കൊടുത്തു. ഞങ്ങൾ ഗവൺമെന്റിന്റെ ഹർജി കൊടുത്തു. ഞങ്ങൾ പുറത്തിറങ്ങിയപ്പോൾ ഗവൺമെന്റ് പോലീസുകാർ ഓടിവന്ന

21.1.1969. 5.10 AM. [illegible] കിടന്നു വീണ്ടും ഉറങ്ങിപ്പോയി. 6 മണിക്ക് ഉണർന്നു. കുറച്ചുനേരം കിടന്നു. പിന്നെ എഴുന്നേറ്റു. പല്ലുതേച്ചു. കുളിച്ചു. ചായ കുടിച്ചു. പത്രം വായിച്ചു. 8 മണിയായപ്പോൾ ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. ഉച്ചയ്ക്ക് 3 മണിവരെ ചാരെ. ഒരുപാടു പേർ വന്നുപോയി. ഉച്ചയ്ക്കു ശേഷം കുറച്ചുനേരം ഉറങ്ങി. പിന്നെ എഴുന്നേറ്റു കുളിച്ചു. ചായ കുടിച്ചു. പത്രം വായിച്ചു. [illegible] വന്നു. [illegible] കുറച്ചുനേരം സംസാരിച്ചു. [illegible] കുറച്ചുനേരം സംസാരിച്ചു. [illegible] കുറച്ചുനേരം സംസാരിച്ച

[illegible] ഞാൻ! രാവിലെ വെയ്റ്റ്, ഗവർണ്മെന്റ് സൗകര്യത്തെപ്പറ്റി, ഗിരിജ ഗോപിനാഥിന്റെ കാറിന്റെ കാര്യം പറയാൻ പോയതും, കൊണ്ടുവന്നാക്കിയതും, ഗോപിനാഥിന്റെ കാറിൽ. ഗോപിനാഥിന്റെ കാറിൽ കയറിയപ്പോൾ ഓർമ്മ വന്നത് കെ.പി.എ.സി. യുടെ ഗോപിനാഥിനെ കൊണ്ടുപോയി ചവിട്ടിച്ച കാര്യമാണ്. ഗോപിനാഥിന്റെ കാറിൽ കയറിയപ്പോൾ ഓർമ്മ വന്നത് കെ.പി.എ.സി. യുടെ ഗോപിനാഥിനെ കൊണ്ടുപോയി ചവിട്ടിച്ച കാര്യമാണ്. [illegible] ഓർമ്മ വന്നത് [illegible]

കുന്നത്തൂർ വന്നു. അവിടെ കുറച്ചു നേരം ചെലവഴിച്ചതിനു ശേഷം ഞങ്ങൾ കൊല്ലത്തേക്കു തിരിച്ചു. രാത്രി 9 മണിയോടെ ഞങ്ങൾ കൊല്ലത്തെത്തി.

26.1.1969 5 AM. ഞാൻ ചെൽസിൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് തന്നെ ഇരുന്നു. ഓരോ ഇരുപതുമിനിറ്റിലും ഓരോ കിലോമീറ്റർ വീതം ഓടിക്കുന്നു. ഇന്നു രാവിലെ ഞങ്ങൾ TIFR ഓഫീസിനടുത്തുള്ള ഒരു ഹോട്ടലിൽ കയറി പ്രാതൽ കഴിച്ചു. ഇതിനിടയിൽ ഞാൻ ഓരോ ചായ കുട

[illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [

[illegible] പറയാൻ തുടങ്ങി. ഒരു മകൾ[illegible]നും സംസാരിച്ചു. എന്റെയും അനുഭവങ്ങളും തെളിവുകൾ നൽകി. ചില ഇടങ്ങളിൽ ഗവർമെന്റ് ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ പിന്നെ, അവരുടെ ചില അനുഭവങ്ങൾ വച്ചുതന്നെ, അവരുടെ, കൂടെ, വലിയ അധികാരികളുടെ കൂടിക്കാഴ്ചയുടെ, രീതി, രാവിലെ പത്തു, മണിക്കു തുടങ്ങുന്നു. പലരുടെയും ഗവേഷണപ്രബന്ധങ്ങൾ അവർ കൂടെക്കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ കണ്ടുപിടുത്തങ്ങളെക്കൊണ്ടു പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി കാണിക്കുകയും ചെയ്തു. അവരുടെ ഉപകരണങ്ങൾ ഞാനും കണ്ടു. ഒരു ഗവേഷണം, ഒരു പുസ്തകം, കഴിഞ്ഞാൽ അടുത്തതിലേക്കു, കടക്കുന്നതിനു മുമ്പ് ഒരു ഇടവേള, ഉണ്ടാകുന്നു, എഴുതിയ കടലാസ് പലരും കീറിക്കളയുന്നു, ചിലർ അതു സൂക്ഷിക്കുന്നു, ചിത്രം വരയ്ക്കുന്നു, ചിലർ അതു ചെയ്യുന്നില്ല. അങ്ങനെയും പല കാര്യങ്ങളും ഒരുമിച്ചു കൂടിയപ്പോൾ ഒരു ചന്തം കൊടുക്കുന്നു. പുറത്തുനടന്ന ആ കൂട്ടിച്ചേർക്കൽ കണ്ടപ്പോൾ, എനിക്കു, തോന്നി, അതു കാണാൻ കഴിഞ്ഞതിൽ ഞാൻ സന്തോഷിക്കുന്നു. ഒരു കാര്യം പറയട്ടെ. 4 മണിക്കു് ടീയ്ക്കുവേണ്ടി പിരിഞ്ഞപ്പോൾ, ഞാനിക്കാര്യം, ഓർമ്മിച്ചു. ഇതൊരുപക്ഷേ, നടന്നുകാണുമായിരിക്കുമോ. ഒരുപക്ഷേ, ഇതിനുവേണ്ടിയായിരിക്കാം ഈ സ്ഥലം തിരഞ്ഞെടുത്തതു്. ഇതിനുവേണ്ടിയായിരിക്കാം ഈ ഗവർമെന്റ് ഗസ്റ്റ് ഹൗസ് പണിതതു്. ഇതിനുവേണ്ടിയായിരിക്കാം ഈ ഗവർമെന്റ് ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നു താമസിപ്പിച്ചതു്. ഇതിനുവേണ്ടിയായിരിക്കാം ഈ ഗവർമെന്റ് ഗസ്റ്റ് ഹൗസിന്റെ മുമ്പിൽ ഈ പുൽത്തകിടി വച്ചുപിട

31.1.1969. 5:15 AM. ഇന്നലെ കുറച്ച് ചാലഗതി നന്നാക്കാനായി. ബാലചന്ദ്രൻനായരുടെ കുടുംബം. രണ്ടാൾ Hindustan എന്ന ലേവനം വായിച്ചു. വായിച്ചിട്ട് അതിന്റെ കുറിപ്പുകൊടുക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് ചെക്കോവിന്റെ ഒരു കഥ ഞാൻ മൊഴിമാറ്റുന്നത്. ചെക്കോവിന്റെ കഥകളിൽ ഏറ്റവും ഒടുവിൽ വായിച്ചത് "ദ ഡാർലിങ്" എന്നാണ്. നിങ്ങൾ വായിച്ചിട്ടുണ്ടോ? ഏതാണ്ട് ഒരാഴ്ചയെങ്കിലും കുറച്ചുനാൾ എടുത്തു മാറ്റിവയ്ക്കണം. ചെക്കോവിന്റെ കഥകൾ ഒന്നിനൊന്ന് മെച്ചമാണ്. "ദ ഡാർലിങ്" എന്നതിന് പകരം "ദ ബെസ്റ്റ്" എന്നാണ് ഞാൻ പറയുക. ഏതാണ്ട് ഒരു 60 പേജുണ്ട്. ഒരു ചെറിയ നോവൽ. ഒരു ഭാഗം ഞാൻ മൊഴിമാറ്റിയിട്ടുണ്ട്. ഇനി ഒരു 10 പേജ് കൂടി ചെയ്താൽ തീരും. ഇന്നലെ ഒരു ഭാഗം ചെയ്തു. ഇന്നും ചെയ്യണം. ഇന്നലെ ഒരു കത്തുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു ഫ്രഞ്ചുകാരൻ പയ്യൻ. ഫ്രഞ്ചുകാരുടെ ഇംഗ്ലീഷ് ഉച്ചാരണം വച്ച് ഇംഗ്ലീഷിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്നു. ഒന്നും മനസ്സിലാകുന്നില്ല. ഒരു ഫ്രഞ്ചുകാരനെ കണ്ടുപിടിച്ച് അവനെക്കൊണ്ട് വായിപ്പിച്ചാൽ മനസ്സിലാകുമായിരിക്കും. ഇന്നലെ ഒരു കത്തുകൂടി വ

ചെലവു്:

Home expenses:	562.80
Bread	10.00
Cow expenses	190.00
Medicines	22.50
Postage	11.00
Barber's fee	82.00
Newspapers	10.00
B.S.S.I.S. Subs	10.00
Stove	10.00
Subscription Dues	75.00
Chair matting	12.00
Sundries	15.00
10 10.30	1010.30

ഇന്നുരാവിലെ കുറച്ചുനേരത്തേക്കു് മഴ വന്നതിൻ്റെ ഫലമായി നല്ല തണുപ്പു് അനുഭവപ്പെടുന്നു. ഓഫീസിൽ പോകുന്നതിനു മുമ്പു് കുറച്ചു് ജോലികൾ ചെയ്തുതീർക്കാനുണ്ടു്. രാധാകൃഷ്ണൻ്റെ ഭാര്യയുടെ വരവുചെലവുകണക്കുകൾ പരിശോധിക്കുന്നതാണു്. അതു് ഒരു വഴിക്കാക്കി വയ്ക്കണം. നടക്കട്ടെ.

2.2.1969. 5.15 PM. ഇന്നലെ സി.പി. ശ്രീധരൻ്റെ പുസ്തകം നോക്കി തുടങ്ങിയപ്പോൾ കൗതുകം തോന്നിയതുകൊണ്ടു് ഉറക്കമിളച്ചിരുന്നു. പെൻസ്വാതിൽ പോയ വഴിയിൽ ഇടതുവശത്തു് കടലിൻ്റെ കാഴ്ച. നല്ലതുപോലെ കുടിച്ചുതീർക്കുന്നതുപോലെ ചായ ഓരോ കപ്പു് ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു് കുടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. 12 മണിവരെ വായിച്ചു. ഒരു ഫുൾ ലൈറ്റിൻ്റെയെങ്കിലും ചെലവു് കുറച്ചു. ഉറക്കം വന്നു. വായിച്ചിരുന്ന പുസ്തകത്തിൽ പോലും ഓക്സ്ഫോർഡ് English Dictionary യുടെ സഹായത്തോടെ ചിലതു് കുറിച്ചെടുത്തു. പിന്നെ ഉറങ്ങിപ്പോയി. രാത്രി പന്ത്രണ്ടരയ്ക്കു് വന്നു കതകിൽ മുട്ടിയപ്പോൾ ഞെട്ടിയുണർന്നു. കിടപ്പുമുറിയുടെ കതകു് തുറന്നു.

മിനുഞ്ഞു് ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു് കാര്യമായൊന്നും കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഞങ്ങൾ ഉറങ്ങുന്നതിനു മുമ്പു് പോലീസുകാരുടെ ഒരു ജീപ്പു് കടന്നുപോയിരുന്നു. അതു് വരുന്നതും പോകുന്നതും കണ്ടിരുന്നു. ഞാൻ ഓടിച്ചെന്നപ്പോൾ ഒരു പോലീസുകാരൻ ഓടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഞാൻ വരുന്നതുകണ്ടു് അയാൾ ജീപ്പു് നിർത്തി. ഞാൻ അടുത്തുചെന്നു. ഒരു Heart attack ആണെന്നു് അയാൾ പറഞ്ഞു. 30.1.69 ൽ PTI യുടെ ഓഫീസിൽ ഒരു സഹപ്രവർത്തകനു് ഇതുപോലെ ഒരു attack ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇതും ആ ഇനത്തിൽപ്പെട്ടതാണോ?

3.2.1969. 5.20 PM. ഇന്നലെ കാലത്തു് നടക്കാനിറങ്ങിയപ്പോൾ മിനുഞ്ഞുണ്ടായിരുന്നു. പിന്നീടു് ചായകുടിക്കുന്നതുവരെ തെളിഞ്ഞുതന്നെ നിന്നു. 11.30 ന് നിന്നു 12-1 വരെയും. ഫുൾ ലൈറ്റിൻ്റെ ചെലവു് കുറച്ചു. രാത്രിയിൽ വായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഉറങ്ങിപ്പോയി. Sunday Standard ൽ നല്ല ലേഖനമുണ്ടായിരുന്നു. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറങ്ങാൻ വൈകി. ഇന്നും അങ്ങനെതന്നെ.

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

4.2.1969. 5 AM. രാത്രിയിലും ചൂടും തുടരുന്നു. ഇന്നലെ ചെന്നൈയിൽ നടന്ന "ഗായകനായി" ദിവസം രാത്രി കഴിഞ്ഞാൽ റിലീസ് ചെയ്യുന്നതാണ്" എന്നാണ് പറഞ്ഞത്. കാലത്ത് ബാക്കിയുള്ള ചെറുപ്പക്കാരികളുടെ ടിക്കറ്റും മുൻകൂറായി ചിലർ പണവും ചെലവാക്കി. മിനിഞ്ഞാന്ന് രാത്രി നടന്ന ടിന്റെ റിഹേഴ്സൽ കഴിഞ്ഞ് ഞാൻ പോയിരുന്നു. പാസ്സിന്റെ കാര്യം ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. ഷോ 12-1 ആകും. നിശ്ചലദൃശ്യങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തല സംഗീതം ഞങ്ങൾ (A Landmark in Indian Music Company) തന്നെയാണ് ചെയ്തത്. Sunday Standard-ൽ നല്ല അഭിപ്രായം വന്നിട്ടുണ്ട്. രാധാകൃഷ്ണൻ (ഗായകൻ) ഇന്നലെ വന്നിരുന്നു. ഞാൻ ഓഫീസിലായിരുന്നു. ഭാര്യയോടും മകനോടും സംസാരിച്ചു. ചായയും കുടിച്ചു. രാത്രി 8 മണിയോടെ തിരിച്ചുപോയി. ഇന്നലെ ചെന്നൈയിൽ ചൂട് കൂടുതലായിരുന്നു.

5.2.1969. 5 AM. ഇന്നലെ കാര്യമായി ഒന്നും എഴുതിയില്ല. പുലർച്ചെ സമയം ഭീകരസ്വപ്നം കണ്ടതിന്റെ ക്ഷീണം മാറിയിട്ടില്ല. ഒരു ഫോൺ വന്നതുകൊണ്ട് ഞെട്ടിയുണർന്നു. ഒരു Music പരിപാടിക്കുവേണ്ടി ചെയ്തുകൊടുത്ത ഗാനങ്ങൾ ടേപ്പിലാക്കി തരുവാൻ ചെന്നൈയിൽ നിന്ന് ഒരു ഗായകൻ വിളിച്ചു. ഞാൻ കെ. രാഘവൻ മാസ്റ്റർ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള രാഗങ്ങൾ തന്നെ. രണ്ടു പേരുടെയും ശബ്ദം ഒരുപോലെ ഇടകലർത്തിയാണ് പാടിയിരിക്കുന്നത്. ഞാൻ കൊടുത്തതിൽ ഒരു പാട്ട് ഒഴിവാക്കി. പകരം ഒരു പുതിയ പാട്ട് കൊടുത്തു. ഇന്നലെ ഓഫീസിൽ പോയില്ല. ഇന്ന് Sunday Standard-ന്റെ ഓഫീസിൽ പോകണം. ഭാര്യയുടെ ഓപ്പറേഷൻ നടത്തുന്നത് ഞാൻ ഒപ്പിട്ടു കൊടുക്കണം.

9.40 A.M. ഇന്നും വലിയൊരു തെറ്റിദ്ധാരണയുടെ ഇരയായി. Income tax-ൽ 306 രൂപയുടെ ഒരു ഡിമാന്റ് കിട്ടി. രണ്ടു വർഷം കാത്തും. Sunday Standard കാരുടെ, സി.പി. ശിവന്റെ ഓഫീസിൽ പോയി. ഓഫീസിലെ ചുമതലയുള്ള പെൺകുട്ടി ശിവന്റെ മുറിയിൽ നിന്ന് ഇന്നലെ ഒട്ടിച്ച നമ്പറുകൾ ചിത്രം കൊടുത്തു. രണ്ടാം പേജിലാണ്. ഞാനെന്നെ പെട്ടെന്ന് കണ്ടുപിടിച്ചു. ഞാൻ ടിക്കറ്റിനുവേണ്ടി ശിവനെ സമീപിച്ചു. രണ്ടുപേർക്കുള്ള ടിക്കറ്റ് തന്നു. ഞാൻ ഓഫീസിൽ പോയി — The fantastic journey. ഒരു മനുഷ്യന്റെ ഭാവനയിൽ ഉരുത്തിരിഞ്ഞ ചിത്രങ്ങൾ ഒരു ഫിലിം കമ്പനിയുടെ ഒരു ഫിലിമിലൂടെ ദൃശ്യവൽക്കരിക്കുന്നു. കാണുന്നവർക്ക് ഇന്നലെ ഓഫീസിലെ ജീവനക്കാരി രാത്രിയാണെന്ന് പറഞ്ഞിരുന്നു. ഓഫീസിലെ ഫോൺ ഓപ്പറേറ്റർ, ഓഫീസിലെ ജീവനക്കാർ, ഓഫീസിലെ സന്ദർശകർ, ഓഫീസിലെ സന്ദർശകർ. രണ്ടാമത്തെ രംഗം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ പിന്നിലേക്ക് പോയി. ഒരു ഫോട്ടോഗ്രാഫർ ഞങ്ങളുടെ ഫോട്ടോ എടുത്തു. ഞാൻ ഫോട്ടോഗ്രാഫറുടെ അടുത്തുചെന്ന് ഫോട്ടോ കിട്ടുമോ എന്ന് ചോദിച്ചു. കിട്ടുമെന്ന് പറഞ്ഞു. ഞാൻ ഓഫീസിൽ വന്നു.

ചെയ്തു കാൻ്റീനിൽ കൊണ്ടുപോയി. ചായ കുടിച്ചു. പിരിഞ്ഞു കയറി. ദേവയാൻ രക്ഷപ്പെട്ടു.

6.2.1969. 5 AM. ഇന്നലെ 14 മൈലോളം ദൂരം ഞാൻ നടന്നിരിക്കുന്നു പോലും! കാലിനു പറ്റിയ വേദനയുടെ കഥ! ഇന്നലെ രാത്രി കിടന്നപ്പോൾ ശരീരം മുഴുവൻ ഒരു പനിപിടിച്ചതുപോലെ തോന്നി. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് കുളിച്ചു നിൽക്കുന്നതുകൊണ്ട് ജലദോഷം വരുമോ എന്നു ഭയന്നു. ഇന്നു രാവിലെ എഴുന്നേറ്റപ്പോൾ ഒരു ഉന്മേഷം തോന്നുന്നു. ഭാഗ്യം! ഇനി ഒരിക്കലും വേണ്ട, ഇങ്ങനെയുള്ള സാഹസം? വീണ്ടുവിചാരമില്ലാത്ത പ്രവൃത്തിയായി.

5.10 PM. കിടക്കുന്നതിനു മുമ്പ് കുളിക്കുന്നതിനായി. ദിനലേഖനം പതിവുപോലെ എഴുതി. 11.30 മുതൽ 12.10 വരെയാണ്. ചിലപ്പോൾ രണ്ടു ദിവസത്തെ ദിനലേഖനം ഒരുമിച്ചായിരിക്കും. ചില കാര്യങ്ങൾ ഓർമ്മയിൽ നിന്നു (കുടികിടപ്പുകാരൻ) മായുന്നതിനു മുമ്പ് രേഖപ്പെടുത്തുന്നു: ഓരോ ദിവസവും കാടിനെപ്പറ്റി. പതിവുപോലെ ഇന്നും വായിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു, ചെയ്യാനുള്ള കത്തുകൾ എഴുതി, NBS-നെ കുറിച്ചുള്ള ലേഖനം. ഇന്നത്തെ ഡെയ്ലി ടെലഗ്രാഫിൽ Indian Empire കാണുന്നില്ല. ഒരു Selective Service of Graduates നെപ്പറ്റി ഒരു ലേഖനം വായിച്ചു. N. രാമചന്ദ്രൻ, കെ. ഗോപിനാഥൻ എന്നിവർക്കുള്ളതാണ്. Pamphlet ഒന്നുകൂടി വായിക്കണമെന്നുണ്ട്. ഇന്നു ഞായറാഴ്ചയും ഓഫീസ് ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ട് ഒരു ദിവസം കൂടി കിട്ടുന്നു. ഉച്ചയ്ക്ക് ഊണുകഴിഞ്ഞ് ഒന്നു മയങ്ങിയെഴുന്നേറ്റപ്പോൾ 1.05 കഴിഞ്ഞു. പാസ്പോർട്ടിനുവേണ്ടി ഒരു ഫോട്ടോ എടുക്കണം. ഫോട്ടോഗ്രാഫറുടെ അടുത്തു പോകണം. ഇന്നുതന്നെ ഇതു ചെയ്യണമെന്നുണ്ട്.

8.2.1969. 5 AM. മിനിഞ്ഞാന്ന് രാത്രി വേലുക്കുട്ടി ഒരു കത്തുമായി എന്റെ മുറിയിൽ വന്നിരുന്നു. അതിനു മറുപടി എഴുതിയിരുന്നു. ഇന്നലെ രാവിലെ ഞാൻ ഓഫീസിൽ പോകുന്നതിനു മുമ്പ് അതു കൊടുത്തു. ഇന്നലെ ഓഫീസിൽ ഒന്നും ചെയ്തില്ല. ഉച്ചയ്ക്ക് ഊണുകഴിഞ്ഞ് ഒന്നു മയങ്ങിയെഴുന്നേറ്റപ്പോൾ 1.05 ആയിരുന്നു. പാസ്പോർട്ടിനുവേണ്ടി ഫോട്ടോ എടുക്കുന്നതിനു വേണ്ടി ഞാൻ ഓഫീസിൽ നിന്നിറങ്ങി. ഫോട്ടോഗ്രാഫറുടെ അടുത്തു പോയി. ഫോട്ടോ എടുത്തു. ഫോട്ടോഗ്രാഫർ ഫോട്ടോ കഴുകിയുണക്കി തരുന്നതിനു വേണ്ടി കാത്തിരുന്നു. ഫോട്ടോ കിട്ടിയപ്പോൾ 2.30 ആയിരുന്നു. ഫോട്ടോ കിട്ടിയപ്പോൾ ഞാൻ ഓഫീസിലേക്കു പോയി. ഓഫീസിൽ ചെന്നപ്പോൾ ഓഫീസിൽ ഒന്നും ചെയ്യാനില്ലായിരുന്നു.

നാരായണന്റെ മുറിയിൽ പോയി കുറച്ചു സംസാരിച്ചു. കിടക്കുന്നതിനു മുമ്പ് പോയി കണ്ടു. കുറച്ചു നേരം കൂടി സംസാരിച്ചു. ഉറങ്ങിക്കോളാൻ പറഞ്ഞു. ഉറങ്ങിയോ എന്തോ.

ഇന്നു പാലക്കാട്ടു പോകണം. രാവിലെ എഴുന്നേറ്റു കുളിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു കാർ വന്നു നിന്നു. ഞാൻ കരുതി ഗോപാലകൃഷ്ണൻ ആയിരിക്കുമെന്ന്. അല്ല. ഒരു ഡോക്ടറാണ്. ഞാൻ പോകുന്നതിനു മുമ്പ് ഒന്നു കാണണമെന്നു പറയാൻ വന്നതാണ്. ഞാൻ ഉടനെ പുറപ്പെടുമെന്നു പറഞ്ഞു.

ഇന്നലെ Bimal Karയിൽ നിന്ന് 15000 രൂപയുടെ cheque കിട്ടി. രണ്ടായിരത്തിനുള്ള ചെക്ക് ഞാൻ കൊടുത്തിരുന്നു. അതിന്റെ ബാക്കിയാണ്. ഇതിനു മുമ്പ് 5000 രൂപയുടെ ചെക്ക് കിട്ടിയിരുന്നു. അതിന്റെ Basis എന്തായിരുന്നു എന്നു മനസ്സിലാകുന്നില്ല. അത് ആരുടെയെങ്കിലും മനസ്സിൽ നന്മയുണ്ടാകട്ടെ എന്നു കരുതുന്നു.

ഏതാണ്ടെല്ലാ കാര്യങ്ങളും ഭംഗിയായി കഴിഞ്ഞു.

9.2.1969. 6.15 A.M. പാലക്കാട്ടേക്കു പുറപ്പെടുന്നു. ഇന്നലെ കാലത്തു മുതൽ നല്ല മഴയുണ്ടായിരുന്നു. ഇന്നു രാവിലെ 11 മണിക്കു കാർ വരുമെന്നു പറഞ്ഞിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു പോകുന്നു. ഇന്നലെ രാത്രി നാരായണൻ നായരുടെ മുറിയിൽ പോയിരുന്നു. അവിടെ വച്ചു "കലയും കാലവും" എന്ന പുസ്തകത്തെപ്പറ്റി കുറച്ചു സംസാരിച്ചു. രാവിലെ Mr. Sivaramakrishnan വന്നു. അദ്ദേഹത്തോടു ഞാൻ കുറച്ചു പുരോഗമിച്ചു സംസാരിച്ചും കുറച്ചു യാഥാസ്ഥിതികമായും സംസാരിച്ചു. 11 മണിക്കു Taj ഹോട്ടലിലെത്തുമെന്നാണ് ഡ്രൈവർ പറഞ്ഞത്. ഞാൻ ഒരു കത്തെഴുതി. ഒരു കത്തു വന്നിട്ടുണ്ട്. 3 മണിക്കു പാലക്കാടെത്തണം. വിമാനത്തിലാണ്. മുറിയിലിരുന്നു. ഉച്ചയ്ക്കു ചെമ്മീൻ കൂട്ടി ചോറുണ്ടു. ഒന്നു മയങ്ങി. 4 മണിക്കു പാലക്കാടെത്തി. ഒരു ഓട്ടോറിക്ഷയിൽ കയറി. ഞാൻ കരുതിയതിലും വളരെ ചെറുതാണ് ടൗൺ. ഒരു ഹോട്ടലിൽ മുറിയെടുത്തു. കുളിച്ചു. ചായ കുടിച്ചു. 4.45 മുതൽ 4.55 വരെ നടന്നു. ഭംഗിക്കുറവില്ല. മലകളുണ്ടെന്നേ. രണ്ടിടത്തു ചെന്നു കണ്ട വീടുകൾ നല്ല ഭംഗി കാട്ടിയിരുന്നു. ഒരു കുടുംബത്തിലും വലുതായിട്ടൊന്നുമില്ല. ഒരിടത്തു തെരുവിൽ ഒരു പെൺകുട്ടി കുളിക്കുന്നതു കണ്ടു. ഒരു കുടുംബത്തിലെ പെൺകുട്ടികൾ തന്നെയാണ് കുളിക്കുന്നത്. 10.15 ന് ഞാൻ മുറിയിലെത്തി. കിടന്നുറങ്ങി. 11 മണിക്കു കാർ വന്നു. ഗോപാലകൃഷ്ണൻ പാർട്ടിയുടെ ഒരു നേതാവിനെയും കൊണ്ടുവന്നിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു കുറച്ചു പുസ്തകങ്ങൾ വിൽക്കുന്നതിനുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തുകൊടുക്കണമെന്നു പറഞ്ഞു. ശരിയാക്കാം.

ഇന്നലെ രാത്രി ചായ കുടിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ ഒരു കാര്യം ഓർത്തു. ഞാൻ ഇന്നു വരെ ചെയ്തിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ ഏറ്റവും ശരിയായ കാര്യം ഏതാണ്? ഞാൻ ഇന്നു വരെ ചെയ്തിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ ഏറ്റവും തെറ്റായ കാര്യം ഏതാണ്? ഒന്നും ഓർമ്മയിൽ വന്നില്ല. ഉറങ്ങിപ്പോയി.

10.2.1969. 5.30 A.M. പെട്ടെന്നു നാണുക്കുട്ടൻ ചായയുമായി വന്നു വിളിച്ചു. ഞെട്ടിയുണർന്നു. ഒരു കാറ്റുണ്ട്. പോകുന്നതെങ്ങനെയെന്നു കാണട്ടെ. ഇന്നലെ കാലത്ത് 6 നു പുറപ്പെട്ടു. ചിറ്റൂരെത്തിയപ്പോൾ ഏതാണ്ടു 8 മണിക്ക് ചെറിയ വണ്ടിയിൽ

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

ന്നു. അവസാനം നടന്ന സമ്മേളനം കൂടി പരിശോധിക്കണം. പക്ഷേ N.B.S. കാര്യത്തെപ്പറ്റി തന്നെ. ഞാൻ ഓഫീസിൽനിന്നു് ഒരു കാറെടുത്തു. 4.30ന് YWCA-യിൽ ചെന്നപ്പോൾ ഒരു കമ്മിറ്റി നടക്കുന്നു. അവിടെ വച്ചു് ഞാൻ സംബന്ധിച്ചിട്ടുള്ള സ്ത്രീകളെന്തിനാണു് പോയി. രണ്ടു മൂന്നുപേരുടെ കാര്യമേ അവിടെ നടന്നുള്ളൂ. അവർ പോയി. അപ്പുണ്ണിയുടെ അവിടെ ചെന്നു കാണുന്നു. ഓഫീസിൽ അപ്പുണ്ണിയെ വഴിയിൽ കാറിൽ വിട്ടിട്ടു് പോയതാണു്. അവിടെ ചെന്നപ്പോൾ ഓഫീസിൽ ആരുമില്ല. അപ്പുണ്ണിയുടെ കാറിൽ കയറി ഞാൻ വീട്ടിലേക്കു പോന്നു. ഇന്നു് ഓഫീസിൽ പോകുന്നില്ലെന്നു് അപ്പുണ്ണിയെ അറിയിച്ചു. ഒരു കത്തു് എഴുതാനുണ്ടു്. 10.30ന് കിടന്നു. ചിന്ത പൂർത്തിയാക്കാതെ ഇന്നു് ഒന്നുകൊണ്ടും ചെയ്യരുതു്.

11. 2. 1969. 5. AM. ഇന്നലെ കാലത്തു് SP ഓഫീസിലെ ഓഫീസർ Deptt. അയച്ചതു് മുറിച്ചു പോയി. നല്ല വെയിലായിരുന്നു. ഒരു വണ്ടി 11.30 ആയി. തണ്ണീർമുക്കത്തെത്തുമ്പോൾ. ഇടയിലൊന്നും കിടന്നു. ചേലക്കാടിയിൽ വച്ചുണ്ടായ ഒരു കാര്യം പറയാതിരിക്കുകയാണു്. അതിനിടയ്ക്കു് ഒരു അമ്മാവി വന്നു നിന്നു ഒരു ചോദ്യം ചോദിച്ചു. പോലീസുകാരനോടു് എന്തോ പറയുന്നതു കണ്ടു് ഞാൻ അടുത്തുചെന്നു നിന്നു. അവർ പോലീസുകാരനോടു പറയുകയാണു് "ഞാൻ ഇവിടെ ഒരുത്തനുണ്ടു്. ഒരുത്തിയെ കൊന്നു കുഴിച്ചിട്ടിരിക്കുന്നു. അവനെ പുറത്തു വരുമ്പോൾ കൊല്ലണം." എന്നു് ഉച്ചത്തിൽ പറയുന്നു. ഞാൻ ഒരു ഭാവവും കാണിച്ചില്ല. പിന്നെ ഒരു ചെറിയ വീട്ടിൽ വിശ്രമിച്ചു. അവിടെ വച്ചു് ഞാൻ പോലീസുകാരനോടു് ചോദിച്ചു. അവർ പോയതിനുശേഷം. അവർ ഒരു കൊലപാതകത്തിനു് ശിക്ഷ കഴിഞ്ഞു വന്നവരാണു്. അവരുടെ ഭാര്യയെ കൊന്നു കുഴിച്ചിട്ടിരിക്കുന്നു. അവരുടെ ഭാര്യയുടെ ബന്ധുക്കൾ പോയി. വഴിയിൽവച്ചു് ഒരാളെ കണ്ടപ്പോൾ അയാളോടു് പറഞ്ഞതാണു്. ഞാൻ ഒരു കൊലപാതകിയാണെന്നു് അറിഞ്ഞുകൊണ്ടു് എന്നോടു് അങ്ങനെ പറഞ്ഞതിനു് ഞാൻ ഒരു കാരണം കണ്ടുപിടിച്ചു. അവർ പോലീസുകാരനോടു പറഞ്ഞു. അവരുടെ ഭാര്യയുടെ ബന്ധുക്കൾ പോയി. വഴിയിൽവച്ചു് അവരുടെ ഭാര്യയുടെ ബന്ധുക്കളിൽ

വന്നതെന്ന് തോന്നുന്നു. കുഞ്ഞുണ്ണിയും വന്നു കണ്ടുകൊണ്ടു. ചായക്കു ശേഷം കുളിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ചു പറഞ്ഞു. വൈകുന്നേരം വരെ ഞാൻ ഒന്നും കഴിച്ചില്ല. ഒരു ഗ്ലാസ് പാൽ കുടിച്ചു. ഒരു ഗ്ലാസ് ചായ കുടിച്ചു. ഞാൻ കുളിച്ചു. ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. ഉടനെ ഉറങ്ങിപ്പോയി. രാവിലെ 8 മണിക്കു ഉണർന്നു. ഇന്നലെ രാത്രി 12 മണിക്കു കിടന്നതാണ്. 8 മണിക്കൂർ നീണ്ടുപോയി. രാവിലെ പല്ലുതേച്ചു

"This year on Sivarathri day Mugasa's grave has fallen and two scientists who have been asked to speak to you tomorrow ..... Dr. Thankam Nair is a biologist of international reputation and she is the Director of Physical Education in the Madhya Pradesh.

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

കിടന്നതിനാൽ ഒരുതരം ക്ഷീണമായിരുന്നു. വെയിലത്തു കുറേ നടന്നു കാണും. വെയിലത്തിറങ്ങിയാൽ തലവേദന വരുന്നതുകൊണ്ടാണ് കുടയെടുത്തത്. കുടയിൽ വെയിലുകൊള്ളാതെ. പക്ഷേ വെയിലുകൊള്ളാതെ കുടയ്ക്കുള്ളിലൂടെ കാണാമല്ലോ. P.H.H. ൽ പോയി. കണ്ണു 4 ഡോക്ടർമാരെക്കൊണ്ടു പരിശോധിപ്പിച്ചു. നല്ല സുഖമുള്ളതായി. ഈ കാലത്ത് ചിലപ്പോൾ കണ്ണിനു വേദന വരാറുള്ളതുകൊണ്ടാണ് പോയത്. വേറെ കുഴപ്പമൊന്നുമില്ല. ഗ്ലൂക്കോമയുടെ കുഴപ്പമല്ല. നാഡീവ്യൂഹത്തിന്റെ ബലക്കുറവുകൊണ്ടാണ് ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് കണ്ണിനു വേദന വരുന്നത്. നാഡീവ്യൂഹത്തിന്റെ ബലക്കുറവിനു കാരണം – sleepless. ഉറക്കമില്ലാത്തതാണ് ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് വേദനയുണ്ടാക്കുന്നത്. നാഡീവ്യൂഹത്തിന്റെ ബലക്കുറവിനു കാരണം ഉറക്കമില്ലായ്മയാണ്. ഉറക്കമില്ലായ്മയുടെ കാരണം ചിന്തകളുടെ അധികപ്രവാഹമാണ്. ചിന്തകളുടെ അധികപ്രവാഹത്തിനു കാരണം ഞാൻ തന്നെയാണ്.

ഇന്നലെ രാത്രിയിൽ വെയിലത്തു നടന്നതുകൊണ്ടുള്ള ക്ഷീണം കാരണം നേരത്തെ ഉറങ്ങിപ്പോയി. രാവിലെ 4 മണിക്കു ഞാൻ ഉണർന്നു. ഉണർന്നപ്പോൾ ഉറക്കം പൂർണ്ണമായിട്ടില്ലായിരുന്നു. ഉറക്കത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം ഉണർന്നിരിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന ചിന്തകളുടെ രൂപത്തിൽ ഞാൻ അനുഭവിക്കുന്നു. ഉണർന്നിരിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന ചിന്തകളുടെ രൂപത്തിൽ ഉറക്കത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം അനുഭവിക്കുന്നു. ഉറക്കത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം ഉണർന്നിരിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന ചിന്തകളുടെ രൂപത്തിൽ അനുഭവിക്കുന്നു. ഉണർന്നിരിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന ചിന്തകളുടെ രൂപത്തിൽ ഉറക്കത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം

3.3.1969. 6 AM. [illegible] 11 മണി മുതൽ 1 മണി വരെ [illegible] [illegible] [illegible]

വലിയ കിടക്കയിലാണ്. ടേബിൾ ഫാൻ, ചെറിയ ഫാൻ, ടേബിൾ ലാമ്പ് തുടങ്ങിയവ ഓരോന്നായി ഞാൻ പരിശോധിച്ചു. ഓരോന്നിന്റെയും സ്വിച്ച് ഓൺ ചെയ്തു നോക്കി. ഓരോന്നും പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. ഫാനിന്റെ ഒരു കമ്പി കാണാനില്ല. ഫാനിന്റെ ഭംഗി കുറയുന്നുണ്ട്. ഞാൻ ഫാനിന്റെ അടുത്തുചെന്ന് അതിന്റെ കമ്പി കാണാനുണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിച്ചു. കമ്പി കണ്ട

8.3.1969. 6 AM. പതിവുപോലെ തന്നെ ഉണർന്നു. പാൽക്കാരൻ വന്നു. ചായ കുടിച്ചു. പുറത്തിറങ്ങി നടന്നു. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറക്കം കുറവായിരുന്നു. ഇന്നു രാവിലെ ഉറക്കം തൂങ്ങുന്നു. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറക്കം കുറഞ്ഞതിനാൽ ഇന്നു രാവിലെ ഉറക്കം തൂങ്ങുന്നു. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറക്കം കുറഞ്ഞതിനാൽ ഇന്നു രാവിലെ ഉറക്കം തൂങ്ങുന്നു.

9.3.1969. 6 AM. പതിവുപോലെ തന്നെ ഉണർന്നു. പാൽക്കാരൻ വന്നു. ചായ കുടിച്ചു. പുറത്തിറങ്ങി നടന്നു. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറക്കം കുറവായിരുന്നു. ഇന്നു രാവിലെ ഉറക്കം തൂങ്ങുന്നു. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറക്കം കുറഞ്ഞതിനാൽ ഇന്നു രാവിലെ ഉറക്കം തൂങ്ങുന്നു. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറക്കം കുറഞ്ഞതിനാൽ ഇന്നു രാവിലെ ഉറക്കം തൂങ്ങുന്നു.

10.3.1969. 5.45 AM. ഉണർന്നു. പുറത്തിറങ്ങി നടന്നു. പാൽക്കാരൻ വന്നു. ചായ കുടിച്ചു.

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

ചൂട് പുറത്തിലിന് നിന്ന് Whitefield ലേക്കു പോകുമ്പോൾ രാവിലെ ഒരു സ്ത്രീയെ കണ്ടു. അവരുടെ കൈയ്യിൽ ഒരു കുഞ്ഞുണ്ടായിരുന്നു. അവരുടെ കുഞ്ഞിനെ കണ്ടപ്പോൾ എന്റെ മനസ്സിൽ ഒരു കുഞ്ഞിനെ കൊടുക്കണമെന്നു തോന്നി. അതുകൊണ്ട് ഞാൻ അവരോടു ചോദിച്ചു. അവർ സമ്മതിച്ചു. അപ്പോൾ ഞാൻ അവരുടെ കുഞ്ഞിനെ എടുത്തു. അവൾ ഉറങ്ങുകയായിരുന്നു. അവളുടെ അമ്മയുടെ പേരും അഡ്രസ്സും ഞാൻ എഴുതിയെടുത്തു. അവൾ ഒരു കൊച്ചു പെൺകുട്ടിയായിരുന്നു. അവളുടെ അമ്മയുടെ പേരു ചോദിച്ചപ്പോൾ അവൾ പറഞ്ഞു. അവൾ ഒരു ക്രിസ്ത്യാനിയാണ്. അവൾ ഒരു ഹിന്ദുവിനെ വിവാഹം കഴിച്ചിരിക്കുക

[illegible]

12.3.1969. 6 AM. രാത്രിയിൽ നല്ല തണുപ്പുണ്ടായിരുന്നു. വെളുപ്പാൻ കാലത്തു കുറച്ചു മഴ പെയ്തു. പുലർച്ചെ കാലത്തു കുളിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ഇന്നു ശുക്രനാഴ്ചയാണു. ഇന്നു രാവിലെ മുതൽ ചില കുടുംബങ്ങൾ സന്ദർശിക്കുന്നുണ്ട്. ഞാൻ കാലത്തു കുറച്ചു നേരം ബൈബിൾ വായിച്ചിരുന്നു. ഉച്ചയ്ക്കു 3.15-നു ഓഡിറ്റോറിയത്തിൽ പോയി. ശ്രീ ഗോപാലപിള്ള, ശ്രീ കെ. പോൾ, ഡോ. രാമൻ നായർ തുടങ്ങിയവർ പ്രസംഗിച്ചു. Brain drain എന്നതിനെക്കുറിച്ചാണു ചർച്ചയിരുന്നതു. രണ്ടു മണിക്കൂർ നേരമുണ്ടായിരുന്നു. രണ്ടുമൂന്നു പേർ മാത്രം. ഒരു തമാശയുണ്ടായി. ഒരു പ്രസംഗകൻ പറഞ്ഞു: 40 രൂപയുണ്ടെങ്കിൽ ഒരു ചലച്ചിത്രം കാണാം. 40 രൂപയുണ്ടെങ്കിൽ ഒരു ഭാര്യയെ കിട്ടുമെന്നു മറ്റൊരു പ്രസംഗകൻ. ഉടനെ V.C. പറഞ്ഞു: 40 രൂപയുണ്ടെങ്കിൽ ഒരു ഭാര്യയെ കിട്ടുമെന്നു പറഞ്ഞതു ശരിയല്ല. ഒരു ഭാര്യയെ കിട്ടാൻ 40 രൂപ പോരാ. 400 രൂപയെങ്കിലും വേണം. ഇതു കേട്ടു സദസ്സു കൂട്ടച്ചിരിയായി. ഞാൻ V.C. പറഞ്ഞതിനെ എതിർത്തു പറഞ്ഞു. ഒരു ഭാര്യയെ കിട്ടാൻ 40 രൂപ പോരാ, 400 രൂപയെങ്കിലും വേണമെന്നു പറഞ്ഞതു ശരിയല്ല. ഒരു ഭാര്യയെ കിട്ടാൻ 4000 രൂപയെങ്കിലും വേണം. ഇതു കേട്ടു സദസ്സു വീണ്ടും കൂട്ടച്ചിരിയായി. ഇതിനിടയിൽ ഞാൻ ഒരു കാര്യം പറഞ്ഞു: ഇന്നത്തെ പ്രസംഗത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം എന്താണു? ഇന്നത്തെ പ്രസംഗം കൊണ്ടു ഈ രാജ്യത്തിനു എന്തു പ്രയോജനമുണ്ടാകും? ഇന്നത്തെ പ്രസംഗം കൊണ്ടു ഈ രാജ്യത്തിനു ഒരു പ്രയോജനവുമുണ്ടാകുകയില്ല. ഇതു കേട്ടു V.C. പറഞ്ഞു: ഇന്നത്തെ പ്രസംഗം കൊണ്ടു ഈ രാജ്യത്തിനു ഒരു പ്രയോജനവുമുണ്ടാകുകയില്ലെന്നു പറഞ്ഞതു ശരിയല്ല.

രാവിലെ പത്തരയോടെ ഭീമനാടിലെത്തി, തുമ്പിനെയും കൂട്ടി പാടിക്കുന്നിലേക്കു പോയി, ഉച്ചയ്ക്കു തിരിച്ചെത്തി.

രാധയും തുമ്പിയും കുറച്ചുനേരം. രാവിലെ സുഖമായിരുന്നു. പിന്നെ ചൂടുകൂടിയപ്പോൾ തലവേദന തുടങ്ങി. ഡി. സി. കുടിച്ചു. ആസ്പിരിൻ കൊടുത്തു. ഉച്ചയ്ക്കു ചോറുണ്ടു. ഉച്ചയ്ക്കു ശേഷം ടെമ്പറേച്ചർ 103° കയറിക്കൂടി. മാതൃഭൂമിയിലെ ലേഖനം വായിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ടെമ്പറേച്ചർ 104° കയറിയിരുന്നു. ഛർദ്ദിക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഞാൻ ഓടിച്ചെന്നു. ഛർദ്ദിച്ചതു മുഴുവൻ കൈയിൽ പിടിച്ചു. ഛർദ്ദിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തുമ്പിയുടെ സഹായത്തോടെ കൈ കഴുകിച്ചു. രാധയുടെ മുഖത്തിനു വല്ലാത്ത തുമ്പിന്റെ നിഴൽ. ഞാൻ തുമ്പിയെ ബാലചന്ദ്രന്റെ അടുത്തേക്കു പറഞ്ഞയച്ചു. തുമ്പിയുടെ കൂടെ ഡോക്ടർ സുബ്രഹ്മണ്യനെയും, തുമ്പിയുടെ നിർബ്ബന്ധം സഹിക്കവയ്യാതെ രാധ ഛർദ്ദിച്ചതു കുറച്ചുകൂടി പുറത്തേക്കു കളഞ്ഞു. ഡോക്ടർ വന്നു. ടെമ്പറേച്ചർ നോക്കി. ഇഞ്ചക്ഷൻ കൊടുത്തു. ഗുളികകൾ തന്നു. പോയി. രാത്രി 12 മണിക്കു ടെമ്പറേച്ചർ 100° ആയി. രാധ ഉറങ്ങിക്കിടന്നു. ഞാൻ തുമ്പിയുടെ കൂടെ കിടന്നു. രാവിലെ 4 മണിക്കു ഞാൻ എഴുന്നേറ്റു. രാധയുടെ ടെമ്പറേച്ചർ 98° ആയിരുന്നു. രാധ ഉണർന്നു. ഞാൻ ചായയുണ്ടാക്കി കൊടുത്തു. രാധയുടെ ഛർദ്ദിൽ കോരിക്കളഞ്ഞു. രാധ കുളിച്ചു. ഞാൻ കുളിച്ചു. രാധയ്ക്കു ചായ കൊടുത്തു. രാധ കുറച്ചു ചായ കുടിച്ചു. രാധയുടെ ടെമ്പറേച്ചർ 98.4° ആയിരുന്നു. രാധ ഉറങ്ങിക്കിടന്നു. ഞാൻ ഉണർന്നു. രാധയുടെ ടെമ്പറേച്ചർ 98.4° ആയിരുന്നു. രാധ ഉണർന്നു. ഞാൻ ചായയുണ്ടാക്കി കൊടുത്ത

കിടക്കുന്നു. പതിവിലധികം ബഹുജനങ്ങൾ ഘോഷയാത്രയിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതായി കാണപ്പെട്ടു. ഒന്നും കാണാൻ വിട്ടുപോകരുതല്ലോ.

ഈ ഒരു ദിവസത്തിന്റെ വേഷം ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥത്തിൽ പോലീസുകാരി കാണിച്ചുതന്നു. ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥനെ കാണാനായി ഞാൻ അവരുടെ ഓഫീസിൽ ചെന്നു. അവർ ഉടനെ ഫോണിൽ ആരെയോ വിളിച്ചു. ഉടനെ ഒരു പോലീസുകാരൻ വന്നു. (ചിത്രം 11). അവനെ കണ്ടപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞു: ഇദ്ദേഹത്തെ കൊണ്ടുപോകൂ. Home വരെ. (ചിത്രം 3.09). ഓഫീസിലെ വാതിൽവരെ മാത്രം കണ്ടിട്ടുള്ള ഞാൻ ഇന്ത്യയിലെ ഏറ്റവും വലിയ നഗരത്തിലെ പോലീസ് ആസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉള്ളിലേക്ക് കടന്നു. ഓരോ മുറിയിലും ഓരോ ഓഫീസർമാർ. ഓരോരുത്തരുടെയും കീഴിൽ ഒരുപാട് ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ. ഓരോ മുറിയിലും ഓരോ ഫോൺ. ഓരോ ഫോണിലും ഓരോ ഓർഡർ. ഓരോ ഓർഡറിലും ഓരോ ചലനം. ഓരോ ചലനത്തിലും ഓരോ ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ ഓരോ ഭാവി. ഓരോ ഭാവിയിലും ഓരോ പ്രതീക്ഷകൾ. ഓരോ പ്രതീക്ഷയിലും ഓരോ ജീവിതം. ഓരോ ജീവിതത്തിലും ഓരോ കുടുംബം. ഓരോ കുടുംബത്തിലും ഓരോ കുട്ടി. ഓരോ കുട്ടിയിലും

[illegible] കുറച്ചു കൂടി [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ഞങ്ങളുടെ നിലവിലുള്ള ഗവേഷണ പദ്ധതികളുടെ ഒരു വിവരണം തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു ശ്രമം ഒരിക്കൽ കൂടി ഉണ്ടായി. ഞാൻ അതിനു വേണ്ടി ഒരു കുറിപ്പ് തയ്യാറാക്കുകയും ചെയ്തു. പക്ഷേ അതിനുശേഷം ഒരിക്കലും ഞാൻ അതിനെപ്പറ്റി ഓർത്തിട്ടുപോലുമില്ല.

അങ്ങനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ദിവസം ഡി. കെ. നാരായണൻ ഫ്രീക്വൻസി മീറ്റർ എന്റെ മുറിയിൽ കൊണ്ടുവന്നു. അതിന്റെ ഉദ്ഘാടനം കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം ഞാൻ അതിനെപ്പറ്റി ഒന്നും കേട്ടിരുന്നില്ല. അതിനെപ്പറ്റി ഞാൻ ഒന്നും അന്വേഷിച്ചിരുന്നുമില്ല. അതുകൊണ്ട് അതിന്റെ പ്രവർത്തനത്തെപ്പറ്റി എനിക്ക് ഒന്നും അറിയുമായിരുന്നില്ല. അതിന്റെ കൂടെ ഒരു ഓസിലോസ്കോപ്പും ഉണ്ടായിരുന്നു. അതിന്റെ പ്രവർത്തനത്തെപ്പറ്റിയും എനിക്ക് ഒന്നും അറിയുമായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് അതിന്റെ പ്രവർത്തനത്തെപ്പറ്റി

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

മീറ്റ്. വെസ്റ്റുമായി രാത്രിയിൽ ഒരു മണിക്കൂർ നേരം ടെലിഫോണിൽ സംസാരിക്കുന്നതിൽ ചർച്ചചെയ്തതെല്ലാം ഇവിടെ കുറിക്കുന്നതിനുള്ള സമയമില്ല. ചുരുക്കത്തിൽ, നമ്മെ സമ്പന്ധിച്ചിടത്തോളം വിജയകരമായിരുന്നു എന്നുതന്നെ ഞങ്ങൾക്കു തൃപ്തിപ്പെടാവുന്നതാണ്.

20.3.1969. 6.15 AM. രാത്രിയിൽ ഒരു മണിക്കൂറോളം വെസ്റ്റുമായി ടെലിഫോണിൽ സംസാരിച്ചു. ഇന്നലെ രാത്രി 9.30-ന് അവരുടെ ഹോട്ടലിൽ നിന്നു പുറപ്പെടുന്നതിനുമുമ്പ് വെസ്റ്റ് വിളിച്ചു. 11.30-നാണ് അവരുടെ സംഭാഷണം തുടങ്ങിയത്. നമ്മുടെ ഭാഗത്തുനിന്ന് വലിയ ഒരാളുടെ അഭാവം അവർക്കു പ്രകടമായിരുന്നു. ഇന്ദിരാജിയുടെ അസാന്നിദ്ധ്യം അവരെ നിരാശപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇന്നലെ ഉച്ചയ്ക്ക് ഒരു മണിക്കൂർ നേരം ഇന്ദിരാജിയുമായി അവർ സംസാരിച്ചിരുന്നു. ഇന്ദിരാജിയുടെ അഭാവത്തിൽ ഞങ്ങൾ അവരുമായി എന്തെങ്കിലും ചർച്ചചെയ്യുന്നതിൽ അവർക്കു താൽപര്യമില്ലായിരുന്നു. ഇന്ദിരാജിയുടെ അഭാവത്തിൽ ഞങ്ങൾ അവരുമായി ചർച്ചചെയ്തതെല്ലാം അവർ ഇന്ദിരാജിയെ അറിയിക്കുന്നതാണ്. അതിനുശേഷം ഇന്ദിരാജിയുടെ പ്രതികരണം അവർ ഞങ്ങളെ അറിയിക്കുന്നതാണ്. ഇന്ദിരാജിയുടെ പ്രതികരണം ഉടൻതന്നെ

ഞാനും ദിലീപനും കൂടി പോയി. ഞങ്ങൾക്കെല്ലാം ഒരു ചിന്തയും ഉത്സാഹവുമായിരുന്നു അവിടെ ചെന്നപ്പോൾ. ദിലീപൻ ഞങ്ങൾക്കു പരിചയപ്പെടുത്തിത്തന്നു. അവൻ ഞങ്ങളെ കണ്ടപ്പോൾ വളരെ സന്തോഷിച്ചു. അവന്റെ മുറിയിൽ ഞങ്ങൾ കുറച്ചുനേരം ഇരുന്നു. അവൻ ഞങ്ങൾക്കു ചായ കൊണ്ടുവന്നു തന്നു. അവൻ ഞങ്ങളോടു കുറച്ചു സംസാരിച്ചു. അവൻ ഞങ്ങളെ അവന്റെ ഹോസ്റ്റൽ കാണിച്ചുതന്ന

22.3.69

8.30 P.M. ഇന്ന് രണ്ട് കവിത കൂടി തുടങ്ങിയിരിക്കുകയാണ്. ഒന്ന് curriculum vitae തന്നെ. മറ്റൊന്ന് ഗൃഹാതുരത്വം. രണ്ടിനും ഒരു ഗദ്യരൂപം കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. ഇന്നലെ ഉറങ്ങാൻ കിടന്നപ്പോൾ ഓർമ്മയിൽ വന്നതാണ് ഗൃഹാതുരത്വം. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറക്കത്തിൽ ഞെട്ടിയുണർന്നപ്പോൾ ഓർമ്മയിൽ വന്നതാണ് curriculum vitae. രണ്ടിനും ഒരു ഗദ്യരൂപം കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്

കുതിരപ്പുറത്തു പോകുന്നു. പുറകിലുള്ള കാഴ്ചയും കൊണ്ട് ഒന്നാന്തരമായി തോന്നിപ്പിക്കുന്നു. കാലുകൾ ചുരുക്കിവെച്ചിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ്. കൈകൊണ്ടുള്ള ചെറിയ ചലനങ്ങൾക്കു വെളിച്ചം കുറവായിരുന്നു. കാഴ്ചയുടെ ഏകദേശം ഒരു നിഴൽ മാത്രമേ കാണാനുള്ളൂ. നല്ല Analytic കാഴ്ചയുടെ ഒരു ചിത്രമാണിത്.

24.3.1969. 5.45 AM. തിരുവനന്തപുരത്ത് ഇതിനകം ഒരു ചൂട് അനുഭവപ്പെട്ടുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. പുറത്തെ രാത്രിക്കും ഇളംചൂടുണ്ട്. "രാത്രിയുടെ" രണ്ടാമത്തെ ഒരു ലക്ഷണം കൂടി ഇപ്പോൾ കാണുന്നുണ്ട്. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് കുളിരുള്ള കാറ്റ്, അതിനു തൊട്ടുമുമ്പുള്ള നിശ്ചലത്വത്തിനു ശേഷമാണ് വീശുന്നത്. ഈ കാറ്റിന്റെ ഉത്ഭവസ്ഥാനം, അതിന്റെ ഗതി, ഇതിനെപ്പറ്റിയുള്ള ഓർമ്മകൾ ഇതൊക്കെയാണ് ഇപ്പോൾ മനസ്സിൽ വരുന്നത്. ഈ രണ്ടു കാര്യങ്ങളും തമ്മിൽ എന്തെങ്കിലും ബന്ധമുണ്ടോ എന്നു ഞാൻ ആലോചിക്കുന്നുണ്ട്.

9.30 P.M. ഇന്ന് കാലത്ത് കണ്ണൂർ പോയിരുന്നു. രാധാകൃഷ്ണൻ ബാലചന്ദ്രൻ നായരുടെയും കുടുംബങ്ങൾ കാണാൻ വന്നിരുന്നു. രാധാകൃഷ്ണനു സുഖംതന്നെ. അവൻ ഒരുപാട് തടിച്ചതുപോലെ, തന്റെ പ്രായത്തെക്കാൾ വളരെ പക്വത കാണിക്കുന്നു. ഒരു മാനസികമായ കെട്ടുറപ്പ് കാണിക്കുന്നുണ്ട്. രാധാകൃഷ്ണൻ കോഴിക്കോട്ടുപോയി കോളേജിൽ ചേരുകയാണെങ്കിൽ, എന്നെപ്പോലെ പോകുന്നതിനു പകരം ഹോസ്റ്റലിൽ താമസിക്കുന്നതാണ് നല്ലതെന്നു പറയുന്നു. രാധാകൃഷ്ണൻ കോഴിക്കോട്ടുപോയി പഠിക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി ഞാൻ ഇതുവരെ ഒന്നും ആലോചിച്ചിട്ടില്ല. കോഴിക്കോട്ടുപോയി കോളേജിൽ ചേരുകയാണെങ്കിൽ, ഹോസ്റ്റലിൽ താമസിക്കുന്നതാണ് നല്ലതെന്നു പറയുന്നു. ബാലചന്ദ്രൻ നായർ തന്റെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. Physics ലെ ഒരു Lecturer ന്റെ ഒപ്പുവിദ്യയെപ്പറ്റി ഒരു രസകരമായ കഥയാണ് പറഞ്ഞുതന്നത്. ഒരു ദിവസം ചോദ്യപേപ്പർ നോക്കുമ്പോൾ ഒരു ഉത്തരക്കടലാസ്സിൽ, ചോദ്യങ്ങൾക്കുള്ള ഉത്തരങ്ങൾ ഒന്നുമില്ലാതെ, ഒരു കവിതയുടെ ഒന്നാം പാദം മാത്രം എഴുതിയിരിക്കുന്നതു കണ്ടു. ഉത്തരക്കടലാസ്സിന്റെ ഒരു മൂലയിൽ ഒരു ചിത്രവും വരച്ചിരുന്നു. ചിത്രം ഒരു കുരിശിന്റെയായിരുന്നു. കവിതയുടെ ഒന്നാം പാദം ഇതായിരുന്നു: "Jesus wept and so did I". ഈ ഉത്തരക്കടലാസ്സിനു കിട്ടിയ മാർക്ക് എത്രയാണെന്നോ, ഇരുപത്തിയഞ്ചിൽ ഇരുപത്തിയഞ്ച്. ഈ കഥ പറഞ്ഞുതന്നതിനുശേഷം ബാലചന്ദ്രൻ നായർ എന്റെ ഭാവിയെപ്പറ്റി ചോദിച്ചു. ഞാൻ ഒന്നും തീരുമാനിച്ചിട്ടില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ ഒന്നും തീരുമാനിക്കേണ്ടതില്ലെന്നും, ഇനിയുള്ള ഒരു വർഷം കൊണ്ട് ഞാൻ ഒരു തീരുമാനത്തിലെത്തിയാൽ മതിയെന്നും പറഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ ഞാൻ ഒന്നും തീരുമാനിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു ശരിയാണ്. ഇനിയുള്ള ഒരു വർഷം കൊണ്ട് ഞാൻ ഒരു തീരുമാനത്തിലെത്തിയാൽ മതിയെന്നുള്ളതും

ടിച്ചു ഒരു വരെ സംഭാഷിച്ചു. സാഹിത്യകൊച്ചാം. നമ്മുടെ
കഴിഞ്ഞു. കൻ. നമ്പ്യാടനാട്ടിൻ പോകുന്നതിനെ തിരക്കുന്നു. നമ്മുടെ
തിരിച്ചടി വരുന്നതുവരെയും ഒരാൾ കൊച്ചുകുട്ടികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ
പറയുന്നു "ഇവിടെ കാട്ടിക്കൊടുക്കുന്ന ഇംഗ്ലീഷിലെ നമ്മുടെ ചിന്തയിൽ
പോകും." ഒരു സിനിമയുടെ ഭാഗമായി സ്വന്തമായി കൊണ്ടുപോകുന്നു
ട്ടു.

ഉണ്ണിനമ്പൂതിരിയുടെ "അഗ്നിയെ നമുക്കു പൂജിക്കാം" എന്ന കവിത
ത്തുടങ്ങി. 106-ാം നമ്പർ.

30.3.1969. 5.45 AM. ഉണ്ണിയെ ഫോണിലൂടെ വിളിച്ചുണർത്തി
ക്കൊണ്ടുപോകാൻ പറഞ്ഞു. കാലത്ത് 6 മണിക്കു തന്നെ ഫോണിൽ
വിളിക്കണം. പിന്നെ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. രാധാകൃഷ്ണൻ കുറച്ചു
കൊണ്ടുവന്നതിനെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നു. ഫോൺ വച്ചു. കാലത്ത് ഉണർന്നു
ഓടിച്ചെന്നു നോക്കുമ്പോൾ, ഞങ്ങൾ സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ ഫോണിലേക്ക്
വിളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഒരു മണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞ് ഞാൻ ഫോൺ
ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ഉണ്ണി വന്നു. ഞാൻ ഫോൺ വിളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു
വരെയും ഉണ്ണി അവിടെ നിന്നു. ഒരു മണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞ് ഞാൻ
കുളിച്ചു ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. രാവിലെ 9 മണിക്കു മുമ്പ് ഞാൻ
ഓഫീസിലെത്തി. ഉണ്ണിയെ വീട്ടിലേക്കയച്ചു. ഉച്ചയ്ക്ക് ഞാൻ
വീട്ടിൽ ചെന്നപ്പോൾ ഉണ്ണി ഉറങ്ങുകയായിരുന്നു. ഉണർന്നപ്പോൾ
ഭക്ഷണം കൊടുത്തു. വൈകുന്നേരം 4 മണിവരെ ഞാൻ കൊണ്ടുനടന്നു
കാണിച്ചു. രാത്രി 9.15-ന് ട്രെയിൻ കയറ്റി വിടുന്നതുവരെ ഞാൻ
ഉണ്ണിയുടെ കൂടെത്തന്നെ നിന്നു. ഉണ്ണിയുടെ കൂടെ പോകുന്നവർക്കുള്ള
ടിക്കറ്റുകൾ ഞാൻ തന്നെ എടുത്തുകൊടുത്തു. ഉണ്ണിയുടെ കൂടെ
പോകുന്നവർക്കുള്ള ഭക്ഷണം ഞാൻ തന്നെ കൊടുത്തുവിട്ടു. ഉണ്ണിയുടെ
കൂടെ പോകുന്നവർക്കുള്ള ഭക്ഷണം ഞാൻ തന്നെ കൊടുത്തുവിട്ടു.

27.3.1969. 5 AM. രാത്രിയിൽ ചൂടിനു നല്ല കുറവുണ്ടായിരുന്നു. ഞാനുമായി 64 വയസ്സായിട്ടുണ്ട്. ഉണ്ണിയെ കാലത്ത് 6.45-ന് പോസ്റ്റാലയ്ക്കു പോയി. Mr. y Rao. സകുടുംബം ഫോണിൽ ചെന്നിരുന്നു, സംസ്ഥാനഭരണത്തിലെ Public Relation Officer ആയിട്ടാണ് ഇപ്പോൾ ഇദ്ദേഹം ജോലിനോക്കുന്നത്. ഫോൺ വയ്ക്കുന്നതിനു മുമ്പായി ഞാൻ കണ്ടുതന്നെയിരുന്നു. ഒരു ഫോണെടുത്തപ്പോൾ 10.15 ന് ആയിരുന്നു. ഞാൻ ഓഫീസിലെത്തിയപ്പോൾ ഉണ്ണിയുടെ ഫോണുണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ ഫോൺ ചെയ്തു. ഫോണിൽ ചെന്നിരുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ഉണ്ണിയെ നന്നായി ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. നന്നായി, കാര്യങ്ങൾ വളരെ വേഗത്തിലാക്കുന്നു. ഉണ്ണിയുടെ കൂടെ പോകുന്നവർക്കുള്ള ഭക്ഷണം ഞാൻ തന്നെ കൊടുത്തുവിട്ട

സ്ത്രീധനത്തിന്റെ 21% ഭർത്താവിനെ കൊടുക്കുന്നു പറയുന്നു. അവർ പോലീസ് സ്റ്റേഷനിലേക്കു പോകുന്നു. അവിടെ 2 മണിക്കൂർ ഇരുത്തി എന്നു. പിന്നെ 4 മണിക്ക് വരാൻ പറഞ്ഞു. വൈകുന്നേരം വന്നപ്പോൾ അവിടെ സീനിയർ ഓഫീസർ ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ട് കാര്യമൊന്നും നടന്നില്ല. നാളെ വരാൻ പറഞ്ഞു.

ഈ കാര്യത്തിൽ ഒന്നും ചെയ്യാൻ കഴിയുകയില്ല. കാലം കടന്നു പോവുകയാണ്. കഴുത്തറപ്പൻ കൂട്ടുകുടുംബത്തിൽ നിന്നും മോചനം കിട്ടിയതിൽ സന്തോഷിക്കുന്നു.

28.3.1969. 5:30 PM. കെ.പി.എ.സി.യിലെ ഭരണം കൊള്ളരുതാത്തവരുടെ കൈയിൽ വന്നതിൽ പ്രതിഷേധിച്ച് നടീനടന്മാർ പ്രകടനം നടത്തിയതിന്റെ സംഘാടനത്തിനും സഹായിച്ചു. പ്രകടനം കഴിഞ്ഞു പോലീസ് തടഞ്ഞു നിർത്തിയപ്പോൾ അവിടെ പ്രസംഗിക്കുന്നതിനു പകരം സ്റ്റേഷനിൽ വന്നു സംസാരിക്കാം എന്നു പറഞ്ഞു. അതനുസരിച്ച് സ്റ്റേഷനിൽ വന്നു. പ്രസംഗിച്ചു. പിരിഞ്ഞു പോകുന്നതിനു മുമ്പ് ഒരു വെടിക്കെട്ടും കൂടി നടത്തി.

പിന്നീടുള്ള കാര്യങ്ങൾ ചാലക്കുടിയിലും മറ്റുമായി പോയി. അതുകൊണ്ടാണ് ചില ദിവസങ്ങൾ ഡയറിയിൽ കുറിക്കാതിരുന്നത്. ഒരു പക്ഷേ നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയതും ആകാം. ഓർമ്മയിൽ നിന്നും ചിലതു കുറിക്കുന്നു. ഇന്നലെ കാലത്ത് ചാലക്കുടിയിലും മറ്റും പോയി. അതുകൊണ്ടാണ് ഡയറി എഴുതാൻ കഴിയ

കൊടുത്തു. പകൽ കുറച്ചു നേരം പുറത്തു പോയി വന്നു. ഉച്ചയ്ക്ക് ചോറും കറിയും കൂട്ടി കഴിച്ചു. ഉച്ചയ്ക്കു ശേഷം ഞാൻ ഉറങ്ങിപ്പോയി. വൈകുന്നേരം ചായ കുടിച്ചു. രാത്രി ഭക്ഷണം കഴിച്ചു കിടന്നുറങ്ങി.

30.3.1969. 5.15 AM. എന്നെ പകൽ മുഴുവനും കൂടെ കൊണ്ടു നടന്നു കാണിച്ചു തന്നു. ചായക്കു ശേഷം ഞാൻ കുളിച്ചു. കുളിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഉടുപ്പുകൾ വന്നു. എന്നെ നന്നായി ഒരുക്കിയിട്ടു കൊണ്ടു പോകുവാൻ വന്നതാണ്. 8 മണിക്ക് പുറപ്പെടുമെന്നു പറഞ്ഞു. ഞാൻ കുളിച്ചു വന്നപ്പോൾ ഉടുപ്പുകൾ കൊണ്ടു വന്നു. ഇടുപ്പിൽ ഒരു ബെൽറ്റും കെട്ടിത്തന്നു. ഷൂസും സോക്സും ഇട്ടു തന്നു. ഞാൻ ഒരുങ്ങിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു ചെറിയ കുപ്പി തന്നു. അതിൽ നിന്നും കുറച്ചു പെർഫ്യൂം എന്റെ ദേഹത്തും തളിച്ചു തന്നു. ഞാൻ ഒരുങ്ങിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കണ്ണാടിയിൽ നോക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. ഞാൻ നോക്കിയപ്പോൾ എനിക്കു തന്നെ എന്നെ തിരിച്ചറിയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഞാൻ ഒരു V.I.P. യെപ്പോലെ തോന്നിച്ചു. ഞാൻ ചിരിച്ചു കൊണ്ടു പറഞ്ഞു: "ഞാൻ ഇപ്പോൾ ഒരു ഗവർണ്ണറെപ്പോലെ തോന്നുന്നുണ്ട്." മുത്തശ്ശനും ഈ കുട്ടിക്കു ഇപ്പോൾ നല്ല സമയം കിട്ടിയല്ലോ, ചിന്തിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ചിന്തയുടെ ഇടയ്ക്കുവെച്ചു മുത്തശ്ശൻ പറഞ്ഞു: "8.45 ന് നമുക്കു പുറപ്പെടണം. തയ്യാറായിരിക്കുക." ഞാൻ തലയാട്ടി. സന്തോഷം.

കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരാൾ വന്നു വിളിച്ചു. പുറത്തുള്ള വാതിൽ തുറന്നു കൊടുത്തു. ഞാനും അയാളുടെ കൂടെ പുറത്തു പോയി. അവിടെ ഒരു വണ്ടി കിടക്കുന്നു. അതിൽ കയറി ഞങ്ങൾ യാത്രയായി. ഞാൻ ഒരു കാര്യം പറയുവാൻ മറന്നു പോയി. ഞാൻ ഉടുത്തിരുന്നത് ഒരു പട്ടുപാവാടയും ബ്ലൗസുമായിരുന്നു. മുത്തശ്ശനും ഈ കുട്ടിക്കു ഇപ്പോൾ നല്ല സമയം കിട്ടിയല്ലോ, ചിന്തിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ചിന്തയുടെ ഇടയ്ക്കുവെച്ചു മുത്തശ്ശൻ പറഞ്ഞു: "8.45 ന് നമുക്കു പുറപ്പെടണം. തയ്യാറായിരിക്കുക." ഞാൻ തലയാട്ടി. സന്തോഷം.

കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരാൾ വന്നു വിളിച്ചു. പുറത്തുള്ള വാതിൽ തുറന്നു കൊടുത്തു. ഞാനും അയാളുടെ കൂടെ പുറത്തു പോയി. അവിടെ ഒരു വണ്ടി കിടക്കുന്നു. അതിൽ കയറി ഞങ്ങൾ യാത്രയായി. ഞാൻ ഒരു കാര്യം പറയുവാൻ മറന്നു പോയി. ഞാൻ ഉടുത്തിരുന്നത് ഒരു പട്ടുപാവാടയും ബ്ലൗസുമായിരുന്നു.

31.3.1969. 6 AM. എന്നെ ഒരുപാടു കാണുവാനായി നാലഞ്ചു പേർ വന്നു. അവരുടെ കൂടെ ഞാൻ ഇരുന്നു. 12 മണിയ്ക്ക് ഊണു കഴിഞ്ഞു. ഞാനാണ് ആദ്യം കഴിച്ചു തുടങ്ങിയത്. ഞാൻ കഴിച്ചു തുടങ്ങിയപ്പോൾ മറ്റുള്ളവരും കഴിച്ചു തുടങ്ങി. 1 മണിക്ക് Rasoi Hotel-ൽ ചെന്നു ചേർന്നു. 2 മണിക്കു ഞങ്ങൾ വീണ്ടും യാത്രയായി. വഴിയിൽ രണ്ടു സ്ഥലങ്ങളിലിറങ്ങി ഫോട്ടോ എടുത്തു. ഒരു മുറിയിൽ ചെന്നിരുന്നു. ഞാൻ ഒരു പെൺകുട്ടിയുമായി കൂട്ടുകൂടി. 6 മണിക്കു ഞങ്ങൾ വീണ്ടും യാത്രയായി. ചെറുതുണ്ടു മഴയുണ്ടായിരുന്നു. ചെറുതുണ്ടു മഴയുണ്ടായിരുന്നു. 10 മണിക്കു ഞങ്ങൾ വീട്ടിലെത്തി. ഞാൻ നല്ല ഉറക്കമായിരുന്നു.

1.4.1969 5 AM. ഞങ്ങൾക്കു മാത്രമായി ഒരു പരിപാടിയുമില്ല. ഇന്നത്തെ പരിപാടികൾ എന്നു പറയുന്നത് - All India Day. 1947 ൽ ഈ ദിവസം 19 മണിക്കു ഇന്ത്യൻ പതാക ഉയർത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നതു കൊണ്ടാണ് ഈ ദിവസം ഇന്ത്യയിലെ പരിപാടികൾ ഇന്നത്തെ ദിവസം തന്നെ നടത്തുന്നത്. രാവിലെ ഒരു ഫോട്ടോഗ്രാഫർ വന്നു. അയാൾ ഞങ്ങളുടെ ഫോട്ടോ എടുത്തു. ഞാൻ ഒരു പെൺകുട്ടിയുമായി കൂട്ടുകൂടി. ഞാൻ ഒരു പെൺകുട്ടിയുമായി കൂട്ടുകൂടി. ഞാൻ ഒരു പെൺകുട്ടിയുമായി കൂട്ടുകൂടി. ഞാൻ ഒരു പെൺകുട്ടിയുമായി കൂട്ടുകൂടി.

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

നായർ തിയ്യന്റെയും ബാലഗോപിനായരുടെയും കുടുംബം. നായർ തിയ്യൻ സുഭദ്രയുടെ ഭർത്താവിന്റെ. അവൻ തന്റെ ഭർത്താവിനെ കൊല്ലാൻ പലരെ കൊണ്ടും ശ്രമിച്ചു. ബാലഗോപിനായർ 'നായരുടെ തിയ്യൻ' എന്നറിയപ്പെടുന്നു. അച്ഛൻ സുഭദ്രയെ തിയ്യനുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തുന്നു. ദിവാനെ വധിക്കാൻ ശ്രമിച്ചതിന് അച്ഛൻ ജയിലിലാണ്. തിയ്യൻ അച്ഛനെ കൊല്ലാൻ ശ്രമിച്ചതിന് അമ്മയും ജയിലിലാണ്. അമ്മയുടെ കൂടെ ഒരു കുഞ്ഞുണ്ട്. അവൻ ഒരു ഗുണ്ടയാണ്. അവൻ അമ്മയുടെ കൂടെ ജയിലിൽ കഴിയുന്നു. അവൻ ഒരു ഗുണ്ടയാണ്. അവൻ അമ്മയുടെ കൂടെ ജയിലിൽ കഴിയുന്നു.

2.4.1969. 5 AM. ചൂട് കൂടിവരുന്നു. വിയർപ്പുകൊണ്ട് കുളിക്കുകയാണ്. മഴക്കുള്ള ലക്ഷണമൊന്നും കാണുന്നില്ല. കിണറും വറ്റിവരണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. പുറത്തേക്കിറങ്ങിയപ്പോൾ ഓട്ടോറിക്ഷ കിട്ടിയില്ല. കിട്ടിയ Vehicle ടാക്സി തന്നെ. വെയ്റ്റിംഗ് ഷെഡിൽ നിന്നപ്പോൾ ഒരു വണ്ടി വന്നു. പുറത്തേക്കിറങ്ങുമ്പോൾ ചൂടുകാറ്റ് മുഖത്തടിക്കുന്നു. പകൽ ഷൂട്ടിംഗ് ഉണ്ടാകുമെന്ന് തോന്നുന്നു. ഷൂട്ടിംഗ് തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഉച്ചയായി. ഉച്ചയ്ക്ക് ഊണിനുശേഷം ഷൂട്ടിംഗ് തുടർന്നു. ഷൂട്ടിംഗ് കഴിഞ്ഞപ്പോൾ രാത്രി 11 മണിയായി. ഷൂട്ടിംഗ് കഴിഞ്ഞപ്പോൾ രാത്രി 11 മണിയായി. ഷൂട്ടിംഗ് കഴിഞ്ഞപ്പോൾ രാത്രി 11 മണിയായി.

3.4.1969 5.45 AM. മഴയുണ്ടായില്ല. ഷൂട്ടിംഗ് ഉണ്ടാകുമോ എന്നറിയില്ല. ഇന്നലെ ഷൂട്ടിംഗ് ഉണ്ടായിരുന്നു. ഷൂട്ടിംഗ് കഴിഞ്ഞപ്പോൾ രാത്രി 11 മണിയായി. ഷൂട്ടിംഗ് കഴിഞ്ഞപ്പോൾ രാത്രി 11 മണിയായി. ഷൂട്ടിംഗ് കഴിഞ്ഞപ്പോൾ രാത്രി 11 മണിയായി.

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

4.4.1969. 6 A.M. [illegible] Park Circus [illegible] 10.15 [illegible] [illegible] [illegible]

ഉച്ചയൂണ്. തിരക്കുകാരണം ഒരു വിശ്രമമുണ്ടായിരുന്നു. ഉച്ചയ്ക്കുശേഷം ഞാൻ ഒന്നുറങ്ങി. വൈകുന്നേരം 4 മണിയോടെ ഞാൻ ഉണർന്നു. ഉടൻ തന്നെ K. P. കുട്ടിക്കൊപ്പം (മകളുടെ ഭർത്താവ്) ഞാൻ ഒരു ചെറിയ നടത്തത്തിനിറങ്ങി. ഉച്ചഭക്ഷണത്തിനുശേഷം ഒരു നടത്തം നല്ലതാണ്. ഞങ്ങൾ ഏകദേശം 2 മൈൽ നടന്നു. തിരിച്ചുവന്നപ്പോൾ ഞാൻ കുളിച്ചു. ഒരു ചായയും കുടിച്ചു. പിന്നെ ഞാൻ എന്റെ മുറിയിലേക്കു പോയി.

രണ്ടു ദിവസത്തിനുശേഷം ഞാൻ തിരിച്ചുപോകുന്നതിനാൽ ഞാൻ ഒരു കത്തെഴുതാൻ തീരുമാനിച്ചു. ഞാൻ ഇപ്പോൾ ഇരിക്കുന്ന മുറിയിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ കത്തെഴുതിയത്. ഞാൻ ഒരു കത്തെഴുതി, അതിനുശേഷം ഞാൻ ഉറങ്ങിപ്പോയി. ഞാൻ ഉണർന്നപ്പോൾ 6 മണിയായിരുന്നു. ഞാൻ കുളിച്ചു. ഞാൻ ചായ കുടിച്ചു. ഞാൻ വീണ്ടും എന്റെ മുറിയിലേക്കു പോയി. ഞാൻ ഒരു കത്തുകൂടി എഴുതി. ഞാൻ ഒരു കത്തുകൂടി എഴുതി. ഞാൻ ഒരു കത്തുകൂടി എഴുത

കുന്നുണ്ട്. ഓഫീസിലെത്തി നല്ല ചൂടുള്ളൊരു കട്ടൻകാപ്പി കുടിച്ചു. ഓഫീസിലെത്തിയപ്പോൾ 9.30 ആയി. ഓഫീസിൽ ഇരുന്നു കുറച്ചു ജോലി ചെയ്തു. 1.40 ന് ഉച്ചഭക്ഷണത്തിനു പുറത്തിറങ്ങി. ഒരു കടയിൽ കയറി ഉച്ചഭക്ഷണം കഴിച്ചു. ഓഫീസിലേക്കു നടന്നു. വഴിയിൽ വച്ച് ഡി.ഇ.ഒ.യുടെ ഓഫീസിലെ ഒരു ക്ലാർക്കിനെ കണ്ടു. അയാൾ "നമ്മുടെ ഓഫീസിനു മുന്നിൽ" എന്നു പറഞ്ഞ് ഒരു ഓട്ടോറിക്ഷ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു. ഓട്ടോറിക്ഷയിൽ ഒരു സ്ത്രീയും പുരുഷനും ഇരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ അവരുടെ അടുത്തേക്കു ചെന്നു. അവർ ഭാര്യയും ഭർത്താവുമാണെന്നു പരിചയപ്പെടുത്തി. അവർ ഓഫീസിൽ വന്നു കാണുന്നതിനുള്ള കാരണം ചോദിച്ചു. അവർ പറഞ്ഞു. അവരുടെ മകൾ ഒരു ഡിഗ്രിക്കാരിയാണ്. അവൾ ഒരു ഗവൺമെന്റ് ഓഫീസിൽ ക്ലാർക്കായി ജോലി ചെയ്യുന്നു. അവൾക്ക് ഒരു ട്രാൻസ്ഫർ വേണമെന്നാണ് അവരുടെ ആവശ്യം. ഞാൻ അവരോട് ഓഫീസിൽ വന്നു കാണാൻ പറഞ്ഞു.

ഈ സംഭവത്തിനു ശേഷം ഞാൻ എന്റെ ഡയറിയിൽ ഇപ്രകാരം എഴുതിവച്ചു.

8.4.1969. 5.15 AM. രണ്ടു ദിവസമായി തുടർച്ചയായി ഉറക്കം നഷ്ടപ്പെടുന്നു. ഇന്നലെ രാത്രിയും ഉറങ്ങാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഇന്നലെ രാത്രി 'പുതുമുഖം' എന്ന ഒരു നാടകം കണ്ടിരുന്നു. അതിന്റെ സംവിധായകൻ Alleppey, ഭാസ്കരൻ, പി. കെന്നഡി തുടങ്ങിയ നാടകരംഗത്തെ പ്രമുഖരായിരുന്നു. നാടകം വളരെ മോശമായിരുന്നു. അതിനു ശേഷം ഞാൻ ഉറങ്ങാൻ കിടന്നു. കുറച്ചു നേരം ഉറങ്ങിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു സ്വപ്നം കണ്ടു. ഞാൻ ഒരു ഓഫീസിന്റെ പടിവാതിൽക്കൽ നിൽക്കുന്നു. ഒരു ഓട്ടോറിക്ഷ വന്നു നിന്നു. അതിൽ നിന്നും ഒരു സ്ത്രീയും പുരുഷനും ഇറങ്ങി എന്റെ അടുത്തേക്കു വന്നു. അവർ ഭാര്യയും ഭർത്താവുമാണെന്നു പരിചയപ്പെടുത്തി. അവരുടെ മകൾ ഒരു ഡിഗ്രിക്കാരിയാണെന്നും ഒരു ഗവൺമെന്റ് ഓഫീസിൽ ക്ലാർക്കായി ജോലി ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്നും അവൾക്ക് ഒരു ട്രാൻസ്ഫർ വേണമെന്നുമാണ് അവരുടെ ആവശ്യമെന്നും അവർ പറഞ്ഞു. ഞാൻ അവരോട് ഓഫീസിൽ വന്നു കാണാൻ പറഞ്ഞു. ഇതായിരുന്നു സ്വപ്നം.

9.4.1969. 5.15 AM. ഇന്നലെ രാത്രി കിടക്കുമ്പോൾ നല്ല തലവേദനയുണ്ടായിരുന്നു. ചെറുതായി പനിക്കുന്നുമുണ്ടായിരുന്നു. രാവിലെ എഴുന്നേറ്റപ്പോൾ തലവേദനയും പനിയും മാറിയിരുന്നു. ഞാൻ ഓഫീസിൽ പോകാൻ തീരുമാനിച്ചു. ഓഫീസിൽ പോകുന്നതിനു മുമ്പ് ഞാൻ ഒരു കാപ്പിക്കടയിൽ കയറി ചായ കുടിച്ചു. ഓഫീസിൽ ചെന്നപ്പോൾ 9.30 ആയി. ഓഫീസിൽ ഇരുന്നു കുറച്ചു ജോലി ചെയ്തു. ഉച്ചഭക്ഷണത്തിനു പുറത്തിറങ്ങി. ഒരു കടയിൽ കയറി ഉച്ചഭക്ഷണം കഴിച്ചു. ഓഫീസിലേക്കു നടന്നു. വഴിയിൽ വച്ച് ഡി.ഇ.ഒ.യുടെ ഓഫീസിലെ ഒരു ക്ലാർക്കിനെ കണ്ടു. അയാൾ "നമ്മുടെ ഓഫീസിനു മുന്നിൽ" എന്നു പറഞ്ഞ് ഒരു ഓട്ടോറിക്ഷ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു. ഓട്ടോറിക്ഷയിൽ ഒരു സ്ത്രീയും പുരുഷനും ഇരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ അവരുടെ അടുത്തേക്കു ചെന്നു. അവർ ഭാര്യയും ഭർത്താവുമാണെന്നു പരിചയപ്പെടുത്തി. അവർ ഓഫീസിൽ വന്നു കാണുന്നതിനുള്ള കാരണം ചോദിച്ചു. അവർ പറഞ്ഞു. അവരുടെ മകൾ ഒരു ഡിഗ്രിക്കാരിയാണ്. അവൾ ഒരു ഗവൺമെന്റ് ഓഫീസിൽ ക്ലാർക്കായി ജോലി ചെയ്യുന്നു. അവൾക്ക് ഒരു ട്രാൻസ്ഫർ വേണമെന്നാണ് അവരുടെ ആവശ്യം. ഞാൻ അവരോട് ഓഫീസിൽ വന്നു കാണാൻ പറഞ്ഞു. ഇതായിരുന്നു സ്വപ്നം.

10.4.1969. 5.10 AM. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറങ്ങുമ്പോൾ, ഒരു പോലീസ് ജീപ്പിന്റെ ഡ്രൈവർ സീറ്റിൽ ഞാൻ ഇരിക്കുന്നു. Sling ബസിലെ ഒരു ഭാഗത്തു കൂടി ഞാൻ ജീപ്പ് ഓടിച്ചു പോകുന്നു. ഞാൻ ഓടിച്ചു പോകുന്ന ജീപ്പിന്റെ ഒരു വശത്തു കൂടി ഒരു ലോറി വരുന്നുണ്ട്. ലോറിയുടെ ഡ്രൈവർ Shakespeare ആണെന്നു തോന്നുന്നു. ലോറിയുടെ ഉയരം വളരെ കൂടുതലാണെന്നു തോന്നുന്നു.

ഇന്നലെ ഓഫീസിൽ ഇരുന്നു ജോലി ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ കണ്ണിനു നല്ല വേദന അനുഭവപ്പെട്ടു. ഇന്നലെ രാത്രി വരെയും അതു തുടർന്നു. ഇന്നു രാവിലെ വേദനയില്ല. കണ്ണിനു നല്ല ചുവപ്പുനിറമുണ്ട്. ഇന്നലെ രാത്രി ഞാൻ ഒരു സ്വപ്നം കണ്ടു. ഞാൻ ഒരു ഓഫീസിൽ ഇരുന്നു ജോലി ചെയ്യുകയാണ്. ഞാൻ ഇരിക്കുന്ന കസേരയുടെ പിന്നിൽ ഒരു ഫോട്ടോ തൂക്കിയിട്ടിരിക്കുന്നു. ഫോട്ടോയിൽ ഒരു സ്ത്രീയുടെ രൂപമാണുള്ളത്.

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

[illegible] [illegible] [illegible] [

ടെൻഷനുണ്ടാക്കി. നാനാതരം കുറിപ്പുകൾ എന്റെ ടേബിളിൽ കൊണ്ടുവന്നിടുന്നു. അതിൽ ചിലതിനു മറുപടി കൊടുക്കണം. ചിലതിനു വേണ്ട. ചിലതിനു ഞാൻ തന്നെ മറുപടി കൊടുക്കണം. ചിലതിനു ഞാൻ പറയുന്നതു ടൈപ്പ് ചെയ്തു കൊടുക്കണം. ചിലതിനു ഞാൻ തന്നെ ടൈപ്പ് ചെയ്യണം. ചിലതിനു ഞാൻ തന്നെ കൈകൊണ്ടെഴുതണം. ചിലതു ഞാൻ തന്നെ ടൈപ്പ് ചെയ്തു കൊടുക്കണം. ചിലതിനു TIME വേണം.

ഫ്രഞ്ച് പ്രസിഡന്റ് ഡിഗോളിന്റെ വരവാണ് നാളത്തെ പ്രധാന പരിപാടി. അതിനുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്യണം. നാളെ രാവിലെ ഡിഗോൾ ഡൽഹിയിൽ വന്നിറങ്ങുമ്പോൾ ഹാരാർപ്പണം ചെയ്യാൻ ഞാൻ പോകണം. ഗാന്ധിസമാധിയിൽ പുഷ്പചക്രം സമർപ്പിക്കണം. ഡിഗോൾ, ഭാര്യ, മകൾ, മരുമകൻ, Ambassador തുടങ്ങിയവർക്കു വേണ്ടി. ഡിന്നർ കൊടുക്കുന്നതിനു മുമ്പ് ഞാൻ ഒരു പ്രസംഗം നടത്തണം. അതിനുള്ള കുറിപ്പുകൾ തയ്യാറാക്കണം. ഡിന്നറിനു ശേഷം ഡിഗോളിനെ ഞാൻ യാത്രയാക്കണം. ഇതിനിടയിൽ ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ ഓഫീസിൽ നിന്നു വിളിച്ചു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ അവർക്കു വേണം. ഞാൻ അതിനുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ ടൈപ്പ് ചെയ്തു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ കൈകൊണ്ടെഴുതി. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ ടൈപ്പ് ചെയ്തു കൊടുത്തു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ TIME വേണ്ടി കൊടുത്തു.

ഫ്രഞ്ച് പ്രസിഡന്റ് ഡിഗോൾ നാളെ ഡൽഹിയിൽ വന്നിറങ്ങുമ്പോൾ ഹാരാർപ്പണം ചെയ്യാൻ ഞാൻ പോകണം. ഗാന്ധിസമാധിയിൽ പുഷ്പചക്രം സമർപ്പിക്കണം. ഡിഗോൾ, ഭാര്യ, മകൾ, മരുമകൻ, Ambassador തുടങ്ങിയവർക്കു വേണ്ടി. ഡിന്നർ കൊടുക്കുന്നതിനു മുമ്പ് ഞാൻ ഒരു പ്രസംഗം നടത്തണം. അതിനുള്ള കുറിപ്പുകൾ തയ്യാറാക്കണം. ഡിന്നറിനു ശേഷം ഡിഗോളിനെ ഞാൻ യാത്രയാക്കണം. ഇതിനിടയിൽ ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ ഓഫീസിൽ നിന്നു വിളിച്ചു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ അവർക്കു വേണം. ഞാൻ അതിനുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ ടൈപ്പ് ചെയ്തു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ കൈകൊണ്ടെഴുതി. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ ടൈപ്പ് ചെയ്തു കൊടുത്തു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ TIME വേണ്ടി കൊടുത്തു.

ഫ്രഞ്ച് പ്രസിഡന്റ് ഡിഗോൾ നാളെ ഡൽഹിയിൽ വന്നിറങ്ങുമ്പോൾ ഹാരാർപ്പണം ചെയ്യാൻ ഞാൻ പോകണം. ഗാന്ധിസമാധിയിൽ പുഷ്പചക്രം സമർപ്പിക്കണം. ഡിഗോൾ, ഭാര്യ, മകൾ, മരുമകൻ, Ambassador തുടങ്ങിയവർക്കു വേണ്ടി. ഡിന്നർ കൊടുക്കുന്നതിനു മുമ്പ് ഞാൻ ഒരു പ്രസംഗം നടത്തണം. അതിനുള്ള കുറിപ്പുകൾ തയ്യാറാക്കണം. ഡിന്നറിനു ശേഷം ഡിഗോളിനെ ഞാൻ യാത്രയാക്കണം. ഇതിനിടയിൽ ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ ഓഫീസിൽ നിന്നു വിളിച്ചു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ അവർക്കു വേണം. ഞാൻ അതിനുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ ടൈപ്പ് ചെയ്തു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ കൈകൊണ്ടെഴുതി. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ ടൈപ്പ് ചെയ്തു കൊടുത്തു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ TIME വേണ്ടി കൊടുത്തു.

13.6.1969. 5.15 AM. ഫ്രഞ്ചുകാരുടെ ഭാഗ്യത്തിന് ഈ ദിവസം ഞായറാഴ്ചയാണ്. അതുകൊണ്ട് ഓഫീസിലെ തിരക്കുകൾ കുറവാണ്. ഞാൻ ഓഫീസിൽ പോകുന്നതിനു മുമ്പ് ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഒന്നുകൂടി ഒന്നു നോക്കിയിട്ടു പോകാമെന്നു കരുതി. ഡിഗോൾ ഇന്നു രാവിലെ 10 മണിക്ക് പാലം വിമാനത്താവളത്തിൽ വന്നിറങ്ങും. അവിടെ ഞാൻ ഹാരാർപ്പണം നടത്തണം. അതിനുശേഷം രാഷ്ട്രപതിഭവനിൽ ഒരു സ്വീകരണം. അതിനുശേഷം രാജ്ഘട്ടിൽ പുഷ്പചക്രം സമർപ്പിക്കണം. അതിനുശേഷം ഹൈദരാബാദ് ഹൗസിൽ ഒരു ഔദ്യോഗിക ചർച്ച. അതിനുശേഷം ഡിഗോൾ ഫ്രാൻസിലേക്കു മടങ്ങിപ്പോകുന്നു. ഇതിനിടയിൽ ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ ഓഫീസിൽ നിന്നു വിളിച്ചു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ അവർക്കു വേണം. ഞാൻ അതിനുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ ടൈപ്പ് ചെയ്തു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ കൈകൊണ്ടെഴുതി. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ ടൈപ്പ് ചെയ്തു കൊടുത്തു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ TIME വേണ്ടി കൊടുത്തു.

ഫ്രഞ്ച് പ്രസിഡന്റ് ഡിഗോൾ നാളെ ഡൽഹിയിൽ വന്നിറങ്ങുമ്പോൾ ഹാരാർപ്പണം ചെയ്യാൻ ഞാൻ പോകണം. ഗാന്ധിസമാധിയിൽ പുഷ്പചക്രം സമർപ്പിക്കണം. ഡിഗോൾ, ഭാര്യ, മകൾ, മരുമകൻ, Ambassador തുടങ്ങിയവർക്കു വേണ്ടി. ഡിന്നർ കൊടുക്കുന്നതിനു മുമ്പ് ഞാൻ ഒരു പ്രസംഗം നടത്തണം. അതിനുള്ള കുറിപ്പുകൾ തയ്യാറാക്കണം. ഡിന്നറിനു ശേഷം ഡിഗോളിനെ ഞാൻ യാത്രയാക്കണം. ഇതിനിടയിൽ ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ ഓഫീസിൽ നിന്നു വിളിച്ചു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ അവർക്കു വേണം. ഞാൻ അതിനുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ ടൈപ്പ് ചെയ്തു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ കൈകൊണ്ടെഴുതി. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ ടൈപ്പ് ചെയ്തു കൊടുത്തു. ഡിഗോളിന്റെ പരിപാടികൾ ഞാൻ തന്നെ TIME വേണ്ടി കൊടുത്തു.

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

[illegible] ? [illegible] . [illegible] [illegible] [illegible]

കൂടെ സീറ്റിൽ പോയി. രണ്ടു പേരും രണ്ടു ചിന്താഗതിക്കാർ. Hard-core ക്രിമിനലുകളുടെ മാനസികനിലയിലേക്കിറങ്ങുന്നു. പുറത്തുനിന്ന് വരുന്നവർക്ക് രണ്ടുപ്രാവശ്യം ഈ ഒരു മാനസികാവസ്ഥ ഉണ്ടാകും. കുറച്ചു നാൾ കഴിഞ്ഞിട്ടുപോരുമ്പോൾ. നാട്ടിലെത്തി വലിയ ഒരു ഷോക്കുണ്ടാകുന്നു. പിന്നെ പതുക്കെ പതുക്കെ ശരിയാകുന്നു.

കാലത്ത് നടക്കാനൊക്കെപോയി. തിരിച്ചുവന്നപ്പോൾ മണി 9.30. രാത്രി ഉറക്കം കുറവായിരുന്നു. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറങ്ങിയതുപോലെ ഉറങ്ങിയില്ല. ഇന്നലെ ഉറങ്ങിയതിന്റെ ക്ഷീണം ഇന്നുണ്ടാകുമെന്നു കരുതി. പക്ഷേ ഇന്നു ക്ഷീണമൊന്നുമില്ല. ഉന്മേഷവാനാണ്. ഇന്നലെ രാത്രി Zanzibar കിടന്നപ്പോൾ കുറച്ചു നേരം ഒരു ചിന്ത വന്നു. ഇന്നത്തെ കാര്യങ്ങൾ. പാസ്പോർട്ടിനു അപേക്ഷിക്കുക.

16.4.1969. 5.20 AM. പാസ്പോർട്ടിനുള്ള ഫോട്ടോ ഇന്നലെ എടുത്തു. ഇന്നലത്തെ പോലെ തന്നെ രാവിലെ കുറെ നേരത്തെ ഉണർന്നു. ഇന്നലെ ഉറങ്ങിയതുപോലെ ഉറങ്ങിയില്ല. ഇന്നും ഇതുപോലെ ഉറങ്ങുമോ എന്നറിയില്ല. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറക്കത്തിൽ ഒരു സ്വപ്നം കണ്ടു. ഭാര്യയുടെ അമ്മയുടെ അടുത്തുനിന്നും ഭാര്യയുടെ അച്ഛനെ കൊണ്ടുപോകുന്നതായി. ഭാര്യയുടെ അച്ഛൻ ഒരു വണ്ടിയിൽ കയറുന്നു. ഞാൻ ഒരു ടാക്സിയിൽ കയറുന്നു. ഭാര്യയുടെ അച്ഛൻ ഒരു വീട്ടിലേക്കും ഞാൻ ഒരു വണ്ടിയിലേക്കും പോകുന്നു. വലിയ ഒരു സംഘമാണ്. Nature ആണ്. രാധയുടെ അച്ഛനെ കൊണ്ടുപോകുന്നതായിട്ടാണ് സ്വപ്നം കണ്ടത്. ഞാൻ ഒരു ടാക്സിയിൽ കയറുന്നതായിട്ടും. ഈ സ്വപ്നത്തിന് എന്തെങ്കിലും അർത്ഥമുണ്ടോ? ഇന്നലെ രാത്രി ഉറങ്ങുന്നതിനുമുമ്പ് ഞാൻ ഓർത്തിരുന്നത് ഭാര്യയുടെ അച്ഛനെക്കുറിച്ചാണ്. അതുകൊണ്ടാണോ ഈ സ്വപ്നം കണ്ടത്?

17.4.1969 6 AM. വീണ്ടും ഒരു സുപ്രഭാതം. ഒരു കുഴപ്പവുമില്ലാതെ ഇന്നും രാത്രി കഴിച്ചുകൂട്ടി. ഇന്നലെ രാത്രി 9 മണിക്ക് പാസ്പോർട്ടിനുള്ള ഫോട്ടോ എടുത്തു. ഇന്നുകൂടി ഫോട്ടോ എടുക്കുവാൻ സ്വാമി ആനന്ദതീർത്ഥന്റെ പക്കൽനിന്ന് കത്തുകിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. ഇന്നുതന്നെ ഫോട്ടോ എടുത്തുകിട്ടുമോ എന്നറിയില്ല. ഇന്നുതന്നെ കിട്ടിയാൽ നാളെ അപേക്ഷ കൊടുക്കാൻ സാധിക്കുമായിരുന്നു. ഫോട്ടോ കിട്ടുവാൻ രണ്ടുദിവസം കൂടി താമസിക്കുമോ എന്നറിയില്ല. ഇന്നുതന്നെ ഫോട്ടോ

ടി കോളേജിൽ പോകുന്നു. അവിടെ ചെന്ന് പരീക്ഷിക്കുക. ഉച്ചയ്ക്ക് ഊണ് കഴിഞ്ഞ് നാലരയ്ക്കു. അപ്പോൾ ചെന്നാൽ ഞാൻ ഓഫീസിലെ ലൈബ്രറി നോക്കി നടക്കുകയാവും. ഓഫീസിലെ ലൈബ്രറി നോക്കുന്നതിനിടയ്ക്ക് ചായ കുടിക്കാൻ പോകുന്നു. അപ്പോൾ ചെന്നാൽ ഞാൻ ഓഫീസിൽ തന്നെ കാണും. അപ്പോൾ അവിടെ വച്ച് കാണാം. ഓഫീസിൽ നിന്നും ഇറങ്ങിയാൽ പിന്നെ കാണുന്നതിനുള്ള ബുദ്ധിമുട്ട് ഓർത്തു നോക്കൂ.

ഇന്നലെ രാത്രി ഞാൻ ഉറങ്ങിയില്ല. നീയും ഉറങ്ങിയില്ലെന്ന് എനിക്കറിയാം. ഉറക്കത്തിലും നീ എന്റെ അടുത്തുണ്ടായിരുന്നു.

19.4.1969. 6 AM. രാത്രിയിൽ ഒരു മഴ പെയ്തു കഴിഞ്ഞു. ഇന്നലെ കാലത്ത് പാലക്കുടയിൽ പോയപ്പോൾ ജീവിതത്തിൽ ഒരിക്കലും തോന്നാത്ത ഒരു സന്തോഷം തോന്നിയിരുന്നു. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറങ്ങുന്നതിനു മുമ്പ് ഞാൻ നിന്നെ കാണുന്നതിനെപ്പറ്റി ആലോചിച്ചു. (നിന്നെ കാണുമെന്ന് ഉറപ്പില്ലായിരുന്നു.) നമ്മൾ തമ്മിൽ ഇത്രയും അടുത്തിരുന്നിട്ടും 12 മണിക്കൂർ നേരത്തേക്ക് നമുക്ക് വേർപിരിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടി വന്നതിനെപ്പറ്റി ഞാൻ ആലോചിച്ചു. കുറച്ചു കൂടി കഴിഞ്ഞാൽ നമുക്ക് എന്നേക്കുമായി പിരിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടി വരുമെന്നോർത്തു. ഓർത്തപ്പോൾ എന്റെ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞു പോയി. ഓർക്കുമ്പോൾ ഇപ്പോഴും നിറയുന്നു.

ഇന്നലെ കാലത്ത് എഴുന്നേറ്റപ്പോൾ മുതൽ നല്ല തലവേദനയുണ്ടായിരുന്നു. ചായ കുടിച്ചപ്പോൾ അതിനു കുറവുണ്ടായി. പക്ഷേ ഉച്ചയ്ക്ക് ഊണ് കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വീണ്ടും കൂടി. ഞാൻ ഒരു ഗുളിക കഴിച്ചു. ഉറങ്ങിയെഴുന്നേറ്റപ്പോൾ തലവേദന മാറിയിരുന്നു. ഇന്നലെ രാത്രി ഞാൻ ഉറങ്ങിയത് 1 മണിക്കാണ്. ഇന്നു രാവിലെ 5 മണിക്ക് എഴുന്നേറ്റു. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറങ്ങുന്നതിനു മുമ്പ് ഞാൻ Economics വായിച്ചു. ഇന്നു രാവിലെ ഉറക്കമുണർന്നപ്പോൾ Economics വായിച്ചു. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറങ്ങുന്നതിനു മുമ്പ് ഞാൻ നിന്നെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചു. ഇന്നു രാവിലെ ഉറക്കമുണർന്നപ്പോൾ നിന്നെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചു. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറങ്ങുന്നതിനു മുമ്പ് ഞാൻ നിന്നെ കാണുന്നതിനെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചു. ഇന്നു രാവിലെ ഉറക്കമുണർന്നപ്പോൾ നിന്നെ കാണുന്നതിനെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചു. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറങ്ങുന്നതിനു മുമ്പ് ഞാൻ നിന്നെ കാണുന്നതിനെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചു. ഇന്നു രാവിലെ ഉറക്കമുണർന്നപ്പോൾ നിന്നെ കാണുന്നതിനെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചു. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറങ്ങുന്നതിനു മുമ്പ് ഞാൻ നിന്നെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചു. ഇന്നു രാവിലെ ഉറക്കമുണർന്നപ്പോൾ നിന്ന

ഓരോന്നിനും ഓരോ കാരണങ്ങൾ പറയുന്നു. ഓരോന്നിനും ഓരോ ന്യായീകരണങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നു.

ഞാൻ ഇവിടെ ഇരുന്നുകൊണ്ട് ഓർക്കുന്നു. ഓരോരോ നിമിഷവും ഓരോരോ കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യുവാൻ കൂടുതൽ ചിന്തിക്കുന്നു.

ഇതിനിടയിൽ ഒരു ചിന്ത മാത്രം ഒരിക്കലും മാറുന്നില്ല. ഞാൻ ഒരു മനുഷ്യനാണെന്ന ചിന്ത! ഒരു മനുഷ്യന് ഒരു പരിധിയിൽ കൂടുതൽ ചിന്തിക്കുവാനും പ്രവർത്തിക്കുവാനും കഴിയുകയില്ല!

21.4.1969. 5:30 AM. ഇന്നലെ കിടക്കുമ്പോൾ പാപ്പനെ ഓർമ്മിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഉറങ്ങിയത്. പാപ്പൻ ഓർമ്മയിൽ വന്നു. പാപ്പന്റെ കൂടെ ഞാൻ ഓടിക്കളിച്ച

കാലത്ത് ദിനകരൻ ചേട്ടൻ വന്നു പോയി. ഞാൻ ഉച്ചയ്ക്ക് ഊണ് കഴിച്ചു. കുറച്ചു നേരം കിടന്നു. പിന്നെ ഉണർന്നു. കുറച്ചു നേരം വായിച്ചു. കാലം 6 മണിയോടുകൂടി സുഖമായി ഉറങ്ങി.

23.4.1969. 5.30 AM. ഇന്നലെ രാത്രിയിലും വലിയ മഴയുണ്ടായിരുന്നു. കാലത്ത് പാൽക്കാരൻ വന്നപ്പോൾ വെള്ളത്തിൽ ചവിട്ടിയിട്ടാണ് വന്നത്. 10 മണിക്ക് Delhi Show - ന്റെ ചാലക്കുടിയിലുള്ള ഓഫീസിൽ പോയി. രണ്ടു പേരെ ചുറ്റിക്കുന്നതായിരുന്നു. പക്ഷേ നടന്നില്ല. രാത്രിയിൽ വേണ്ടതായിരുന്നു. ഉച്ചയ്ക്ക് ഊണു കഴിഞ്ഞ് ഉറങ്ങി. 4.30 മണിയോടെ ചാലക്കുടിയിൽ നിന്നും പോന്നു. R.P. Rao യുടെ ഫിലിം കാണാൻ പോയി. ഒരു ഫിലിം കാണാൻ പോയി. രണ്ടാമത്തെ ഫിലിം കാണുമ്പോൾ ഉറക്കം തൂങ്ങുന്നു. ഉറങ്ങിപ്പോയി. ഒരു ഫിലിം കാണുമ്പോൾ ഉറങ്ങുന്നു.

24.4.1969. ഇന്ന് രാവിലെ പിണങ്ങിപ്പോയ ഭാര്യയെ കാണുന്നു. ദേവനാരായണ! സ്വാമി! സ്വാമിയെപ്പോലെ തന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഒരു ഭാര്യയുണ്ടായിരുന്നു. അവൾ ഉപേക്ഷിച്ചു പോയി. അവൾ ഒരു ഭാര്യയുടെ കടമകൾ നിർവ്വഹിച്ചിരുന്നു. അവൾ ഒരു നല്ല ഭാര്യയായിരുന്നു. അവൾ ഒരു നല്ല അമ്മയായിരുന്നു. അവൾ ഒരു നല്ല കുടുംബിനിയായിരുന്നു. അവൾ ഒരു നല്ല വീട്ടമ്മയായിരുന്നു. അവൾ ഒരു നല്ല സ്ത്രീയായിരുന്നു.

ഇന്ന് ഞാൻ ഒരു പുതിയ പടിയിലേക്ക് കടക്കുകയാണ്. കാലം പറഞ്ഞു പോകുന്നു.

ഇന്നലെ 'നാം മുന്നോട്ടുതന്നെ' എന്ന ലേഖനമെഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ഒരാൾ വന്നു. അയാൾക്കു വേണ്ടി ഞാൻ ഒരു കത്തെഴുതി. അയാളുടെ പേര്, സ്ഥലം എന്നിവ എനിക്കറിയില്ല.

കാലത്ത് ദിനകരൻ വന്നു. പക്ഷേ പോയില്ല. 12 മണിക്ക് ഹിന്ദുസ്ഥാൻ സമാചാർ കാരൻ വന്നിരുന്നു. ഗോപിനാഥൻ നായർ ഇന്നു രാവിലെ വന്നു പോയതായി പറഞ്ഞു. ഒരു കുറിപ്പ് കൊടുത്തയച്ചു. അതിനുള്ള മറുപടി കത്തുമായി പോയി. രാത്രി ഒരു കാരൻ വന്നിരുന്നു. അവിടെ നിന്നും Bishop Kallinan Trophy (ഫുട്ബോൾ)-ം വന്നു.

25.4.1969. 6 AM. ഇന്നലെ കാലത്ത് രണ്ടാമത്തെ പുരുഷൻ വന്നു, പാൽക്കാരൻ വെള്ളത്തിൽ ചവിട്ടി, ഒരു മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ. പേപ്പറുമായി ഞാൻ പുറത്തിറങ്ങുന്നു. ഒരിക്കൽ കൂടി ഞാൻ ഉറങ്ങിപ്പോയി. ദേവനാരായണ! അവിടുന്നു തന്നെ ഇതിനൊരു പരിഹാരം കാണണമേ. ഗീതാനന്ദൻ വന്നു. വീട്ടിൽ പോയി കുളിച്ചു വന്നു. ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. ഉച്ചയ്ക്ക് ഊണു കഴിഞ്ഞ് ഞാൻ ഉറങ്ങിപ്പോയി. സ്വാമി!

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

ഉറ! ഒന്നരയ്ക്കു തുടങ്ങിയ ചർച്ച രണ്ടരയ്ക്കാണു നിന്നത്. നമ്മുടെ ഭൂമിയുടെ ഘടനയെപ്പറ്റിയുള്ള സംഭാഷണമായിരുന്നു. കോൺടിനെന്റുകളുടെ ഉദ്ഭവത്തെപ്പറ്റിയുള്ള രണ്ടു സിദ്ധാന്തങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസമാണ് ഞാൻ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചത്. ഒന്നു കോൺടിനെന്റുകൾ ഭൂമിയുടെ ഉപരിതലത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നു എന്നും മറ്റേതു കോൺടിനെന്റുകൾ ഭൂമിയുടെ ഉപരിതലത്തിൽ ഒഴുകിനടക്കുന്നു എന്നുമാണ്. ഒന്നാമത്തെ സിദ്ധാന്തത്തിനു കോൺടിനെന്റൽ ഡ്രിഫ്റ്റ് തിയറി എന്നും രണ്ടാമത്തേതിനു കോൺടിനെന്റൽ ഫ്ലോട്ട് തിയറി എന്നും പറയുന്നു. ഇതിൽ ഏതാണു ശരിയെന്നു തീരുമാനിക്കാൻ ഇപ്പോൾ നിവൃത്തിയില്ല. ഭൂമിയുടെ ഉപരിതലത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്ന കോൺടിനെന്റുകൾ ഭൂമിയുടെ ഉൾഭാഗത്തിലേക്കു കുഴിഞ്ഞുപോയിരിക്കുന്നു. ഭൂമിയുടെ ഉൾഭാഗത്തിലേക്കു 150 കിലോമീറ്റർ ദൂരം ചെന്നാൽ ഉഷ്ണം 1250° സെന്റിഗ്രേഡ് ആയിരിക്കുമത്രേ. ഭൂമിയുടെ ഉൾഭാഗത്തിലുള്ള ഈ ഉഷ്ണം കോൺടിനെന്റുകളുടെ അടിഭാഗത്തെ ഉരുക്കിക്കളയുന്നു. അതുകൊണ്ടു കോൺടിനെന്റുകൾ ഒഴുകിനടക്കുന്നു. ഈ സിദ്ധാന്തത്തിന്റെ പിന്നിൽ ഒരു ഗണിതശാസ്ത്രമുണ്ട്. ഗണിതശാസ്ത്രത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ ഈ സിദ്ധാന്തത്തിന്റെ ശരിതെറ്റുകൾ നിർണ്ണയിക്കാൻ കഴിയുന്നു. ഈ സിദ്ധാന്തത്തിന്റെ ഉപജ്ഞാതാവു് ഒരു ജർമ്മൻകാരനാണു്. ഇതിനെപ്പറ്റി ഒരു പുസ്തകവും ഉണ്ടു്. ഞാൻ അതു വായിച്ചിട്ടില്ല. ഭൂമിയുടെ ഉൾഭാഗത്തിലുള്ള ഉഷ്ണത്തെപ്പറ്റി ഞാൻ പറഞ്ഞതു് ഒരു ഗണിതശാസ്ത്രജ്ഞൻ കണക്കുകൂട്ടിയിട്ടുള്ളതാണു്. ഭൂമിയുടെ ഉൾഭാഗത്തിലുള്ള ഉഷ്ണത്തെപ്പറ്റി ഞാൻ പറഞ്ഞതു് 1250° സെന്റിഗ്രേഡ് എന്ന

[illegible] കണ്ടു. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

27.4.1969. 6 AM. [illegible] Dr. [illegible] Hospital-ൽ പോയി Vaccinate ചെയ്തു. [illegible] 'നാന' [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [

ഗംഗാറാമിന്റെ. അദ്ദേഹത്തെ ഡൽഹിയിൽ കാണുന്നതിനെപ്പറ്റി ഞാൻ ചിന്തിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാര്യത്തിലുള്ള താൽപര്യം കൊണ്ടല്ല, ഡൽഹിയിലെ ചുറ്റുപാടുകൾ ഒന്നു നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയാണ് ഞാൻ അങ്ങനെ ചിന്തിച്ചത്. ഒരു മാറ്റം ആവശ്യമായിരുന്നു. കുറച്ചുകാലമായി ഞാൻ ഒരേ കാര്യങ്ങൾ തന്നെ ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. O.N.V. കുറുപ്പ്, നാടകപ്രവർത്തകൻ, എ. ശാന്തകുമാർ എന്നിവരാണ് ഡൽഹിയിലുള്ളത്. ONV കുറുപ്പും നാടകപ്രവർത്തകനാണെങ്കിലും കൂടുതൽ സമയവും കവിതയെഴുതുകയും കവിതയെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുകയുമാണ് ചെയ്യുന്നത്. ശാന്തകുമാറിന്റെ ഭാര്യ ഗീത ഡൽഹിയിൽ ഒരു ഹിന്ദി സ്കൂളിൽ അദ്ധ്യാപികയാണ്. അവരുടെ കുട്ടികൾ ഡൽഹിയിൽ ജനിച്ചു വളർന്നവരാണ്. അതുകൊണ്ട് അവർക്ക് ഡൽഹിയിൽ തന്നെ താമസിക്കുന്നതിനാണ് താൽപര്യം. ഗീതയുടെ ജോലിയും അവിടെ സ്ഥിരമാണ്. ഞാൻ ഡൽഹിയിൽ ചെന്നാൽ അവരുടെ കൂടെ താമസിക്കുന്നതിനാണ് ശാന്തകുമാർ ആഗ്രഹിക്കുന്നത

ഉച്ചയ്ക്ക് lecture-നുശേഷം ഞാൻ ഓഫീസിൽ തിരിച്ചെത്തി. അതിനു മുമ്പ് 1943 ജൂലായ് മുതൽ 1945 ഫെബ്രുവരിവരെ ഞാൻ ഡൽഹിയിലെ Secretary to the Council of Research എന്ന ഉദ്യോഗത്തിൽ ഒരു വർഷം ജോലി നോക്കിയിട്ടുണ്ട്. 1949 മുതൽ ഡൽഹിയിലെ ഓഫീസിലെ ജോലിയുടെ ഭാഗമായിരുന്നു. ഓഫീസിൽ എത്തിയപ്പോൾ ഒരു സ്ലിപ്പ് എന്റെ മേശപ്പുറത്തുണ്ടായിരുന്നു. അതിൽ Indian Standards Institution-ൽ നിന്നുള്ള ഫോൺ സന്ദേശമായിരുന്നു. അതനുസരിച്ച് ഞാൻ അവരുടെ ഓഫീസിൽ ഫോൺ ചെയ്തു. ഡോക്ടർ, ഡെപ്യൂട്ടി, കൺട്രോളർ, സെക്രട്ടറി, ഗവർണ്മെന്റ് അനലിസ്റ്റ് തുടങ്ങിയ പദവികളിലുള്ളവരുടെ ഒരു കൂട്ടായ്മയാണ് അതിലുണ്ടായിരുന്നത്. അതിന്റെ ചെയർമാൻ ഡോ. ഗുപ്ത ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഓഫീസിലാണ് യോഗം നടന്നത്. അദ്ദേഹം Principal, D.P.I., Director of Research, Pro-Vice chancellor തുടങ്ങിയ പദവികൾ വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒരു കാര്യത്തിനുവേണ്ടിയാണ് അദ്ദേഹം എന്നെ വിളിപ്പിച്ചത്. ഞാൻ ചെന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഓഫീസിലുണ്ടായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ P.A. എന്നെ ഒരു മുറിയിലിരുത്തി. ഏതാനും മിനിട്ടുകൾക്കുശേഷം അദ്ദേഹം വന്നു. ഞാൻ എഴുന്നേറ്റ് നമസ്കാരം പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം ഇരിക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. ഞാൻ ഇരുന്നു. അദ്ദേഹം എന്നോട് ചോദിച്ചു. ഞാൻ ഉത്തരം പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം ഒരു ഫയൽ എന്റെ മുമ്പിൽ വച്ചു. അതിൽ ഒരു കത്തുണ്ടായിരുന്നു. അതിൽ ഒപ്പിടുവാൻ പറഞ്ഞു. ഞാൻ ഒപ്പിട്ടു. അതിനുശേഷം

വാതു - ഇത്ര നേരം എന്നെ വിശ്വസിച്ച് ഈ വാർത്ത എന്നോട് പറയാതിരുന്നതിൽ – കുഴപ്പമില്ല. പക്ഷേ ഇനി ഒരിക്കലും ഇങ്ങനെ ഒളിച്ചുവയ്ക്കരുത്. ഇനിയും ഇതുപോലെ ഒന്നുണ്ടായാൽ ഉടനെ എന്നോട് പറയണം. കുട്ടിയുടെ കാര്യം ഓർത്ത് ഒരു തീരുമാനമെടുക്കാൻ ഞാൻ എന്നെക്കൊണ്ടേ പറ്റൂ. അവനെ ആ സ്ത്രീയുടെ കയ്യിൽ കൊടുത്തുവിടുന്നതിനുമുമ്പ് നമുക്കിനിയും ഒരുപാട് കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യാനുണ്ട്. പാസ്പോർട്ട്, ഫോട്ടോ, ഡോക്ടറുടെ സർട്ടിഫിക്കറ്റ്, ഡിസ്ചാർജ്ജ് തുടങ്ങിയവ ശരിയാക്കാൻ ഒരുപാട് ദിവസങ്ങൾ വേണ്ടിവരും. 11 മണിയോടെയാണ് ഞാൻ ഓഫീസിൽ എത്തിയത്. ഓഫീസിലെത്തിയപ്പോൾ ഞാൻ കണ്ടത് ഒരു ടാക്സി ഡ്രൈവറെയാണ്. അയാൾ എന്നെ കണ്ടപ്പോൾ ഒരു ചിരി സമ്മാനിച്ചു. ഞാൻ അയാളുടെ അടുത്തേക്ക് ചെന്നു. അയാൾ എന്നോട് ഒരു കത്ത് നീട്ടി. കത്ത് തുറന്നപ്പോൾ അതിൽ ഒരു ഫോൺ നമ്പർ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ഞാൻ അയാളോട് കാര്യം തിരക്കി. അയാൾ പറഞ്ഞു, ഒരു സ്ത്രീ അയാളുടെ കാറിൽ കയറിയെന്നും അവർ ഈ നമ്പർ അയാൾക്ക് കൊടുത്തുവെന്നും. അവർ ഇപ്പോൾ എവിടെയാണെന്നോ എന്താണ് ആവശ്യമെന്നോ അയാൾക്കറിയില്ല. ഞാൻ കാറിന്റെ നമ്പർ നോട്ട് ചെയ്തു. അയാൾ പോയതിനുശേഷം ഞാൻ ആ നമ്പറിലേക്ക് വിളിച്ചു. ഫോൺ എടുത്തത് ഒരു സ്ത്രീയായിരുന്നു. ഞാൻ അവരോട് കുട്ടിയുടെ കാര്യം പറഞ്ഞു. അവർ ഉടനെ തന്നെ ഓഫീസിലേക്ക് വരാമെന്ന് പറഞ്ഞു. അവരുടെ ഭർത്താവാണ് അയാൾ. അവരുടെ മകൾ ഡോക്ടറാണ്. അവർ 10000 ദിർഹം കുട്ടിയുടെ ചികിത്സയ്ക്കായി കൊടുത്തിരുന്നു. അവരുടെ മകളുടെ ചെലവിലേക്കായി അവർ ഒരു തുക കൂടി കൊടുത്തു. അവരുടെ ഭർത്താവിനെ ഞാൻ ഫോണിൽ വിളിച്ചു. അദ്ദേഹം ഒരു ബിസിനസുകാരനാണ്. അദ്ദേഹത്തോടും ഞാൻ കാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം ഞങ്ങളെ ഓഫീസിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചു. ഞാൻ അവരുടെ ഓഫീസിലേക്ക് പോയി. അവിടെ ചെന്നപ്പോൾ അവർ ഞങ്ങളെ സ്വീകരിച്ചിരുത്തി. അവരുടെ മകളുടെ ചെലവിലേക്കായി അവർ കൊടുത്ത തുക അവർ തിരിച്ചുവാങ്ങിച്ചു. ഞാൻ അവരോട് കുട്ടിയുടെ കാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞു. അവർ ഉടനെ തന്നെ കുട്ടിയെ കാണാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. ഞാൻ അവരെയും കൂട്ടി ഹോസ്പിറ്റലിലേക്ക് പോയി. ഹോസ്പിറ്റലിൽ എത്തിയപ്പോൾ അവർ കുട്ടിയെ കണ്ടു. കുട്ടിയുടെ അവസ്ഥ കണ്ടപ്പോൾ അവർ കരഞ്ഞു. അവർ കുട്ടിയുടെ ഡോക്ടറുമായി സംസാരിച്ചു. അവരുടെ മകളുടെ ചെലവിലേക്കായി

[illegible]

9.3. [illegible] "[illegible]

5.5.1969. 6 AM. [illegible]

6.5.1969. [illegible]

7.5.1969. 4.30 AM. [illegible]

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

[illegible] [illegible] [illegible] [

സ്വാതന്ത്ര്യം കിട്ടിയതിനുശേഷമാണ്. എന്തുകൊണ്ടാവാം? സഹിഷ്ണുതയുടെ നിലവാരമുയർന്നതുകൊണ്ടാവാം.

10.5.1969. 5.45 AM. ഇന്നലെയും തുലവർഷം തുടർന്നു. രാവിലെ കട്ടൻകാപ്പി കുടിച്ചു. പത്രം വായിച്ചു. കുളിച്ചു. ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. ഉച്ചയ്ക്ക് ഉറങ്ങി. വൈകുന്നേരം ചായകുടിച്ചു. പുറത്തിറങ്ങിയപ്പോൾ മഴ തോർന്നിരുന്നു. ഞാൻ ഓഫീസിൽ പോയി. ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിലെ ചില കാര്യങ്ങൾ സംസാരിച്ചു. ഓഫീസിൽ നിന്നിറങ്ങി. ഞാൻ ഹോസ്റ്റലിലേക്ക് നടന്നു. ഹോസ്റ്റലിലെത്തി. കുളിച്ചു. ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. ഉറങ്ങി.

11.5.1969 6 AM. തുലവർഷം വീണ്ടും തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഇന്നലെ രാത്രിയും കനത്തമഴയുണ്ടായിരുന്നു. പെട്ടെന്ന് നിന്നുപെയ്യുന്ന കനത്തമഴ. ഇന്നലെയും പകൽ മഴയുണ്ടായിരുന്നു. രാവിലെ പത്രം വായിച്ചു. കുളിച്ചു. ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. ഉറങ്ങി. 12.5.1969. 5.30 AM. തുലവർഷത്തിന്റെ ഭീകരരൂപം കാണുന്നു. ഇന്നലെ പകൽ മഴയുണ്ടായിരുന്നു. രാത്രിയിലും മഴയുണ്ടായിരുന്നു. രാവിലെ കട്ടൻകാപ്പി കുടിച്ചു. പത്രം വായിച്ചു. കുളിച്ചു. ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. ഉറങ്ങി. ഉച്ചയ്ക്ക് ഉറങ്ങി. വൈകുന്നേരം ചായകുടിച്ചു. പുറത്തിറങ്ങിയപ്പോൾ മഴ തോർന്നിരുന്നു. ഞാൻ ഓഫീസിൽ പോയി. ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിലെ ചില കാര്യങ്ങൾ സംസാരിച്ചു. ഓഫീസിൽ നിന്നിറങ്ങി. ഞാൻ ഹോസ്റ്റലിലേക്ക് നടന്നു. ഹോസ്റ്റലിലെത്തി. കുളിച്ചു. ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. ഉറങ്ങി.

8.40 P.M. ഓഫീസ് കാര്യങ്ങൾ 10 മണിക്കുള്ളിൽ തീർത്തുവരുന്നതിനു സുധാകരൻ ഓടിനടക്കുന്നതാണ് കണ്ടത്. ഓഫീസിലെത്തി. ഓഫീസിൽ ചെന്നപ്പോൾ പാലക്കുഴി വറുതുണ്ണി ഉണ്ടായിരുന്നു. പാലക്കുഴിയുടെ കാർ ഓടിക്കുന്നത് ചെക്കൻ ആണ്. ചെക്കനെ ഞാൻ Bible Council ഓഫീസിൽ കൊണ്ടുവിട്ടു. ഓഫീസിൽ നിന്നും ഞാൻ വീട്ടിലേക്കു പോന്നു. സുധാകരൻ നാട്ടുകാര്യങ്ങൾ പറയുകയാണ്. നാലുമണിയോടുകൂടി പാലക്കുഴി വന്നപ്പോൾ ഞാൻ അവിടെ നിന്നും പോന്നു. പക്ഷേ കുട്ടികളുടെ പഠിത്തം നന്നായിട്ടില്ല. ഒരു മണിക്കൂറിൽ നാലുമണിക്കൂർ പഠിക്കുകയാണ്. ഒരു കാര്യം ഓർമ്മിപ്പിച്ചാൽ ഓർമ്മിക്കുകയില്ല. ഒരു കാര്യം കാലിടറുന്നു എന്നു കണ്ടാൽ അവനെ ചവിട്ടണം. ചവിട്ടുകൊണ്ടാൽ അവൻ ഓർമ്മിച്ചുകൊള്ളും എന്നാണ് ഞാൻ പറയുന്നത്.

നാട്ടുകാര്യങ്ങളിൽ ഓടിക്കൂടി നടക്കുന്നവരിൽ ഒരാളാണ് ഞാൻ. ഒരു പുതിയ Camera Shop തുടങ്ങി. അതിന്റെ ഉദ്ഘാടനം നടന്നു. 12 മണിക്കാണ് പരിപാടി.

13.5.89. 5.40 AM. മനസ്സിന് വലിയ അസ്വസ്ഥതയാണ്. ഓഫീസിൽ എന്നെ കൈവിട്ടുകളയുമോ എന്നു ഭയപ്പെടുന്നു. സഹിക്കുകതന്നെ. ഇതല്ലാതെ എന്താണ് വഴി?

3 P.M. ഓഫീസ് മുറിയിൽ ഇരുന്നു. അതിനിടയിൽ ചായകുടിച്ചു. ഓഫീസിലെ ജോലിക്കാരൻ കാർ മുടിപ്പെട്ടു കിടക്കുന്നതിന്റെ കാരണം പറഞ്ഞു. ഞാൻ അതിനെപ്പറ്റി ഒന്നും ചോദിച്ചില്ല. ഓഫീസിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ട് ഞാൻ ഓരോന്നു ചിന്തിച്ചുകൂട്ടുകയാണ്. ഇതിനിടയിൽ ഓഫീസിലെ ജോലിക്കാരൻ വന്നു പറഞ്ഞു, കാർ ശരിയായി എന്ന്. ഞാൻ കാറിൽ കയറി. കാർ ഓടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു. ഓഫീസിൽ കയറിയപ്പോൾ ഓഫീസിലെ ജോലിക്കാരൻ പറഞ്ഞു, ഇതിനു കാരണം ബാറ്ററിയുടെ കുഴപ്പമാണെന്ന്. ഞാൻ ബാറ്ററിയുടെ കുഴപ്പം കളഞ്ഞു. ഓഫീസിൽ നിന്നും ഞാൻ വീട്ടിലേക്കു പോന്നു. വീട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ ഭാര്യ പറഞ്ഞു, ഓഫീസിൽ നിന്നും ഫോൺ വന്നിരുന്നു എന്ന്. ഞാൻ തിരിച്ചു വിളിച്ചു. ഓഫീസിലെ ജോലിക്കാരൻ പറഞ്ഞു, കാർ ശരിയായിട്ടില്ല എന്ന്. ഞാൻ പറഞ്ഞു, ഞാൻ വരുന്നുണ്ട് എന്ന്. ഞാൻ ഓഫീസിൽ ചെന്നു. ഓഫീസിലെ ജോലിക്കാരൻ പറഞ്ഞു, കാർ ശരിയായിട്ടുണ്ട്

ദേഷ്യത്തിന്റെ കാര്യം. അതുകൊണ്ട് ഇപ്പോൾ ഞാൻ ഒന്നും പറയുന്നില്ല. അവൻ വന്നപ്പോൾ കണ്ടതിന്റെ സന്തോഷത്തിൽ ഞാൻ അവനോട് ഒന്നും ചോദിച്ചില്ല. ഒരു ചായ കൊടുത്തു.

16.5.1969. 5 AM. ഇന്ന് രാത്രി വലിയ കാറ്റുണ്ടായിരുന്നു. രാത്രിയിൽ പാലു കുടിക്കാൻ കിച്ചുവിനെ വിളിച്ചപ്പോൾ അവൾ പറഞ്ഞു: അച്ഛൻ ഇപ്പോൾ വരുമെന്ന്. ഞാൻ അവളുടെ ദിവസത്തെ ഓർത്തു. കിടക്കാൻ നേരത്തും അവൾ കാത്തിരുന്നു. അച്ഛൻ വന്നപ്പോൾ അവൾ ഉറങ്ങിപ്പോയിരുന്നു. അവൾക്കുള്ള ഒരു പാവയുമായിട്ടാണ് അച്ഛൻ വന്നത്. അവൾ പാവയെ കിട്ടിയപ്പോൾ ഉറക്കം മറന്നു. പാവയുടെ കൂടെ കളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവൾ പാവയെ കുളിപ്പിച്ചു. പാവയുടെ തുണി മാറ്റി. പാവയെ ഉറക്കാൻ കിടത്തി. പാവയുടെ കൂടെ കിടന്നു. പാവയെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു. പാവയുടെ കൂടെ ഉറങ്ങിപ്പോയി. ഞാൻ പാവയെ packing നടത്തിയതാണ്.

9.45 PM. പാക്കിംഗ് നടന്നു. കിടക്കാൻ നേരത്തും അവൾ പാവയെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു കിടന്നു. ഉറങ്ങിപ്പോയി. 3 മണിക്ക് ഞെട്ടിയുണർന്ന് കരഞ്ഞുകൊണ്ട് കിടക്കയിൽ പരതുന്നതു കണ്ടു. ഞാൻ പാവയെ അവളുടെ അടുത്തു കൊടുത്തു. കിടക്കയിൽ ഞെരുങ്ങിക്കൂടിക്കിടന്നു. ഞാൻ അവളുടെ അടുത്തു കിടന്നു. അവൾ ഞെരുങ്ങിക്കൂടി കിടന്നു. ഞാൻ അവളെ ചേർത്തുപിടിച്ചു. അവൾ ഞാനുമായി ഇണങ്ങിച്ചേർന്നു. അവൾ പാവയെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു കിടന്നു. അവൾ പാവയുടെ കൂടെ ഉറങ്ങിപ്പോയി. അവൾ പാവയുടെ കൂടെ കിടന്നുറങ്ങുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ എനിക്ക് സന്തോഷമായി.

സ്വാമി! ദിവസവും അവളുടെ കൂടെ ഉറങ്ങാൻ കഴിയുമല്ലോ, അവളെ സന്തോഷിപ്പിക്കാൻ കഴിയുമല്ലോ.

15.5.1969. 5.15 AM. ഇന്നലെ രാത്രിയിൽ ഞാൻ ഉണർന്നപ്പോൾ സമയം കണ്ടു. ഞാൻ വീണ്ടും കിടന്നു. പിന്നെ ഞാൻ ഉണർന്നപ്പോൾ 10 മണിക്ക് ഓഫീസിലെത്തി. സ്വാമി! ദിവസവും രാവിലെ! ഞാൻ ഉണരുമ്പോൾ കുറച്ചു നേരം കിടക്കാൻ അവസരമുണ്ടാക്കണേ. ഞാൻ ഒന്നുമുതൽ പത്തുവരെ എണ്ണുന്നതിനുള്ളിൽ ഉണരുന്നുണ്ട്. ഞാൻ ഉണരുമ്പോൾ ഉണരുന്നതിനുള്ള ശക്തി തരണേ.

3.6.1969. 9.15 PM. ഇന്നു രാത്രിയും നല്ല മഴയുണ്ടായിരുന്നു. രാത്രി 11 മണിക്കുശേഷം ഞാൻ ഉണർന്നു. രാത്രി 11 മണിക്കുശേഷം ഉണർന്നതിനാൽ ഞാൻ കിടന്നു. ഞാൻ കിടന്നുകൊണ്ട് ഓരോന്നാലോചിച്ചു. ഞാൻ ഓരോന്നാലോചിച്ചുകൊണ്ട് കിടന്നു. ഞാൻ കിടന്നുകൊണ്ട് ഓരോന്നാലോചിച്ചതിനാൽ രാത്രി സുഖമായി കിടന്നുറങ്ങാൻ കഴിഞ്ഞു. രാവിലെ ഉണർന്നപ്പോൾ ഉന്മേഷവാനായിരുന്നു. ഓഫീസിലെത്തിയപ്പോൾ ഉന്മേഷവാനായിരുന്നു. ഓഫീസിൽ ജോലിചെയ്തപ്പോൾ ഉന്മേഷവാനായിരുന്നു. ഓഫീസിൽ ജോലിചെയ്തപ്പോൾ ഉന്മേഷവാനായിരുന്നതിനാൽ ജോലിയിൽ ശ്രദ്ധിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. ഓഫീസിൽ ജോലിചെയ്തപ്പോൾ ഉന്മേഷവാനായിരുന്നതിനാൽ ജോലിയിൽ ശ്രദ്ധിച്ചതിനാൽ ജോലിയിൽ തെറ്റുകൾ വരുത്തിയില്ല. ഓഫീസിൽ ജോലിചെയ്തപ്പോൾ ഉന്മേഷവാനായിരുന്നതിനാൽ ജോലിയിൽ ശ്രദ്ധിച്ചതിനാൽ ജോലിയിൽ തെറ്റുകൾ വരുത്താതിരുന്നതിനാൽ ജോലിയിൽ സന്തോഷം കിട്ടി. ഓഫീസിൽ ജോലിചെയ്തപ്പോൾ ഉന്മേഷവാനായിരുന്നതിനാൽ ജോലിയിൽ ശ്രദ്ധിച്ചതിനാൽ ജോലിയിൽ തെറ്റുകൾ വരുത്താതിരുന്നതിനാൽ ജോലിയിൽ സന്തോഷം കിട്ടിയതിനാൽ ഓഫീസിൽ ജോലിചെയ്തപ്പോൾ ഉന്മേഷവാനായിരുന്നു.

ഓഫീസിൽ ജോലിചെയ്തപ്പോൾ ഉന്മേഷവാനായിരുന്നതിനാൽ

5.6.1969. 6.40 AM. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറങ്ങിയില്ല. ഇന്നു രാവിലെ ഉണർന്നപ്പോൾ തലയ്ക്കു കനമുണ്ടായിരുന്നു. ഇന്നലെ കുടിച്ചതിന്റെ ക്ഷീണമാണ്. ഇന്നലെ കുടിച്ചത് ഒരു ഗ്ലാസ് ബിയറും ഒരു പെഗ്ഗ് വിസ്കിയുമാണ്. ഇന്നലെ രാത്രി 11 മണിക്കു ശേഷമാണ് ഞാൻ ഉറങ്ങിയത്. ഇന്നു രാവിലെ ഉണർന്നപ്പോൾ ഞാൻ ഓർത്തു, ഇന്നലെ രാത്രി ഞാൻ ഉറങ്ങിയിട്ടില്ലെന്ന്. ഇന്നലെ രാത്രി ഞാൻ ഉറങ്ങിയിട്ടില്ലെന്നു തോന്നിയതിന്റെ കാരണം ഞാൻ ഉറങ്ങിയിരുന്നു എന്നതാണ്. ഉറങ്ങിയിരുന്നു എന്നതിന്റെ തെളിവ് ഞാൻ കണ്ട സ്വപ്നങ്ങളാണ്. ഞാൻ കണ്ട സ്വപ്നങ്ങൾ ഓർമ്മയുണ്ട്. ഞാൻ കണ്ട സ്വപ്നങ്ങൾ ഓർമ്മയുണ്ടെന്നതിന്റെ തെളിവ് ഞാൻ ഓർമ്മിച്ചെടുത്ത സ്വപ്നങ്ങളാണ്. ഞാൻ ഓർമ്മിച്ചെടുത്ത സ്വപ്നങ്ങൾ ഞാൻ ഓർമ്മിച്ചെടുത്തതിന്റെ തെളിവ്

[illegible] സംഭാഷണം ചെയ്തു. [illegible] കൂടെ [illegible]. [illegible] നന്നായി സ്വീകരണം ചെയ്തു.

8.6.69. 6 AM. തിരുച്ചിറപ്പള്ളിയിലെ മനുഷ്യനായതിന്റെ സുഖമില്ല. രാധാകൃഷ്ണൻ വന്നിട്ടുണ്ടെന്നു പൊതുജനം അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. മനുഷ്യന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യം. ഭഗവാനെ! ഞാനിങ്ങനെ ഒരു ക്ഷേത്രമായിരുന്നുവെങ്കിൽ! ഭഗവാൻ വന്നുപോയിട്ടുണ്ടെന്നു കാണുന്നവർ ഇവിടെ ഉണ്ടാകുമായിരുന്നു. [illegible] ഞാൻ [illegible] പോയി. [illegible]. രാധാകൃഷ്ണൻ വന്നു. [illegible] ഞാൻ [illegible]. [illegible]. T.I.F.R. [illegible] രാധാകൃഷ്ണന്റെ കാര്യം [illegible] TIFR [illegible] ഞാൻ [illegible]. ഞാൻ [illegible] കാര്യം [illegible]. [illegible] ചെയ്തു. [illegible] കാണുന്നു. [illegible] കാണുന്നു.

രാത്രിയിൽ [illegible] കണ്ടു. [illegible] രാധാകൃഷ്ണൻ [illegible] കാണുന്നതിനു [illegible] രാധാകൃഷ്ണന്റെ [illegible]. [illegible]! [illegible] [illegible].

9.6.69. [illegible] രാധാകൃഷ്ണന്റെ [illegible] കാണുന്നു. [illegible] ഞാൻ [illegible] കാണുന്നു. [illegible] ഞാൻ [illegible] കാണുന്നു. [illegible] കാണുന്നു. [illegible] കാണുന്നു.

കൂടി. രണ്ടുകൂട്ടരുടെയും ചായക്കുള്ള വിളി കേൾപോലി. ചിന്നം നിലവിളിച്ചതു കേട്ടപ്പോൾ കുഞ്ഞുകുട്ടി ചാടി എണീറ്റു. എന്നിട്ട് ഓടിച്ചെന്ന് കൈ മീശ പിരിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നു. ഞാൻ Double Helix വായിക്കുകയാണ്. കോശത്തിനകത്തെ ഒരു തരി കാണാനാണ് ഇത്ര ബുദ്ധിമുട്ടുന്നതെങ്കിൽ ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ നക്ഷത്രങ്ങളുടെ കണക്കെടുക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി ഓർക്കുമ്പോൾ തലകറങ്ങുന്നു. ഓരോ നിമിഷവും ഓരോ നക്ഷത്രം പൊട്ടിത്തെറിച്ചു നശിക്കുന്നുണ്ടാവും. ഓരോ നിമിഷവും പുതിയ നക്ഷത്രങ്ങൾ ജനിക്കുന്നുണ്ടാവും. നിമിഷം തീരുമ്പോൾ ആകാശത്തിലെ നക്ഷത്രങ്ങളുടെ എണ്ണം കൂടുകയാണോ കുറയുകയാണോ? ഞാൻ കണക്കിനെ നന്നായി പേടിക്കുന്നു. കണക്കുകൂട്ടുന്നവനെ ഭയപ്പെടുകയും! ഓരോ നിമിഷവും ഏതു കോടിക്കണക്കിനു നക്ഷത്രങ്ങൾ ജനിക്കുന്നു, മരിക്കുന്നു എന്നു കണക്കുകൂട്ടുന്നവനെ!

ചായ കുടിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ചിന്നൻ ചെറുതായി മുരണ്ടു. ഒരു കൂട്ടർ ഇടിച്ചുകയറുന്നതിന്റെ ശബ്ദം കേട്ടപ്പോൾ കുഞ്ഞുകുട്ടി ചാടിയെഴുന്നേറ്റു കൈ മീശ പിരിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നതാണ്. ഞാൻ കണക്കിനെ നന്നായി പേടിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ് കണക്കുകൂട്ടുന്നവനെ ഭയപ്പെടുന്നതെന്നു പറഞ്ഞതു ശരിയാണ്. ഒരു നിമിഷം കൊണ്ടു ഞാൻ ഓർത്തുപോയി, ഈ കണക്കുകൂട്ടുന്നവനെ ഞാൻ കൊന്നുകളഞ്ഞാൽ എന്താണു കുഴപ്പം എന്ന്.

ചിന്നൻ മുരണ്ടതു കേട്ടപ്പോൾ ഞാൻ പുസ്തകം മടക്കിവച്ചു. കൈ നീട്ടിയപ്പോൾ അവൻ ഓടിവന്നു കൈ നക്കിത്തുടച്ചു. ഞാൻ അവന്റെ തലയിൽ തലോടിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

11. 6. 69. 6. 40 AM. ചായകുടി കഴിഞ്ഞു ഞാനിറങ്ങി പുഴയിലേക്കു നടന്നു. ചിന്നൻ ഓടിച്ചെന്നു കുഞ്ഞുകുട്ടിയുടെ കൈ മണത്തു. കുഞ്ഞുകുട്ടി കൈ കുടഞ്ഞു. ചിന്നൻ ഓടിച്ചെന്നു കൈ നക്കിത്തുടച്ചു. കുഞ്ഞുകുട്ടി ചിരിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നു. ഞാൻ പുഴയിലേക്കിറങ്ങി നടന്നു. കുറച്ചുദൂരം നീന്തി (13 മ). നനഞ്ഞിറങ്ങുമ്പോൾ തണുപ്പുണ്ടു. കുറച്ചുനേരം നീന്തിക്കഴിയുമ്പോൾ ചൂടുണ്ടു. തിരിച്ചുനീന്തി 12 മണിയായി. 6 മണിക്കിറങ്ങിയ 10 മ എന്നെ ഉഷാറാക്കിയിരിക്കുന്നു. The Double Helix വായിച്ചുതീർന്നു. രണ്ടാമത്തെ പുസ്തകം ഫിലിപ്പ് ലാർക്കിന്റെ Sunlinal ആണ്. എന്നെ കണക്കിനെ പേടിപ്പിക്കുന്ന കൂട്ടിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടുത്തുവാൻ ശ്രമിച്ചു. രാമൻകുട്ടിയുടെ വരവിനുവേണ്ടി കാത്തിരിക്കുകയാണ്. പുറംലോകത്തെ വാർത്തകളൊക്കെ അവനറിയുമല്ലോ. ഓരോന്നിനെപ്പറ്റി ഓർത്തു.

12. 6. 69. 6. 10 AM. ചായകുടി കഴിഞ്ഞു. കുഞ്ഞുകുട്ടിയുടെ കൈ മണത്തു കുഞ്ഞുകുട്ടി കൈ കുടഞ്ഞപ്പോൾ ചിന്നൻ കൈ നക്കിത്തുടച്ചു. കുഞ്ഞുകുട്ടി ചിരിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നു. ഞാൻ പുഴയിലേക്കിറങ്ങി നടന്നു. ഇന്നലെ നീന്തിയതിനേക്കാൾ കുറച്ചുകൂടി നീന്തി. ഇന്നും നനഞ്ഞിറങ്ങുമ്പോൾ തണുപ്പുണ്ടു. നീന്തിക്കഴിയുമ്പോൾ ചൂടുണ്ടു. ഇന്നലെ ഞാൻ ഓർത്തതുപോലെ ഒരു Thursday ദിവസം ഞാനും സുഹൃത്തുക്കളും ചേർന്നു ഒരു പുഴയിൽ നീന്തിയതിനെപ്പറ്റി ഓർത്തു. 10 മണിക്കു നീന്തിക്കയറി. ഒരു കുപ്പായമിട്ടു. ഒരു കുടയുമായി ചിന്നൻ (ഞങ്ങൾ ഓമനിച്ചു വിളിക്കുന്ന പേരാണ്) പിന്നാലെ വരുന്നുണ്ടായിരുന്നു. 10 മണിക്കുടന്ന

13. 6. 69. 8 A.M. ഇന്നു കുഞ്ഞുകുട്ടിയുടെ കൈ മണത്തു ചിന്നൻ

ഒന്നു കിടന്നു. പിന്നെ കുളിക്കാൻ പോയി. കുളി കഴിഞ്ഞു വന്നപ്പോൾ ചായ കിട്ടി. ചായ കുടിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഗോപാലൻ വന്നു. ഞാൻ പോയി. പിന്നെ രണ്ടു മണിക്കൂർ ഗോപാലനോടു സംസാരിച്ചു. പിന്നെ ഊണു കഴിച്ചു. ഗോപാലൻ പോയി. ഞാൻ വീണ്ടും കിടന്നു.

15.6.69. 6 AM. ഇന്നലെ കിടക്കുമ്പോൾ മുതൽ കടുത്ത തലവേദന. 10.30 ന് ഗോപിയും ഭാര്യയും, കൊടുങ്ങല്ലൂരിലെ ഒരു ഡോക്ടറും, വിലാസിനിയുടെ ഭർത്താവും ഒരുമിച്ചു വന്നു. ഞാൻ പോയി കുളിച്ചു വന്നപ്പോൾ ഗോപി ഡോക്ടറെ കൊണ്ടുവന്നതാണെന്നു മനസ്സിലായി. പ്രഷർ പരിശോധിച്ചു. ഡോക്ടർ പോയി. കിടന്നു. ഗോപി ഒരു ഫ്ലാസ്ക് ചായ കൊണ്ടുവന്നു. കുറച്ചു കുടിച്ചു. ഗോപിയും ഭാര്യയും പോയി. ഞാൻ കിടന്നു. ഉച്ചയ്ക്ക് ഊണു കഴിച്ചു. ഉറങ്ങി. വൈകുന്നേരം ചായ കുടിച്ചു. ഗോപിയുടെ ഭാര്യ വന്നു. ഞാൻ പോയി കുളിച്ചു വന്നപ്പോൾ ഗോപി വന്നിരിക്കുന്നു. ഗോപിയുടെ ഭാര്യ പോയി. ഗോപി ഇരുന്നു. രാത്രി 8 മണിക്ക് ഗോപി പോയി. ഞാൻ കിടന്നു. ഉറങ്ങി. രാവിലെ 5 മണിക്ക് എഴുന്നേറ്റു. പല്ലുതേച്ചു. കുളിച്ചു. ചായ കുടിച്ചു. ഇപ്പോൾ എഴുതുന്നു.

16.6.69. 6 AM. രാത്രി ഉറങ്ങിയപ്പോൾ തലവേദന പോയി. ഇന്നലെ പകൽ മുഴുവൻ നല്ല തലവേദനയുണ്ടായിരുന്നു. ഇന്നു രാവിലെ തലവേദനയില്ല. ചായ കുടിച്ചു. പല്ലുതേച്ചു. കുളിച്ചു. 11 മണിക്ക് ഊണു കഴിച്ചു. പിന്നെ ഉറങ്ങി. വൈകുന്നേരം 4 മണിക്ക് ഉണർന്നു. ചായ കുടിച്ചു. പിന്നെ ഉറങ്ങി. രാത്രി 8 മണിക്ക് ഉണർന്നു. ചപ്പാത്തിയും കറിയും കഴിച്ചു. ഉറങ്ങി. രാവിലെ 5 മണിക്ക് എഴുന്നേറ്റു. പല്ലുതേച്ചു. കുളിച്ചു. ചായ കുടിച്ചു. ഇപ്പോൾ എഴുതുന്നു. ഇന്നു ഞാൻ ഒരു കാര്യം തീരുമാനിച്ചു. ഇനി ഞാൻ ഒരിക്കലും ഒരു ഡോക്ടറെയും കാണാൻ പോകുന്നില്ല. ഡോക്ടർമാരുടെ ഒരു ഫീസും കൊടുക്കുന്നില്ല. ഡോക്ടർമാർ തരുന്ന ഒരു മരുന്നും കഴിക്കുന്നില്ല. ഡോക്ടർമാർ തരുന്ന ഒരു ഇഞ്ചക്ഷനും എടുക്കുന്നില്ല. ഡോക്ടർമാർ തരുന്ന ഒരു ഗുളികയും കഴിക്കുന്നില്ല. ഡോക്ടർമാർ തരുന്ന ഒരു ഇൻജ

ന്നതാണ്?

17.6.69. 6 AM. പുന്നയൂരെ കാലത്ത് രാവിലെ ഞാൻ ചായ കുടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ടെലഗ്രാം വന്നു. ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിന്റെ ഡിറക്ടർ ഓഫ് ഹെൽത്ത് സർവീസസ് ഡോ. പി.എച്ച്. സി. ആണ് അയച്ചിരിക്കുന്നത്. കാര്യം വസൂരിക്കുള്ള vaccination ചെയ്യിക്കുക. കാര്യം വസൂരിക്കുള്ള കുത്തിവയ്പ്പിക്കുന്നതിനുള്ള കാര്യങ്ങൾ ഇവിടെ ചെയ്തുകൊള്ളാമെന്നും, ഡോക്ടർ വരേണ്ടതില്ലെന്നും അറിയിച്ചു. ടെലഗ്രാം കിട്ടിയ ഉടനെ ഞാൻ ഡോക്ടർ ഗോപിനാഥനെ വിവരം അറിയിച്ചു. അദ്ദേഹം ഉടനെ ഇവിടെ വന്നു. ഞാൻ ഡോക്ടറുടെ കൂടെ ഉടനെ തന്നെ ഗുരുവായൂർക്ക് പുറപ്പെട്ടു. ഡോക്ടർ ഗോപിനാഥൻ ഗുരുവായൂരിൽ ഇറങ്ങി. ഞാൻ പുന്നയൂരിലേക്കും പോന്നു. ഡോക്ടർ ഗോപിനാഥൻ ഗുരുവായൂരിൽ ഇറങ്ങിയത് ഒരു ഡോക്ടറെ കൂടി കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുന്നതിനാണ്. ഡോക്ടർ ഗോപിനാഥൻ ഒരു ഡോക്ടറെ കൂടി കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു. ഡോക്ടർ ഗോപിനാഥൻ ഗുരുവായൂരിൽ നിന്നും ഒരു Tonga Service ഏർപ്പാടാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

18.6.69. 6 AM. ഇന്നലെ രാത്രി ഏകദേശം പത്തുമണിയോടുകൂടി പുന്നയൂരെ കാലത്ത് രാവിലെ കുത്തിവയ്പ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഡോക്ടർ ഗോപിനാഥൻ ഗുരുവായൂരിൽ നിന്നും കൊണ്ടുവന്ന ഡോക്ടർ ഒരു Editor ആണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേര് ഞാൻ മറന്നുപോയി. ഡോക്ടർ ഗോപിനാഥൻ ഗുരുവായൂരിൽ നിന്നും കൊണ്ടുവന്ന ഡോക്ടറുടെ പേര് Dr. കിനാ Sherry എന്നാണെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ ഡോക്ടർ ഗോപിനാഥനോട് ഡോക്ടറുടെ പേര് ചോദിച്ചു. ഡോക്ടർ ഗോപിനാഥൻ പറഞ്ഞു. ഡോക്ടറുടെ പേര് Editor Kunhuna, Dr. കിനാ Sherry എന്നാണെന്നു തോന്നുന്നു. ഡോക്ടർ ഗോപിനാഥൻ പറഞ്ഞു. ഡോക്ടറുടെ പേര് Editor Kunhuna, Dr. കിനാ Sherry എന്നാണെന്നു തോന്നുന്നു. രാത്രി ഏകദേശം Thrissur Club എന്ന Scientific Association ൽ താമസിച്ചു. ഡോക്ടർ രാവിലെ Cholera injection കുത്തിവയ്പ്പിക്കുകയുണ്ടായി.

19.6.69. 6 AM. ഇന്നലെ കാലത്ത് രാവിലെ injection കുത്തിവയ്പ്പിച്ചതിന്റെ reaction മൂലം ഇന്നലെ മുഴുവൻ കിടപ്പായിരുന്നു. ഞാൻ ഡോക്ടറുടെ അടുത്തുപോയി കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. മുറിയിൽ ധാരാളം കൊതുകുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് ഞാൻ കൊതുകുകളെ കൊല്ലുന്നതിനുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഡോക്ടർ ഗോപിനാഥൻ ഗുരുവായൂരിൽ നിന്നും കൊണ്ടുവന്ന ഡോക്ടറുടെ പേര് Editor Kunhuna, Dr. കിനാ Sherry എന്നാണെന്നു തോന്നുന്നു. ഡോക്ടർ ഗോപിനാഥൻ പറഞ്ഞു. ഡോക്ടറുടെ പേര് Editor Kunhuna, Dr. കിനാ Sherry എന്നാണെന്നു തോന്നുന്നു. രാത്രി ഏകദേശം Thrissur Club എന്ന Scientific Association ൽ താമസിച്ചു. ഡോക്ടർ രാവിലെ Cholera injection കുത്തിവയ്പ്പിക്കുകയുണ്ടായി.

20.6.69. 6 AM. രാത്രിയിൽ ഞാൻ കൊതുകുകളെ കൊല്ലുന്നതിനുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. പുന്നയൂരെ കാലത്ത് രാവിലെ ഞാൻ ഡോക്ടറുടെ അടുത്തുപോയി—ഡോക്ടറുടെ കാര്യങ്ങൾ. ഡോക്ടർ ഗോപിനാഥൻ ഗുരുവായൂരിൽ നിന്നും കൊണ്ടുവന്ന ഡോക്ടർ ഒരു Editor ആണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേര് ഞാൻ മറന്നുപോയി. ഡോക്ടർ ഗോപിനാഥൻ ഗുരുവായൂരിൽ നിന്നും കൊണ്ടുവന്ന ഡോക്ടറുടെ പേര് Dr. കിനാ Sherry എന്നാണെന്നു തോന്നുന്നു. ഡോക്ടർ ഗോപിനാഥൻ പറഞ്ഞു. ഡോക്ടറുടെ പേര് Editor Kunhuna, Dr. കിനാ Sherry എന്നാണെന്നു തോന്നുന്നു. രാത്രി ഏകദേശം Thrissur Club എന്ന Scientific Association ൽ താമസിച്ചു. ഡോക്ടർ രാവിലെ Cholera injection കുത്തിവയ്പ്പിക്കുകയുണ്ടായി.

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

രാവിലെ 9 മണിക്ക് ഞാൻ ഉണർന്നു. ഉണർന്നപ്പോൾ ഞാൻ ഒരു ഗുഹയിലാണ് കിടക്കുന്നതെന്ന് തോന്നി. ഗുഹയുടെ വാതിൽ തുറന്നിട്ടിരിക്കുന്നു. പുറത്ത് നല്ല വെയിൽ. ഞാൻ എഴുന്നേറ്റു. ഗുഹയുടെ പുറത്തിറങ്ങി. ചുറ്റും നോക്കി. ഒരു കുന്നിൻ ചരിവിലാണ് ഗുഹ. താഴെ ഒരു പുഴ ഒഴുകുന്നു. പുഴയുടെ അക്കരെ ഇക്കരെ കുന്നുകൾ. കുന്നുകളിൽ നിറയെ മരങ്ങൾ. പുഴയിൽ വെള്ളം കുറവാണ്. പുഴയിൽ ഇറങ്ങി കുളിച്ചു. പുഴയിൽ നിന്ന് കയറി ഗുഹയിലേക്ക് തന്നെ തിരിച്ചു പോന്നു. ഗുഹയിൽ ഒരു മൺകലത്തിൽ വെള്ളം ഉണ്ടായിരുന്നു. അതെടുത്ത് കുടിച്ചു. ഗുഹയിൽ ഒരു മൺകലത്തിൽ കുറച്ച് അരിയുണ്ടായിരുന്നു. അരി വേവിച്ച് കഴിച്ചു. ഗുഹയിൽ ഒരു പുൽപ്പായ ഉണ്ടായിരുന്നു. പുൽപ്പായയിൽ കിടന്നുറങ്ങി.

ഉച്ചയ്ക്ക് 1 മണിക്ക് ഞാൻ ഗുഹയിൽ നിന്നിറങ്ങി. പുഴയുടെ തീരത്തുകൂടി നടന്നു. പുഴയുടെ തീരത്ത് ധാരാളം കല്ലുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. കല്ലുകൾക്കിടയിൽ ചെറിയ മീനുകൾ നീന്തിക്കളിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ കുറച്ചുനേരം മീനുകളെ നോക്കിനിന്നു. പിന്നെ വീണ്ടും നടന്നു. കുറച്ചുദൂരം നടന്നപ്പോൾ ഒരു കുന്നിൻ ചരിവിൽ കുറച്ച് കുടിലുകൾ കണ്ടു. കുടിലുകൾക്ക് ചുറ്റും വേലികെട്ടിയിരുന്നു. വേലിക്കകത്ത് കുറച്ച് കോഴികളും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ കുടിലുകളുടെ അടുത്തേക്ക് നടന്നു. കുടിലുകളിൽ നിന്ന് കുറച്ച് ആളുകൾ പുറത്തിറങ്ങി വന്നു. അവർ എന്നെ നോക്കി നിന്നു. ഞാൻ അവരുടെ അടുത്തേക്ക് ചെന്നു. അവർ എന്നോട് സംസാരിച്ചു. അവരുടെ ഭാഷ എനിക്ക് മനസ്സിലായില്ല. അവർ എന്നെ അവരുടെ കുടിലുകളിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചു. ഞാൻ അവരുടെ കുടിലുകളിലേക്ക് പോയി. അവർ എനിക്ക് കുടിക്കാൻ വെള്ളം തന്നു. അവർ എനിക്ക് ഭക്ഷണം തന്നു. ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. അവർ എന്നോട് കുറച്ചുനേരം സംസാരിച്ചു. അവരുടെ ഭാഷ എനിക്ക് മനസ്സിലായില്ല. അവർ എന്നോട് യാത്ര പറഞ്ഞു. ഞാൻ അവരോട് യാത്ര പറഞ്ഞു. ഞാൻ തിരിച്ച് ഗുഹയിലേക്ക് നടന്നു. ഗുഹയിൽ എത്തി. ഗുഹയിൽ കയറി. പുൽപ്പായയിൽ കിടന്നുറങ്ങി.

21.6.69. 9.15. രാധാകൃഷ്ണൻ ചേട്ടൻ മരിച്ചിട്ട് ഒരു വർഷം തികഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇന്ന് ഞാൻ ചേട്ടന്റെ ഓർമ്മയ്ക്കായി ഒരു പ്രാർത്ഥന നടത്തി. ചേട്ടന്റെ ആത്മാവിന് നിത്യശാന്തി ലഭിക്കട്ടെ.

ഇന്ന് ഞാൻ ഓഫീസിൽ പോയി. ഓഫീസിൽ ഒരുപാട് ജോലികൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. അതെല്ലാം ചെയ്തുതീർത്തു. വൈകുന്നേരം 5.30 ന് ഓഫീസിൽ നിന്നിറങ്ങി. ബസ്സിൽ കയറി വീട്ടിലെത്തി. വീട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ 6.30 ആയി. കുളിച്ചു. കുളി കഴിഞ്ഞ് ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. ഭക്ഷണം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അമ്മ പറഞ്ഞു, "നാളെ നിന്റെ ചേട്ടന്റെ ഓർമ്മയ്ക്കായി ഒരു പ്രാർത്ഥന നടത്തണം." ഞാൻ പറഞ്ഞു, "ശരി." ഞാൻ ഭക്ഷണം കഴിച്ചുകഴിഞ്ഞ് കൈകഴുകി. പിന്നെ പുറത്തിറങ്ങി. മുറ്റത്തുകൂടി കുറച്ചുനേരം നടന്നു. പിന്നെ അകത്തുകയറി. കിടക്കയിൽ കിടന്നു. കുറച്ചുനേരം പുസ്തകം വായിച്ചു. പിന്നെ ഉറങ്ങിപ്പോയി.

22.6.69. 8.30. ഇന്ന് ഞായറാഴ്ചയാണ്. ഓഫീസിൽ അവധിയാണ്. രാവിലെ 9 മണിക്ക് പ്രാർത്ഥന തുടങ്ങി. പ്രാർത്ഥന ഒരു മണിക്കൂർ നീണ്ടുനിന്നു. പ്രാർത്ഥനയിൽ ബന്ധുക്കളും അയൽക്കാരും പങ്കെടുത്തു. പ്രാർത്ഥന കഴിഞ്ഞ് എല്ലാവർക്കും ഭക്ഷണം വിളമ്പി. ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. ഭക്ഷണം കഴിച്ചുകഴിഞ്ഞ് കുറച്ചുനേരം വിശ്രമിച്ചു. പിന്നെ ബന്ധുക്കളും അയൽക്കാരും പോയി. ഞാൻ കുറച്ചുനേരം പുസ്തകം വായിച്ചു. പിന്നെ ഉറങ്ങിപ്പോയി. ഉണർന്നപ്പോൾ വൈകുന്നേരം 4.30 ആയി. കുളിച്ചു. കുളി കഴിഞ്ഞ് ചായ കുടിച്ചു. പിന്നെ പുറത്തിറങ്ങി. മുറ്റത്തുകൂടി കുറച്ചുനേരം നടന്നു. പിന്നെ അകത്തുകയറി. കിടക്കയിൽ കിടന്നു. കുറച്ചുനേരം പുസ്തകം വായിച്ചു. പിന്നെ ഉറങ്ങിപ്പോയി. ഉണർന്നപ്പോൾ രാത്രി 7.30 ആയി. കുളിച്ചു. കുളി കഴിഞ്ഞ് ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. ഭക്ഷണം കഴിച്ചുകഴിഞ്ഞ് കുറച്ചുനേരം പുസ്തകം വായിച്ചു. പിന്നെ ഉറങ്ങിപ്പോയി. ഉറങ്ങിപ്പോയി. ഉറങ്ങിപ്പോയി.

12 മണിക്ക് ഞങ്ങൾ ഭക്ഷണത്തിന് പോകുന്നതിനുമുമ്പ് ഞാൻ ഡോക്ടർ ഗോപിനാഥനെ കണ്ടു. അദ്ദേഹം ഒരു ഇന്റർവ്യൂ ഏർപ്പാടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. രാത്രി 8 മണിക്ക് ഡോ. എൻ.ജി. അയ്യരുടെ വീട്ടിൽ പോകുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു. ഡോ. എൻ.ജി. അയ്യർ ഒരു വിദ്യാഭ്യാസവിചക്ഷണനാണ്. പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ ഉപദേഷ്ടാവായിരുന്നു. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിൽ പോയി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയും ഡോക്ടർ ഗോപിനാഥനും അവിടെയുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഒരു ഇന്റർവ്യൂ നടത്തുന്നതിനുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തിരുന്നു. ഞാൻ അവിടെ ചെന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഒരു ഫോൺ സംഭാഷണത്തിലായിരുന്നു. അതിനുശേഷം അദ്ദേഹം എന്നോടു സംസാരിച്ചു

[illegible] ചെയ്തു. [illegible] ചെയ്തു. [illegible] ചെയ്തു. [

[illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [

[illegible] [illegible] [illegible] [

ഞങ്ങൾ ഒരുമിച്ചുകൂടി കുറച്ചു Discuss ചെയ്തു. ഗുരുവിന്റെ കൈപ്പടയിലുള്ള കുറിപ്പുകൾ വായിച്ചു. സ്വന്തമായിട്ടുള്ള ചില ചിന്തകൾ പറഞ്ഞു. ചർച്ച നടന്നു. സമയം പോയതറിഞ്ഞില്ല.

1.7.84. 6.30 AM. പതിവുപോലെ നടക്കാനിറങ്ങുന്നു. വഴിയിൽ കണ്ടുമുട്ടുന്നവരോടൊക്കെ കുശലപ്രശ്നങ്ങൾ നടത്തുന്നു. ഇന്നലെ ഉച്ചയ്ക്കുണ്ടായ ഒരു കാര്യം ഓർമ്മിച്ചു (ഒരു ഫോൺ). ഗീതയെ വിളിച്ചു. ഗീത ഓടിവന്നു. ഗുരുവിന്റെ കൈപ്പടയിലുള്ള കുറിപ്പുകൾ കൊടുത്തു. ഗുരുവിന്റെ ചിത്രത്തിനു മുന്നിൽ പൂക്കൾ സമർപ്പിച്ചു. ഗീത പോയി. ഗുരുവിന്റെ ചിത്രത്തിനു മുന്നിൽ കുറച്ചുനേരം നിന്നു. വായിക്കാൻ തുടങ്ങി. ഗുരുവിന്റെ ഓർമ്മകൾ ഒരു പുസ്തകമായി പുറത്തുവരുന്നതിൽ ഞാൻ അഭിമാനിക്കുന്നു. ഗുരുവിന്റെ ഭാര്യയുടെ ദുഃഖം നേരിൽ കണ്ടപ്പോൾ മനസ്സിൽ തട്ടി. വായിച്ചു തീർന്നപ്പോൾ ഒരു ചരിത്രപുസ്തകം വായിച്ചതുപോലെ തോന്നി. ഗുരുവിനെപ്പറ്റി ഒരു പുസ്തകം എഴുതണമെന്നുണ്ട്! ഗുരുവിനെ P.E.C.യിലെ ജോലിയിൽ നിന്നും പിരിച്ചുവിടുന്നതുവരെ. ഓഫീസ്, കമ്മിറ്റികൾ, ട്രേഡ് യൂണിയൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, വിപ്ലവപ്രവർത്തനങ്ങൾ, ഇവയിലൂടെയുള്ള ചലനങ്ങൾ, ഇവയുടെ വിവരണം. ഒരു പുസ്തകമായിരിക്കണം. ഗുരുവിന്റെ ഓർമ്മകൾ ഒരു പുസ്തകമായിരിക്കണം. കുറേ പേരുകൾ മനസ്സിൽ വന്നു. പേരുകൾ ഓർമ്മയിൽ സൂക്ഷിക്കണം.

ഗുരുവിനെ ആദ്യമായി കണ്ടതു മുതൽ ഓർമ്മിച്ചു. ചിന്തകൾ കാടുകയറുന്നു. ഗീതയുടെ കുടുംബത്തിന്റെ കാര്യങ്ങൾ ഓർമ്മിച്ചു. ഗീതയുടെ അച്ഛൻ ഗുരുവിന്റെ ഭാര്യയുടെ സഹോദരനാണ്. ഗീതയുടെ അമ്മ ഗുരുവിന്റെ ഭാര്യയുടെ സഹോദരിയാണ്. ഗീതയുടെ അമ്മയുടെ അച്ഛൻ ഗുരുവിന്റെ അച്ഛനാണ്. ഗീതയുടെ അമ്മയുടെ അമ്മ ഗുരുവിന്റെ അമ്മയാണ്. ഗീതയുടെ അമ്മയുടെ അമ്മയുടെ അച്ഛൻ ഗുരുവിന്റെ അമ്മയുടെ അച്ഛനാണ്. ഗീതയുടെ അമ്മയുടെ അമ്മയുടെ അമ്മ ഗുരുവിന്റെ അമ്മയുടെ അമ്മയാണ്. ഗീതയുടെ അമ്മയുടെ അമ്മയുടെ അമ്മയുടെ അച്ഛൻ ഗുരുവിന്റെ അമ്മയുടെ അമ്മയുടെ അച്ഛനാണ്. ഗീതയുടെ അമ്മയുടെ അമ്മയുടെ അമ്മയുടെ അമ്മ ഗുരുവിന്റെ അമ്മയുടെ അമ്മയുടെ അമ്മയാണ്. ഗീതയുടെ അമ്മയുടെ അമ്മയുടെ അമ്മയുടെ അച്ഛൻ ഗുരുവിന്റെ അമ്മയുടെ അമ്മയുടെ അമ്മയുടെ അച്ഛനാണ്. ഗീതയുടെ അമ്മയുടെ അമ്മയുടെ അമ്മയുടെ അമ്മ ഗുരുവിന്റെ അമ്മയുട

4.7.1969. 6 AM. ഞാൻ Giant Telescopes എന്ന radio talk കേട്ടു. 1969 May-June ലക്കം Reader's Digest ൽ വന്നതാണ്. Kottayam ലെ ഏതോ ടീച്ചർ ആണ് അയച്ചുതന്നത്. ഞാൻ ഒരു കത്തെഴുതി. ഒരു ഫോട്ടോയും അയച്ചുകൊടുത്തു. ഇന്നു രാവിലെ ഒരു postcard കിട്ടി. ഞാൻ അയച്ചതാണ്. ഫോട്ടോ വേണ്ടെന്നും എന്നും എഴുതിയിരുന്നു. രാത്രിയിൽ ഞങ്ങൾ മൂവരും ചേർന്ന് ചെറുകാടിന്റെ ഒരു കത്തു കിട്ടി. ഞങ്ങളുടെ പോസ്റ്റ് കാർഡ് കിട്ടിയപ്പോൾ പോസ്റ്റ് ചെയ്തതാണ്. ഒരു വരിയേ ഉള്ളൂ. ഒരു വരിയിൽ ഒരു കാര്യം എഴുതിയാൽ മതിയെന്ന്. Decca യുടെ ഓഫീസിൽ ഒരു കത്തയച്ചിരുന്നു. രാത്രിയിൽ 12 മണിക്ക് 2 വരെ ഓൾ ഇന്ത്യാ റേഡിയോ. ചെറുകാടിന്റെ കത്തു കണ്ടിട്ടാണ്. ഒരു കത്തയച്ചു. ഇന്നു രാവിലെ ഒരു കത്തു കിട്ടി. ഞാൻ അയച്ചതാണ്

നാകുളത്തു നിലയത്തിലെ ഗോപിയുടെ നാടകം. പഴയ കഥയുടെ പുതിയ രൂപം. കുറച്ചു നേരം ഇരുന്നു. 10 മണിക്കു ഞാൻ ഉറങ്ങിപ്പോയി. ഉണർന്നപ്പോൾ 1 മണി. ഉറക്കം വന്നില്ല. ഇന്നലെ രാത്രി ഉറങ്ങിയതുകൊണ്ടാണ് ഇന്നു രാത്രി ഉറക്കം വരാതിരുന്നത്.

10.15 PM. ഓഫീസിലെ ഒരു ഒഴിവുദിവസം മാത്രമാണ്. സി. കെ. ചന്ദ്രപ്പനെ വീണ്ടും കണ്ടു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്തിന്റെ ഇടതുഭാഗം തളർന്നിരിക്കുന്നു. ഭീകരമായ ഒരു കുലുക്കത്തിനു ശേഷം ഇടതുഭാഗം തളർന്നു പോയതാണ്. ഇടതുകൈയും കാലും ചലിക്കുന്നില്ല. ഇടതുഭാഗത്തെ കണ്ണിനും കാഴ്ചയില്ല. ഇടതുഭാഗത്തെ ചെവിക്കും കേൾവിക്കുറവുണ്ട്. ഇടതുഭാഗത്തെ നാവിനും സ്വാധീനക്കുറവുണ്ട്. ഇടതുഭാഗത്തെ കൈയും കാലും ചലിപ്പിക്കാൻ ഫിസിയോതെറാപ്പി ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഇടതുഭാഗത്തെ കണ്ണിനും കാഴ്ചയുണ്ടാകുമെന്നാണ് ഡോക്ടർമാർ പറയുന്നത്. ഇടതുഭാഗത്തെ നാവിനും സ്വാധീനം തിരിച്ചുകിട്ടുമെന്നാണ് ഡോക്ടർമാർ പറയുന്നത

[illegible] ഒരു ചെറിയ കുന്നിൻ മുകളിലാണ് ഈ ഗസ്റ്റ് ഹൗസ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. ഇതിന് ചുറ്റും ഒരു ചെറിയ പൂന്തോട്ടമുണ്ട്. ഇതിന്റെ ഒരു വശത്ത് ഒരു ചെറിയ കുളമുണ്ട്. ഇതിൽ നിറയെ താമരകൾ വിരിഞ്ഞു നിൽക്കുന്നു. ഇതിന്റെ ചുറ്റുപാടും നിറയെ മരങ്ങളാണ്. ഇതിൽ തെങ്ങ്, കവുങ്ങ്, പ്ലാവ്, മാവ് തുടങ്ങിയ വൃക്ഷങ്ങൾ ധാരാളമുണ്ട്. ഇതിന്റെ ചുറ്റുപാടും നിറയെ കുന്നുകളാണ്. ഇതിന്റെ ഒരു വശത്ത് ഒരു ചെറിയ കുന്നിൻ മുകളിലാണ് ഈ ഗസ്റ്റ് ഹൗസ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്.

ഇതിന്റെ മുൻവശത്ത് ഒരു ചെറിയ വരാന്തയുണ്ട്. ഇതിന്റെ മുൻവശത്ത് ഒരു ചെറിയ പൂന്തോട്ടമുണ്ട്. ഇതിൽ നിറയെ പൂക്കൾ വിരിഞ്ഞു നിൽക്കുന്നു. ഇതിന്റെ ഒരു വശത്ത് ഒരു ചെറിയ കുളമുണ്ട്. ഇതിൽ നിറയെ താമരകൾ വിരിഞ്ഞു നിൽക്കുന്നു. ഇതിന്റെ ചുറ്റുപാടും നിറയെ മരങ്ങളാണ്. ഇതിൽ തെങ്ങ്, കവുങ്ങ്, പ്ലാവ്, മാവ് തുടങ്ങിയ വൃക്ഷങ്ങൾ ധാരാളമുണ്ട്. ഇതിന്റെ ചുറ്റുപാടും നിറയെ കുന്നുകളാണ്. ഇതിന്റെ ഒരു വശത്ത് ഒരു ചെറിയ കുന്നിൻ മുകളിലാണ് ഈ ഗസ്റ്റ് ഹൗസ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്.

ഇതിന്റെ മുൻവശത്ത് ഒരു ചെറിയ വരാന്തയുണ്ട്. ഇതിന്റെ മുൻവശത്ത് ഒരു ചെറിയ പൂന്തോട്ടമുണ്ട്. ഇതിൽ നിറയെ പൂക്കൾ വിരിഞ്ഞു നിൽക്കുന്നു. ഇതിന്റെ ഒരു വശത്ത് ഒരു ചെറിയ കുളമുണ്ട്. ഇതിൽ നിറയെ താമരകൾ വിരിഞ്ഞു നിൽക്കുന്നു. ഇതിന്റെ ചുറ്റുപാടും നിറയെ മരങ്ങളാണ്. ഇതിൽ തെങ്ങ്, കവുങ്ങ്, പ്ലാവ്, മാവ് തുടങ്ങിയ വൃക്ഷങ്ങൾ ധാരാളമുണ്ട്. ഇതിന്റെ ചുറ്റുപാടും നിറയെ കുന്നുകളാണ്. ഇതിന്റെ ഒരു വശത്ത് ഒരു ചെറിയ കുന്നിൻ മുകളിലാണ് ഈ ഗസ്റ്റ് ഹൗസ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്.

10.7.1969. 6 AM. [illegible] 7 മണിക്ക് residency യിൽ പോയി. [illegible] ഇതിന്റെ മുൻവശത്ത് ഒരു ചെറിയ പൂന്തോട്ടമുണ്ട്. ഇതിൽ നിറയെ പൂക്കൾ വിരിഞ്ഞു നിൽക്കുന്നു. ഇതിന്റെ ഒരു വശത്ത് ഒരു ചെറിയ കുളമുണ്ട്. ഇതിൽ നിറയെ താമരകൾ വിരിഞ്ഞു നിൽക്കുന്നു. ഇതിന്റെ ചുറ്റുപാടും നിറയെ മരങ്ങളാണ്. ഇതിൽ തെങ്ങ്, കവുങ്ങ്, പ്ലാവ്, മാവ് തുടങ്ങിയ വൃക്ഷങ്ങൾ ധാരാളമുണ്ട്. ഇതിന്റെ ചുറ്റുപാടും നിറയെ കുന്നുകളാണ്. ഇതിന്റെ ഒരു വശത്ത് ഒരു ചെറിയ കുന്നിൻ മുകളിലാണ് ഈ ഗസ്റ്റ് ഹൗസ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്.

ഇതിന്റെ മുൻവശത്ത് ഒരു ചെറിയ വരാന്തയുണ്ട്. ഇതിന്റെ മുൻവശത്ത് ഒരു ചെറിയ പൂന്തോട്ടമുണ്ട്. ഇതിൽ നിറയെ പൂക്കൾ വിരിഞ്ഞു നിൽക്കുന്നു. ഇതിന്റെ ഒരു വശത്ത് ഒരു ചെറിയ കുളമുണ്ട്. ഇതിൽ നിറയെ താമരകൾ വിരിഞ്ഞു നിൽക്കുന്നു. ഇതിന്റെ ചുറ്റുപാടും നിറയെ മരങ്ങളാണ്. ഇതിൽ തെങ്ങ്, കവുങ്ങ്, പ്ലാവ്, മാവ് തുടങ്ങിയ വൃക്ഷങ്ങൾ ധാരാളമുണ്ട്. ഇതിന്റെ ചുറ്റുപാടും നിറയെ കുന്നുകളാണ്. ഇതിന്റെ ഒരു വശത്ത് ഒരു ചെറിയ കുന്നിൻ മുകളിലാണ് ഈ ഗസ്റ്റ് ഹൗസ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്.

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

[illegible] 11.7.69. 1 PM. [illegible] 12 [illegible] 6 [illegible] 2.30 PM. [illegible] 12.30 [illegible] 12.30 [illegible] 12.30

[illegible]

13.7.1967. 7.15 P.M. [illegible]

[illegible]

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

ന്തായ കഴ്ച്ച കാണാൻ പറ്റിയിരിക്കുന്നത്! ടെന്നീസൺ ദിവ, ദിവസത്തിലെ ഏതു സമയത്തും കാണാൻ കഴിയുന്നതാണ്.

രാത്രിയിൽ ആനന്ദനുമായി കുറെ സമയം ചെലവഴിച്ചു. ഞാൻ ചിത്രങ്ങൾ വരച്ചിരുന്നു. ഒരു കിടക്കയിൽ ഓരോ ദിവസവും ഓരോ കുട്ടികൾ വീതം കിടക്കുന്നു. ആനന്ദനുമായി കൂടുതൽ സമയം ചിലവഴിക്കുന്നത് ഞാനാണ്.

14.7.1969. 6.45 P.M. കിടക്കുന്നതിനുമുമ്പ് ഞങ്ങൾ ഒരു നടത്തത്തിനിറങ്ങി. ഷോപ്പിംഗ് സെന്ററിലെത്തിയപ്പോൾ, ഇന്ന് ഞായറാഴ്ചയായതിനാൽ കടകൾ തുറന്നിട്ടില്ലെന്ന് മനസ്സിലായി. ഞങ്ങൾ തിരിച്ചു നടന്നു. ഒരു ചെറിയ ഗ്രോസറി കടയിൽ കയറി. ഞാൻ ഒരു ചോക്ലേറ്റ് വാങ്ങി. ഞങ്ങൾ ഒരു ഐസ്ക്രീം പാർലറിൽ കയറി. ഞാൻ ഐസ്ക്രീം കഴിച്ചു. ആനന്ദൻ ചോക്ലേറ്റ് കഴിച്ചു. ഞങ്ങൾ തിരിച്ചു നടന്നു. ഞാൻ ഒരു ചെറിയ കുപ്പി വാങ്ങി. അതിൽ ഞാൻ ഒരു കത്തെഴുതി. കുപ്പിയുടെ അടപ്പ് നന്നായി മുറുക്കി. കുപ്പി കടലിലേക്കെറിഞ്ഞു. കുപ്പി TIDE-ൽ പോയി. ഞാൻ ഒരു കുപ്പിയിൽ കത്തയച്ചതായി ഓർമ്മിക്കുന്നു. ഒരു പക്ഷേ ഞാനയച്ച കുപ്പി ഏതെങ്കിലും ഭാഗ്യവാന്റെ കൈയിൽ കിട്ടിയിട്ടുണ്ടാകും. ഞാൻ കുപ്പിയിൽ എന്തെഴുതി എന്നോർമ്മയില്ല. ഞാൻ ഒരു കടലാസിൽ എന്റെ പേരും മേൽവിലാസവും എഴുതി. കുപ്പിയിൽ കടലാസ് കടത്തിവിട്ടു. കുപ്പിയുടെ അടപ്പ് മുറുക്കി. കുപ്പി കടലിലേക്കെറിഞ്ഞു. കുപ്പി കരയ്ക്കടിഞ്ഞാൽ കണ്ടുപിടിക്കുന്നവർ എനിക്കെഴുതുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിച്ചു. ഞാൻ കുപ്പിയിൽ കത്തയച്ചതായി ഓർമ്മിക്കുന്ന

[illegible] (1.10 p.m.)

17.7.1969. 5 മണിക്കെഴുന്നേറ്റു. നാലരക്കു പുറപ്പെട്ടു. തണുപ്പുള്ള കാലാവസ്ഥയിൽ നടക്കാൻ നല്ല സുഖം തോന്നി. കിളികൾ പാടുന്നു. മഴക്കാലമായതുകൊണ്ടാവാം പച്ചപ്പിന് നല്ല ഭംഗി. നടക്കുമ്പോൾ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് ചാറ്റൽമഴ വീഴുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഇതിനിടയിൽ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് ഓരോ കാര്യങ്ങൾ ഓർമ്മിപ്പിക്കാൻ! ചിലപ്പോൾ നമ്മൾ നമ്മളെപ്പോലും മറന്നുപോകുന്നു. ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നതിനു നന്ദി. രാത്രിയിൽ ഭക്ഷണം കഴിഞ്ഞ് ഉറങ്ങാൻ കിടന്നു.

ചിലപ്പോൾ ചെറുപ്പത്തിലെ ഓർമ്മകൾ നമ്മുടെ മനസ്സിൽ വരാറുണ്ട്. അതെന്തിനാണ് വീണ്ടും ഓർമ്മിക്കുന്നതെന്ന് അറിയില്ല. ഇപ്പോൾ ഓർമ്മയിൽ വന്നത് കിഴക്കേടത്തിൽ പോയതിനെപ്പറ്റിയാണ്. ഓർമ്മയിൽ ഒന്നാമതായി വരുന്നത് അവിടത്തെ ചെറിയ കുട്ടികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഞാനും ഉണ്ടായിരുന്നതാണ്. അവിടെ ഒരു കിണറുണ്ടായിരുന്നു. അതിനടുത്തുള്ള ചെറിയ കുഴിയിൽ വെള്ളം കോരിയൊഴിച്ച് കളിക്കുന്നതാണ് ഓർമ്മയിൽ വരുന്നത്. ഓർമ്മയിൽ വരുന്നതിനു കാരണം അറിയില്ല. ഇപ്പോൾ ഓർമ്മിക്കുന്നതിനു കാരണം അറിയാം

ദൂരദർശനം. രാവിലെ 9 മണിക്കാണ് Dr. K.B. Thapa യുമായി ചർച്ച. ഓഫീസിൽ കയറിച്ചെന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഒരു ടെലിഫോൺ സംഭാഷണത്തിലായിരുന്നു. ഞാൻ ഇരുന്നു. ഫോൺ വച്ചു. ഞാൻ പരിചയപ്പെടുത്തി. അദ്ദേഹം ഒരു ഫയൽ എടുത്തു. ഞാൻ പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം കുറിപ്പുകൾ എഴുതിയെ

ചന്ദ്രനിൽ ഇറങ്ങുന്നു. Edwin Aldrin, Neil Armstrong എന്നിവരാണ് ആദ്യമായി ചന്ദ്രനിൽ ഇറങ്ങുന്നത്. രാത്രി 11.17ന് Human Spaceflight Network ൽ കൂടി അറിയാം. രാത്രി 1.49ന് ആംസ്ട്രോങ് പുറത്തിറങ്ങുന്നു. ടെലിവിഷനിലൂടെ ആദ്യമായി കാണുന്നു. ചന്ദ്രനിൽ ഇറങ്ങിയ ആദ്യ മനുഷ്യൻ. കുറച്ചു സംഭാഷണങ്ങൾക്കുശേഷം ആൾഡ്രിൻ 1.69ന് പുറത്തിറങ്ങുന്നു. ചന്ദ്രനിൽ കാൽ കുത്തുന്നതിന്റെ ദൃശ്യങ്ങൾ കാണാം. ചന്ദ്രനിൽ നിന്നുകൊണ്ടുള്ള പ്രസിഡന്റിന്റെ ഫോൺ സംഭാഷണം കേൾക്കാം. ചന്ദ്രനിൽ ഇറങ്ങുന്നതിന്റെ ദൃശ്യങ്ങൾ കാണാം. ചന്ദ്രനിൽ നിന്നുള്ള ദൃശ്യങ്ങൾ കാണാം. ചന്ദ്രനിൽ നിന്നുള്ള ശബ്ദം കേൾക്കാം.

ആംസ്ട്രോങ് പേടകത്തിൽ തിരിച്ചെത്തുന്നു.

21.7.1969. 6.30. ഇന്നലെ രാത്രി 1.47 (ഇ.സ.) ന് Apollo 11 ചന്ദ്രനിൽ ഇറങ്ങി. ഒരു മണിക്കൂറിനുശേഷം ആൾഡ്രിൻ ഇറങ്ങി. ഒരു ചെറിയ ഫലകം സ്ഥാപിച്ചു. ഫലകത്തിൽ ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരുന്നു — 'ഭൂമിയിൽ നിന്നുള്ള മനുഷ്യർ ആദ്യമായി ചന്ദ്രനിൽ കാൽ കുത്തിയ വർഷം 1969 ജൂലൈ. ഞങ്ങൾ സമാധാനത്തിനുവേണ്ടി ഇവിടെ വന്നു, മനുഷ്യരാശി മുഴുവനും ഞങ്ങൾ ഇവിടെ വന്നു.' ഫലകത്തിൽ അമേരിക്കൻ പ്രസിഡന്റ് നിക്സന്റെയും ഒപ്പുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഫലകത്തിന്റെ ചിത്രം സംപ്രേഷണം ചെയ്തു. ഭൂമിയിൽ നിന്നും ഏതാണ്ട് 102 മണിക്കൂറിനുശേഷം ഭൂമിയിൽ തിരിച്ചെത്തുന്നു. ചന്ദ്രനിൽ നിന്നുള്ള കല്ലുകളും മണ്ണും ശേഖരിച്ചു. ചന്ദ്രനിൽ നിന്നുള്ള ചിത്രങ്ങൾ കാണാം. ചന്ദ്രനിൽ നിന്നുള്ള ശബ്ദം കേൾക്കാം.

22.7.1969. 6.10 AM. രാത്രിയിൽ മഴയുണ്ടായിരുന്നു. ഇന്നലെ കാലത്തും മഴയുണ്ടായിരുന്നു. Neil Armstrong, Edwin Aldrin എന്നിവർ ചന്ദ്രനിൽ കാൽ കുത്തുന്നതിന്റെ ദൃശ്യങ്ങൾ ടിവിയിൽ കാണുന്നു. അവരുടെ പേടകത്തിന്റെ ചന്ദ്രനിലെ ഇറക്കവും ദൃശ്യങ്ങളിൽ കാണാം. ടെലിവിഷനിൽ ചന്ദ്രനിൽ നിന്നുള്ള ദൃശ്യങ്ങൾ കാണുന്നു. ചന്ദ്രനിൽ കാൽ കുത്തുന്നതിന്റെ ദൃശ്യങ്ങൾ കാണാം. ചന്ദ്രനിൽ നിന്നുള്ള ശബ്ദം കേൾക്കാം. ചന്ദ്രനിൽ നിന്നുള്ള ചിത്ര

Dr. K. Bhaskaran Nair,
Museum Bain's Compound,
Trivandrum-1. (Tel: 5083)

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

[illegible] That's one small step for man one giant leap for mankind [illegible] [illegible] [illegible]

7.40 P.M. കാലത്ത് 6 മണിക്ക് കുളിച്ചു. കാറ്റുണ്ടായിരുന്നു. ചൂട് വേണ്ടിടത്തോളം കുറഞ്ഞിട്ടില്ല. 3 മണിക്കൂർ ഇരുന്നു. ടാഗോറിന്റെ ഒരു ചെറുകഥ വായിച്ചു. ഒരു കഥ എഴുതാൻ തുടങ്ങി. ഒന്നും ശരിയാകുന്നില്ല. ഒരു കഥയുടെ ഒരു ഭാഗം എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ ഒരു ഭാഗം വായിച്ചു. ഒരു കഥയുടെ ഒരു ഭാഗം എങ്കിലും എഴുതിയിട്ടുണ്ടെന്ന് ഒരു തൃപ്തി തോന്നുന്നു. ഒരു കഥയുടെ തുടക്കം ഒരു ഭാഗം

ചെയ്യാം. ഗോപാലൻ Trichur-ൽ പോയി. നമ്മുടെ പഴയ നാടകം വെയ്ക്കുവാൻ. നമുക്കു പോകുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഇവിടെ ഞങ്ങൾ ഒരു ഗാനമേള നടത്തി. Dr. P.B. Nair എന്ന ഒരു ഡോക്ടർ വീട്ടിൽ ഒരു ചെറിയ സദ്യ ഏർപ്പാടാക്കുന്നതു കൂടി. അതിനു പോകുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. പോയി. ഞാനും മറ്റു ചിലരും പോയിരുന്നു. ഡോക്ടറുടെ ഭാര്യയുടെ നാട്ടുകാരി ഷാജി ഡാൻസു ചെയ്തു. നന്നായിരുന്നു. നമ്മുടെ ഗാനമേളയ്ക്കു ഞാൻ പാടിയ ഗാനങ്ങൾ ഒന്നും തന്നെ ഒരു പുസ്തകത്തിലും ഇല്ലായിരുന്നു. ഞാൻ ഓർമ്മയിൽ നിന്നും പാടുകയായിരുന്നു. ഒരു പുസ്തകത്തിൽ നിന്നും നോക്കി പാടുന്നതിനേക്കാൾ ഓർമ്മയിൽ നിന്നും പാടുന്നതാണു നല്ലതു്. ഞാൻ പാടിയ ഗാനങ്ങൾ ഏതൊക്കെയാണെന്നു് ഓർമ്മിക്കുന്നില്ല. ഒരു ഗാനം ഞാൻ തന്നെ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയതാണെന്നു് ഓർമ്മയുണ്ടു്. ആ ഗാനം ഞാൻ പാടിയപ്പോൾ ഒരു പുതുമ തോന്നിച്ചു. ആ ഗാനത്തിന്റെ ഈണം ഞാൻ തന്നെ മറന്നുപോയിരുന്നു. ഞാൻ പാടിയപ്പോൾ ഓർമ്മയിൽ വന്നു

ഒരുമിച്ചുള്ള ചായകുടിച്ചു. സന്തോഷവാർത്ത. ദാമോദർ വാങ്ങി കൊടുത്ത സാരി Nehru Jacket ഇട്ട് ഞാൻ ഓഫീസിലേക്ക് പോയി. ഗോപിനാഥൻ നായർ ഒരു Thriller Day ക്ക് ഞങ്ങൾക്കായി ഒരുക്കിയിരുന്നു. ഒരു TIME വെച്ചിരുന്നു. 10.30 ന് കാണണം

ഓഫീസിൽ 10 മണിക്ക് HR ന് വരണമെന്ന് ഓർഡർ വന്നിരുന്നതുകൊണ്ട് അങ്ങോട്ട് പോയി. കാലത്ത് നാലാളെ കണ്ടു. ഓഫീസിലുള്ള ഒരു ഗുമസ്തൻ വന്നപ്പോൾ ഒരു കാര്യം പറഞ്ഞു. ഒരു ഗവൺമെന്റ് ഓഫീസിൽ ജോലിയുള്ള ഒരാൾക്ക് ഒരു കുട്ടിയെ ദത്തെടുക്കണമെന്നുണ്ട്. കുട്ടിയുടെ അമ്മയ്ക്ക് ഒരു കത്തെഴുതി. കുട്ടിയുടെ ഫോട്ടോ അയച്ചുതരാമെന്നും അതിനുശേഷം തീരുമാനിക്കാമെന്നും പറഞ്ഞു.

7.30 P.M. ഡ്രൈവറെയും കൂട്ടി HR ന് പോയി. ഒരു taxi യിലാണ് പോയത്. വീട് തിരുവനന്തപുരത്തുതന്നെ. 11.30 തിരിച്ചുവന്നു. ഓഫീസിലെ കാർ തന്നെ. പക്ഷേ ഡ്രൈവർ വേറെ. Tricolour ആയിരുന്നു. കോട്ടയ്ക്കകത്തുള്ള (ഫോർട്ട് ഹൈസ്കൂളിന് മുമ്പിൽ) ഒരു ഫ്ലാറ്റിലാണ് താമസം. ചിലപ്പോൾ ഓഫീസിൽ പോകുമ്പോൾ ഞാൻ ഓഫീസിന് മുമ്പിൽ ഇറങ്ങി കാത്തുനിൽക്കും. ഓഫീസിലെ ഒരു ഗുമസ്തൻ വന്ന് വിവരം പറയും. ഞാൻ ഓഫീസിൽ കയറിച്ചെന്ന് ഓർഡർ വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവരും. ഇതാണ് പതിവ്.

3.5.1969. 9 P.M. കാലത്ത് 6 മണിക്ക് എഴുന്നേറ്റു. ഒരു ഓട്ടോറിക്ഷയിൽ (Taxi നന്നാക്കാൻ) പോയി. പോകുന്ന വഴിക്കുവെച്ച് ഓട്ടോറിക്ഷ കേടായി. അതിൽ നിന്നിറങ്ങി ഞാൻ നടന്നു. ഒരു ഓട്ടോറിക്ഷയിൽ കയറി ഓഫീസിൽ പോയി. 6 മണിക്ക് ഓഫീസിൽ കയറിച്ചെന്നു. ഓഫീസിൽ ഒരു ഗുമസ്തൻ മാത്രമേയുള്ളൂ. ഓഫീസിൽ ഒരു ഫോൺ വന്നു. ഞാൻ ഫോൺ എടുത്തു. ഒരു സ്ത്രീയുടെ ശബ്ദം. ഞാൻ ഫോൺ കൊടുത്തു. ഓഫീസിലെ ഗുമസ്തൻ സംസാരിച്ചു. ഞാൻ ഓഫീസിലെ ഫോൺ ഉപയോഗിച്ചതിന് ഒരു ചീത്തയും കിട്ടി. ഓഫീസിലെ ഫോൺ ഉപയോഗിക്കാൻ പാടില്ലത്രേ! ഓഫീസിലെ കാര്യം.

5.5.1969. 6 AM. കാലത്ത് ഒരു ഓട്ടോറിക്ഷയിൽ 9.30 ന് ഓഫീസിലെത്തി. ഓഫീസിൽ ചെന്നപ്പോൾ കാണാൻ ഭീകരം തോന്നുന്ന ഒരാൾ കയറിവന്നു. ഒരു കൊലപാതകിയുടെ ലക്ഷണമുള്ള ഒരാൾ. ഞാൻ ഓഫീസിലെ ഗുമസ്തനോട് ഇയാൾ ആരാണെന്ന് ചോദിച്ചു. ഓഫീസിലെ ഗുമസ്തൻ പറഞ്ഞു. ഇയാൾ ഒരു ഗുണ്ടയാണ്. ഇയാൾ ഒരു കൊലപാതകം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇയാൾ ഒരു കൊലപാതകം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്ന് ഓഫീസിലെ ഗുമസ്തന് എങ്ങനെ അറിയാം? ഇയാൾ ഒരു കൊലപാതകം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്ന് ഓഫീസിലെ ഗുമസ്തൻ പറഞ്ഞതുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ അറിഞ്ഞത്.

[illegible]

6.8.1969. [illegible]

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

ചെയ്യാനുദ്ദേശിച്ചു. TIME വാങ്ങിച്ചു. രണ്ട് ഗ്രന്ഥങ്ങൾ കൂടി വാങ്ങി. ചെലവ് 5 രൂപ. ഗോപാലകൃഷ്ണൻ 5 രൂപ തന്നിരുന്നതിൽ നിന്നാണ് ഇതിനുള്ള പണം കൊടുത്തത്. ബാക്കി 3 രൂപ 19 പൈസ.

9.45 P.M. കാലത്ത് 6 മണിക്ക് ഉണർന്നിരുന്നുവെങ്കിലും വീണ്ടും ഉറങ്ങിപ്പോയി. 7 മണിക്കാണ് വിട്ടുണർന്നത്. ഉടനെ എഴുന്നേറ്റു. ഇന്നലെ രാത്രി 12 മണിക്കാണ് കിടന്നുറങ്ങിയത്. 7 മണിക്കൂർ ഉറങ്ങി. 10.30 ന് ഭക്ഷണം കഴിച്ചു. ഉച്ചയ്ക്ക് 1.02 ന് കിടന്നതാണ്. ഒന്നര മണിക്കൂർ വിശ്രമിച്ചു. 3 മണിക്ക് എഴുന്നേറ്റു. ഉടനെ ഞാൻ ഒരു ഷേവിംഗ് കാരനെ വിളിക്കാൻ പോയി. 3 മണിക്ക് തിരിച്ചുവന്നു – 3½ മണിക്കൂർ ഉറങ്ങി. "ചിന്തയിൽ പോയിരുന്നു" എന്നതാണ് ഒരു കുറ്റം. ഞാൻ ചിന്തിക്കുന്നതിനെ ഞാൻ കുറ്റപ്പെടുത്തുന്നു. 5 മണിക്ക് ഗോപിനാഥൻ വന്നു. ഞാൻ ഒരു കാലത്ത് ഗോപാലകൃഷ്ണനിൽ ആശ്രയിച്ചിരുന്നതുപോലെ ഗോപിനാഥനിൽ ആശ്രയിക്കുന്നു. ഗോപിനാഥൻ ഒരു കാലത്ത് എന്നെ ആശ്രയിച്ചിരുന്നു. ഇപ്പോൾ ഞാൻ ഗോപിനാഥനെ ആശ്രയിക്കുന്നു. ഇതിനിടയിൽ ഗോപിനാഥൻ ഒരു കാലത്ത് ഗോപാലകൃഷ്ണനെ ആശ്രയിച്ചിരുന്നു. ഗോപിനാഥൻ ഗോപാലകൃഷ്ണനിൽ നിന്നും അകന്നു. ഗോപാലകൃഷ്ണൻ ഗോപിനാഥനിൽ നിന്നും അകന്നു. ഗോപിനാഥൻ എന്നിൽ നിന്നും അകന്നു. ഞാൻ ഗോപിനാഥനിൽ നിന്നും അകന്നു. ഞാൻ 6.5 മണിക്ക് 6.30 വരെ ഒരു കഥ വായിച്ചു. ഗോപിനാഥൻ ഒരു കഥ വായിച്ചു. ഞാൻ ഗോപിനാഥനുമായി ഒരു കഥയെപ്പറ്റി ചർച്ച നടത്തി. ഗോപിനാഥൻ ഒരു കഥയെപ്പറ്റി ചർച്ച നടത്തി

ഗോവ ഫ്ലൈറ്റിൽ തിരുവനന്തപുരത്തെത്തി. കാറിൽ Mr. Sreekanth വന്നിരുന്നു. നാളത്തെ പരിപാടികളെപ്പറ്റി Kushan നിന്നും Rajesh നിന്നും ഫോൺ വിളികളുണ്ടായിരുന്നു. രാത്രി കഥകളിയുണ്ടായിരുന്നു.

10.8.1969. 5.45 AM. ഞങ്ങൾ കാറിൽ Mr. Sreekanth നെയും കൂട്ടി Kushan ന്റെ വീട്ടിൽ. കുറച്ചു കുട്ടികളും ആളുകളും ഉണ്ടായിരുന്നു. Rajesh ഓടിനടന്നു പണിയെടുക്കുന്നു. ഞങ്ങൾക്ക് ചായ കൊടുത്തു. ഞങ്ങൾ ഓരോരുത്തരായി പരിചയപ്പെട്ടു. പത്രക്കാരും ഫോട്ടോഗ്രാഫർമാരും വന്നു. ഫോട്ടോയെടുത്തു. 9 മണിക്ക് ഞാൻ പ്രസംഗിച്ചു. ഹിന്ദിയിൽ. ഞാൻ പറഞ്ഞതിന്റെ ചുരുക്കം ഇംഗ്ലീഷിൽ Sreekanth പറഞ്ഞു. ഉച്ചയ്ക്ക് ഊണ്. ഉച്ചയ്ക്കുശേഷം വിശ്രമം. വൈകുന്നേരം 4 മണിക്ക് വീണ്ടും പരിപാടി. ചിലർ ചോദ്യങ്ങൾ എഴുതിത്തന്നിരുന്നു. അതിനുത്തരം പറഞ്ഞു. ഞാൻ ഒരു കഥ വായിച്ചു. ഇംഗ്ലീഷിൽ. 6 മണിക്ക് ചായ. 7 മണിക്ക് പ്രസംഗം തുടങ്ങി. 11 മണിക്കു തീർന്നു. രണ്ടുമൂന്നു തവണ ഫോണിൽ വിളിച്ചു. Radio talks ചെയ്തതിന്റെ വിലയെപ്പറ്റിയാണ്. കിട്ടിയ പണം കൊണ്ട് ഞങ്ങൾക്കെന്തെങ്കിലും വാങ്ങിത്തരണമെന്നും, അതുകൊണ്ട് നിവർത്തിയില്ലെന്നും പറഞ്ഞു. ഞാൻ ഉറങ്ങാൻ കിടന്നു.

11.8.1969. 7 A.M. കാറിൽ ഞങ്ങൾ 8.30 ന് തിരിച്ചു. പാപ്പനംകോട് വിശ്രമിച്ചിട്ട് AIR ൽ പോയി. രണ്ടു പരിപാടി ഉടനടി റിക്കാർഡ് ചെയ്തു. രണ്ടെണ്ണം ലൈവ് ആയി ബ്രോഡ്കാസ്റ്റ് ചെയ്തു. തിരിച്ചുപോന്നു. ഉച്ചയ്ക്ക് ഊണ് final ആയി. പിന്നെ ഉറക്കം. വൈകുന്നേരം ചായ കുടിച്ചു. ഞാൻ ഒരു കഥ വായിച്ചു.

രാത്രി 8 മണിക്ക് Radio talks ന്റെ ചെക്ക് വന്നു. 12 രൂപ 50 പൈസ. ഓരോന്നിനും 6 രൂപ 25 പൈസ വീതം. ഇതുകൊണ്ട് ഒന്നും വാങ്ങിക്കാൻ പറ്റില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. ഞാൻ ചിരിച്ചു. ഞാൻ ഉറങ്ങാൻ പോയി. ഇവരുടെ ഓരോ കാര്യങ്ങൾ! D.I. യുടെയിടയിൽ ഇതൊക്കെ നടക്കുമോ? ഇതിനെപ്പറ്റി ഞാൻ ഓർത്തു. ഇവിടെ പാപ്പനംകോട്ടെ പോലെ പാപ്പനംകോട്ടെ പോലെ. Invitations ന്റെ കൊടിയേറ്റമാണ്. 5 മണിക്ക് ഞാൻ ഉണർന്നു. ഇന്നാണ് TIME മാഗസിനുകാരൻ. ഞാൻ

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

[illegible] Athens [illegible] Pelican [illegible]

13.8.69. [illegible] Delhi [illegible] flight [illegible] plane [illegible] Plastic [illegible] 11 [illegible] T.N. [illegible] Air [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ഞാൻ [illegible] [illegible] [illegible]

സഹായം.

17.8.1969. 6.30 AM. കണ്ണൻ വന്നു. 11.45 ന് തിരിച്ചു പോയി. ഒരു ചുരുൾ പഴയ കടലാസുകൾ! ദിനവാരം! സ്വർണ്ണകിരീടം! ഇതിലുള്ള കാര്യങ്ങൾ ഓർമ്മയുണ്ടോ എന്നു നോക്കണം!

8.30 PM. കാലത്ത് തോമ്പ് കുളിച്ചു. വൈകുന്നേരം 5 മണിക്ക് ഞാൻ ഇറങ്ങി. പക്ഷേ മഴയുള്ളതിനാൽ പോയില്ല. 10 മിനിട്ട് പോകുമ്പോൾ മഴ തുടങ്ങി. 2 പേർ Telescope-കൾ ചുമന്നുകൊണ്ട് പോകുന്നു. ഒരെണ്ണം ടിക്കിനടത്തുള്ള ചുമട്ടുകാരനും. 4.30 ന് സ്റ്റേഷനിലെത്തി കാത്തിരുന്നു. 6 മണിയോടെ വണ്ടി വന്നു. ഞാൻ കയറിക്കണ്ടപ്പോൾ ഒരു സ്ത്രീ കയറാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ഞാൻ അവരുടെ ലഗേജ് എടുത്തു കൊടുത്തു. അവർ കയറിയപ്പോൾ ഞാൻ കയറി. അവർ ഒരു ഫോട്ടോഗ്രാഫറാണ്. ഭർത്താവ് ഒരു ഡോക്ടറാണ്. കുട്ടികളില്ല. ഞാൻ ഒരു ഫോട്ടോഗ്രാഫറാണെന്നും പറഞ്ഞു. അവർ ഒരു ഫോട്ടോഗ്രാഫിക് ക്ലബ്ബിലെ അംഗമാണ്. ഫോട്ടോഗ്രാഫിയെപ്പറ്റി കുറച്ചു സംസാരിച്ചു. ഒരു ഫോട്ടോഗ്രാഫിക് ക്ലബ്ബ് തുടങ്ങാൻ ഞാൻ ഉപദേശിച്ചു. അവർ ഒരു ഫോട്ടോഗ്രാഫിക് ക്ലബ്ബിലെ അംഗമാണ്. ഫോട്ടോഗ്രാഫിയെപ്പറ്റി കുറച്ചു സംസാരിച്ചു. ഒരു ഫോട്ടോഗ്രാഫിക് ക്ലബ്ബ് തുടങ്ങാൻ ഞാൻ ഉപദേശിച്ചു.

18.8.1969. 10.30 PM. കാലത്ത് പോസ്റ്റാഫീസിൽ പോയി. Tata Institute of Fundamental Research എന്ന് അച്ചടിച്ച Letterhead ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അതിൽ ഒരു കത്തെഴുതി. ഫോട്ടോഗ്രാഫിയിൽ ഒരു ക്ലാസ്സ് തുടങ്ങണം. TIFR ൽ ഫോട്ടോഗ്രാഫിയിൽ താൽപര്യമുള്ളവരുണ്ടോ എന്നറിയാൻ. Microscope ഫോട്ടോഗ്രാഫിയിൽ ഒരു ക്ലാസ്സ് തുടങ്ങണം. ഒരെണ്ണത്തിനെ ചിത്രമെടുത്തു തുടങ്ങി. ഫോട്ടോഗ്രാഫിയിൽ ഒരു ക്ലാസ്സ് തുടങ്ങണം. Dark Room ഫോട്ടോഗ്രാഫിയിൽ ഒരു ക്ലാസ്സ് തുടങ്ങണം. ഒരു

[illegible] Joseph Kuruvilla [illegible] Union Bank [illegible] Union Bank [illegible] 29.95. 12 [illegible] 13 [illegible] Rs 2. [illegible] T.A. [illegible] Bank. [illegible]

[illegible] [illegible]

7200.00
3150.00
1096.00
10,447.00
1287-88.

Savings Account in S.B.I	—	Rs 44,871.00
Current Account in do	—	29,079.00
Savings Account in Syndicate Bank	—	2,235.00
Co-operative Shares		348.00
Cash in hand		316.00
		76,849.00
Deposit in Banking Co.		15,000.00
Deposit in Union Bank		10,500.00
		102,349.00

page 43

1.1.69-ൽ 101,867.00 രൂപയുണ്ടായിരുന്നു. [illegible] 1300 രൂപ [illegible] 536 [illegible] Union Bank [illegible] Syndicate Bank [illegible] 536-ൽ [illegible] [illegible] [illegible]

Vulgar people, tastes and evil works are triumphs. Man is like him the side is corrupt, evil-minded, insincere and avaricious. Christian generation is like him wrong side will make things better. Are they already corrupt in faith, culture, spirituality etc? I do not know his answer. Christians gripped by fear and anxiety.

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

[illegible]

22.8.1969. 10 PM [illegible]

24.8.1969. 5:50 AM. [illegible]

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

നിന്നിറങ്ങി.

ചെറായിക്കടവിൽ, തണുത്ത വെള്ളത്തിൽ കുളിച്ചു. ഉച്ചയൂണ്, കഞ്ഞിയും, തൈരും, ചമ്മന്തിപ്പൊടിയും.

ഈ അടുത്ത് തുടങ്ങിയ ഒരു കോഫീഹൗസിൽ കയറി ഓരോ ചായ കുടിച്ചു. സ്വാമി! നമ്മൾ ഇവിടെ കുളിച്ചതിനുള്ള ഫീസ് തരണം എന്നു പറഞ്ഞു.

10.15 P.M. കായൽപ്പുറം ജംഗ്ഷനിൽ ഇറങ്ങി. ഒരു ചായ കുടിച്ചു. പാലിന്റെ ഗുണം കൊണ്ടാവാം, ചായയ്ക്ക് നല്ല രുചി

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

22/23 - ൽ. കരാർപ്രകാരം ചെയ്തുതീർത്ത ഒരു പ്രവൃത്തിയെ സംബന്ധിച്ച് രായപ്പൻ ഗോപാലനു കൊടുക്കാനുള്ള തുക ഗോപാലൻ രായപ്പനു കൊടുക്കാനുള്ള തുകയിൽ കുറച്ചുകൊണ്ടുള്ള ബാക്കി. ചെയ്തതായ 1000 രൂപ ഒരു കണക്കിൽ, നിശ്ചയിച്ചിരുന്ന കരാർതുകയിൽ നിന്നു കുറച്ചുകൊടുക്കണം എന്നു പറഞ്ഞു.

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

7.9.69. 4 P.M. [illegible] [illegible] [illegible]

8.9.69. 5.45 AM. ഇന്നലെ രണ്ടരക്കുണ്ടായ മിന്നൽപിണരുകൾ ഇന്നും രാവിലെ ഏഴുമണിയോടെ കണ്ടു. ഇന്നലെ ഉച്ചയ്ക്കു ശേഷം ട്രിവാൻഡ്രം ടെക്നിക്കൽ സ്കൂൾ (TTI) യിൽ നിന്നും ഒരു ഫോൺ വന്നു. ഇന്നു രാവിലെ ഒരു ഇന്റർവ്യൂ ഉണ്ടെന്നും അതിനു ഹാജരാകണമെന്നും. ഇന്റർവ്യൂ കാർഡ് അയച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും അവർ പറഞ്ഞു. ഞാൻ ഇന്നലെ രാവിലെ തന്നെ കാർഡ് കിട്ടിയിരുന്നു. ഇന്റർവ്യൂ ഇന്നു രാവിലെ 10 മണിക്കാണ്. ഞാൻ ഇന്നലെ രാത്രി തന്നെ തിരുവനന്തപുരത്തെത്തി. ഇന്നു രാവിലെ ഇന്റർവ്യൂവിനു പോയി. ഇന്റർവ്യൂ കഴിഞ്ഞ് ഉച്ചയ്ക്കു ശേഷം ഞാൻ ഇവിടെ തിരിച്ചെത്തി. ഇന്റർവ്യൂ ഒരു ഫോർമാലിറ്റി മാത്രമായിരുന്നു. ഞാൻ ഇന്റർവ്യൂവിനു മുമ്പുതന്നെ ജോലിക്കുള്ള അപേക്ഷ അയച്ചിരുന്നു. ഇന്റർവ്യൂ കഴിഞ്ഞ് ഞാൻ ഇവിടെ തിരിച്ചെത്തിയപ്പോൾ ഒരു കത്ത് എന്നെ കാത്തിരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ ഇന്റർവ്യൂവിനു പോയിരുന്ന സമയത്ത് ഒരു കത്ത് വന്ന

കൊണ്ട്. 6 മണിക്ക് പാപ്പനിക്കുടെ കൂടെ ഒരു കാർ കണ്ടു പിടിച്ചു പോയി — The Church of San Sebastian. വലിയ പള്ളി. ഉള്ളിൽ ഭംഗിയായി അലങ്കരിച്ചിരിക്കുന്നു.

അതിന്റെ മുമ്പിൽ The church of the Knights എന്ന പേരിൽ ഒരു പള്ളിയുണ്ട്. അതിനകത്തു കയറിയപ്പോൾ ഒരു പുരോഹിതൻ ഞങ്ങളുടെ അടുത്തു വന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് ഇംഗ്ലീഷ് അറിയാമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഞങ്ങളെ പള്ളിയുടെ മുകളിലത്തെ നിലയിൽ കൊണ്ടുപോയി. അവിടെ ഒരു വലിയ ഹാളിൽ ചുമരിൽ ഒരുപാടു ചിത്രങ്ങൾ തൂക്കിയിട്ടുണ്ട്. അവയെല്ലാം ഈ പള്ളിയുടെ ചരിത്രവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. പുരോഹിതൻ ഓരോ ചിത്രത്തിന്റെയും മുമ്പിൽ നിന്നുകൊണ്ട് അതിനെപ്പറ്റി വിശദീകരിച്ചു തന്നു. അതിനുശേഷം അദ്ദേഹം ഞങ്ങളെ താഴത്തെ നിലയിൽ കൊണ്ടുപോയി. അവിടെ ഒരു ചെറിയ മുറിയിൽ ഒരു മേശയുടെ പുറത്ത് ഒരു പുസ്തകം തുറന്നുവച്ചിരുന്നു. അതിൽ ഞങ്ങളുടെ പേരുകൾ എഴുതിച്ചേർക്കുവാൻ അദ്ദേഹം ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഞങ്ങൾ അതിൽ ഒപ്പുവച്ചു. അതിനുശേഷം അദ്ദേഹം ഞങ്ങൾക്ക് ഓരോ ചിത്രങ്ങൾ സമ്മാനിച്ചു. അതിനുശേഷം ഞങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തോടു യാത്ര പറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു.

10.9.1969. 5.45 AM. ഇന്നലെ ഉച്ചയൂണു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഉറങ്ങിപ്പോയി — അതുകൊണ്ട് ഒരു കാര്യവും രേഖപ്പെടുത്തുവാൻ സാധിച്ചില്ല. ഇന്നലെ രാവിലെ 6 മണിക്കുമുമ്പ് ഉണർന്നിരുന്നു കുറച്ചു സമയം ചെലവഴിച്ചതിനുശേഷമാണ് പിന്നെ ഉറങ്ങിപ്പോയത്. പിന്നെ ഉണർന്നപ്പോൾ 9 മണിയായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഇന്നലത്തെ കാര്യങ്ങൾ ഓർമ്മയിൽ നിന്നുതന്നെ എഴുതേണ്ടിവന്നു. ഇന്നലെ രാവിലെ 6 മണിക്കുമുമ്പ് ഉണർന്നിരുന്നപ്പോൾ ഞാൻ ഡയറി എഴുതുകയായിരുന്നു. പിന്നെ ഉണർന്നപ്പോൾ മുറി clean ചെയ്തു. തുടർന്നു പതിവുള്ള ഓരോ കാര്യങ്ങൾ ചെയ്തു. അതിനുശേഷം പ്രഭാതഭക്ഷണം കഴിക്കുവാൻ പോയി. കാപ്പിയും 10 മുന്തിരിപ്പഴവും കഴിച്ചു. ഉച്ചയ്ക്ക് 3 മണിക്ക് 6 പേരും കൂടി ഒരു കാറിൽ ചിത്രം വരയ്ക്കുവാൻ പോയി. അതിനുവേണ്ടി ഒരു സ്ഥലത്തു കാർ നിർത്തിയിട്ടു. അവിടെ ഒരു കുന്നിൻപുറത്തുനിന്നുകൊണ്ട് ചുറ്റുപാടുമുള്ള പ്രകൃതിദൃശ്യങ്ങൾ വരച്ചു. ഞാൻ വരച്ചതു കുറച്ചു ദൂരെയുള്ള ഒരു കുന്നിന്റെ ചിത്രമാണ്. അതിന്റെ മുകളിൽ ഒരു കോട്ടയുണ്ട്. അതിന്റെ ചിത്രമാണ് വരച്ചത്. ഒരു മണിക്കൂർ കൊണ്ട് ചിത്രം പൂർത്തിയാക്കി. അതിനുശേഷം ഞങ്ങൾ തിരിച്ചുപോന്നു. ഞാൻ വരച്ച ചിത്രം ഞാൻ തന്നെ നോക്കിയപ്പോൾ അത്ര ഭംഗിയായിട്ടില്ലെന്നു തോന്നി. എന്നാൽ മറ്റുള്ളവർക്കെല്ലാം അതു വളരെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടു. അവർ അതിനെ പ്രശംസിക്കുകയും ചെയ്തു. അതുകൊണ്ട് ഞാൻ അതിനെപ്പറ്റി കൂടുതൽ ചിന്തിക്കുവാൻ പോയില്ല. അതിനുശേഷം ഞങ്ങൾ തിരിച്ചുപോന്നു. ഞാൻ വരച്ച ചിത്രം ഞാൻ തന്നെ നോക്കിയപ്പോൾ അത്ര ഭംഗിയായിട്ടില്ലെന്നു തോന്നി. എന്നാൽ മറ്റുള്ളവർക്കെല്ലാം അതു വളരെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടു. അവർ അതിനെ പ്രശംസിക്കുകയും ചെയ്തു. അതുകൊണ്ട് ഞാൻ അതിനെപ്പറ്റി കൂടുതൽ ചിന്തിക്കുവാൻ പോയില്ല. അതിനുശേഷം ഞങ്ങൾ തിരിച്ചുപോന്നു.

11.9.1969. 9.45 PM. ഇന്നും ഉച്ചയൂണു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഉറങ്ങിപ്പോയി. കാരണം രാവിലെ നേരത്തെ എഴുന്നേറ്റതുകൊണ്ടാണ്. 11 മണിക്ക് 12 മണിവരെ ഉറങ്ങി. അതിനുശേഷം ഉണർന്നിരുന്നു. 3 മണിക്ക് ഞങ്ങൾ കാറിൽ പുറപ്പെട്ടു. 4 മണിക്ക് ഒരു പട്ടണത്തിൽ ചെന്നിറങ്ങി. അവിടെ ഒരു പുരാതന കോട്ടയുണ്ടായിരുന്നു. അതിനകത്തു കയറി കുറച്ചു സമയം ചെലവഴിച്ചു. അതിനുശേഷം ഞങ്ങൾ തിരിച്ചുപോന്നു. രാത്രി ഞാൻ ഡയറിയെഴുതി

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

12.9.1969. 12 Noon. [illegible] 4 [illegible] [illegible]. [illegible] 6.45 [illegible] [illegible]. [illegible] 6.30 [illegible] [illegible]. [illegible] 7.30 [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

16.9.1969. 5.45 AM. [illegible] [illegible]

6.57 P.M. [illegible]

17.9.69. @ 10.20 P.M. [illegible]

18.9.69. 5.30 AM. [illegible]

[illegible]

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

[illegible]

8.45 P.M. [illegible] 10 [illegible] [illegible]

[illegible]

15.9.69. 8 P.M. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

ഇറങ്ങിപ്പോയി. നിരാഹാരസത്യാഗ്രഹം ചിലപ്പോൾ ഒരു നാടകമായി തോന്നിപ്പോകുന്നു. ചിലപ്പോൾ ഭയങ്കരമായ ഒരു ആത്മീയശക്തിയുടെ പ്രകടനമായും തോന്നുന്നു. ഇന്നു രാവിലെ ഡോക്ടർ വന്നു. പൾസ് ടി. സം. പ്രഷർ നോർമൽ. ഇന്നു രാവിലെ ഒരു ഗ്ലാസ് ഓറഞ്ചുനീരും കുടിച്ചു. ഉപവാസം തുടങ്ങിയതിനുശേഷം ഇതാദ്യമായിട്ടാണ് ഒരു ഗ്ലാസ് ഓറഞ്ചുനീരും കുടിച്ചു. ഒരു ഗ്ലാസ് ഓറഞ്ചുനീരിൽ ഉപവാസം അവസാനിപ്പിക്കുന്നതിൽ എന്തോ ഒരു അനൗചിത്യം തോന്നുന്നു. ഇന്നു രാവിലെ ഒരു ഗ്ലാസ് ഓറഞ്ചുനീരും കുടിച്ചു കൊണ്ടാണ് ഉപവാസം അവസാനിപ്പിച്ചത്.

19.9.1969. 2 മണി P.M. എന്തോ ഒരു വിഷമം തോന്നി. ചുറ്റും ഇരുട്ട് പോലെ. ഹൃദയം വീർപ്പുമുട്ടുന്നതുപോലെ. ഒരു ചെറിയ ഭയം. ഒന്നും ചെയ്യാൻ തോന്നുന്നില്ല. ഒന്നിനും ഒരു താൽപര്യം തോന്നുന്നില്ല. ഒരു ഭയങ്കര depression. ഒരുതരത്തിൽ നോക്കുമ്പോൾ ഒരു തരത്തിലുള്ള ഒരു ഭയങ്കര ശൂന്യത. കാലത്ത് ചായകുടിക്കാൻ പോയി. പെട്ടെന്നു തന്നെ തിരിച്ചുപോന്നു. U.S.I.S. ൽ നിന്നു വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവന്ന കുറച്ചു പുസ്തകങ്ങൾ മറിച്ചുനോക്കി. ഒന്നിലും മനസ്സുറച്ചില്ല. ചിന്തകൾ വഴിതെറ്റിപ്പോകുന്നു. ഒന്നിനും ഒരു ഏകാഗ്രത കിട്ടുന്നില്ല. ഒരു ഭയങ്കര ശൂന്യത. ഒരു ഭയങ്കര ഏകാന്തത. ഇതിനുമുമ്പ് ഇങ്ങനെ തോന്നിയിട്ടുണ്ടോ എന്നു ഞാൻ ഓർക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. ഓർമ്മയിൽ ഒന്നും തെളിഞ്ഞുവരുന്നില്ല. ഒരു ഭയങ്കര ശൂന്യത. ഒരു ഭയങ്കര ഏകാന്തത. ഒരു ഭയങ്കര നിരാശ. ഒരു ഭയങ്കര ഭീതി. ഒരു ഭയങ്കര ഭീരുത്വം. ഒരു ഭയങ്കര ഭീരുത്വം. ഒരു ഭയങ്കര ഭീരുത്വം

21.9.1969. 5.45 AM. [illegible] 10 [illegible] TCDWS- [illegible] [illegible] [illegible]

ഒരു kennel ൽ കൊണ്ടുപോയി കെട്ടുന്നതായി കരുതുക. രണ്ടാഴ്ച ആയാലും
നായ kennel ചാടുകയില്ലേ. കാരണം ഭക്ഷണത്തിനുള്ള വക നിശ്ചയമായും
അതിന് കിട്ടുമല്ലോ. ഭക്ഷണത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ നായയ്ക്ക് ഒരു നിശ്ചയം
ഉണ്ടാകുന്നതുകൊണ്ടാണ് കഷ്ടം. ഇതുപോലെയോ? മനുഷ്യന്റെ ഒരു
ദൗർബ്ബല്യമാണിത്. ഇതു ചൂഷണം ചെയ്തുകൊണ്ടാണ് ഭരണകൂടങ്ങൾ
ജനങ്ങളെ അടക്കിഭരിക്കുന്നത്. ഭരണകൂടത്തിന്റെ ഭാഗമായ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ
ഇതിനുവേണ്ടി ഒരു ഉപകരണമായിത്തീരുന്നു. ഭരണകൂടത്തിന്റെ ഭാഗമായ
ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ മനസ്സിൽ ഭരിക്കപ്പെടുന്നവരോടുള്ള ഒരു പുച്ഛഭാവം
ഉണ്ടാകുന്നു. ഈ പുച്ഛഭാവത്തിന്റെ പിന്നിൽ ഭരിക്കപ്പെടുന്നവരുടെ ഭയം
ഒളിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ ഭയമാണ് ഭരണകൂടത്തിന്റെ ശക്തി. ഈ ഭയം
ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനുള്ള പരിശ്രമമാണ് ഭരണകൂടത്തിന്റെ ഏറ്റവും വലിയ
ശത്രു. ഭരണകൂടത്തിന്റെ ഭാഗമായ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ മനസ്സിൽ ഭരിക്കപ്പെടുന്നവരോടുള്ള
പുച്ഛഭാവം ഉണ്ടാകുന്നതിനുള്ള കാരണം ഭരിക്കപ്പെടുന്നവരുടെ ഭയമാണ്.
ഈ ഭയം

ഒരു സന്ദേശം തരാം പോലും.

ചെമ്മീൻ 'ചന്ദ്രതിലകം' തന്നെ കണ്ടു. പുലർകാലം 4 മണിക്ക് -ന് തന്നെ 10 കോപ്പി ഫിലിം ഡബ്ബിംഗിനും റെഡിയാക്കിയിട്ടു. 4 മണിക്ക് ഫിലിം കിട്ടിയതിനുശേഷം. രാത്രിയിൽ നിശ്ശബ്ദമായ സമയത്ത് കേൾക്കുമ്പോൾ ഒരു വ്യത്യാസം തോന്നുന്നുണ്ടോ എന്നറിയുവാനാണ് ഞാൻ ഒരു പരീക്ഷണം നടത്തിയത്. ഞാൻ ഉദ്ദേശിച്ചതുപോലെ തന്നെ ഫലം കിട്ടിയതിൽ സന്തോഷം തോന്നി. ഇനി ഡബ്ബിംഗ് തുടങ്ങാം. ഞാൻ പോകുന്നതിനുമുമ്പ് ഒരു കോപ്പി കൂടി തരണം. 10 കോപ്പി കിട്ടണം.

നീലക്കുയിൽ, സുഖദുഃഖം കണ്ടു. രണ്ടിനും ഒരുപോലെ ഭംഗിയുണ്ട്. പക്ഷേ ചെമ്മീൻ കണ്ടതിനുശേഷം നീലക്കുയിൽ കാണുമ്പോൾ ഒരു കുറവ് തോന്നുന്നുണ്ട്. സംഗീതത്തിന്റെ കുഴപ്പമാണെന്ന് തോന്നുന്നു.

6.30 P.M. കാലത്ത് പോസ്റ്റാഫീസിൽ പോയി തിരിച്ചുവന്നപ്പോൾ ചന്ദ്രതിലകം കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്ന ഭാര്യയുടെ അടുത്തിരുന്നു. നായകൻ പറയുന്ന ഡയലോഗുകൾ ഒന്നും കേൾക്കുന്നില്ല. ഭാര്യയുടെ കണ്ണുനീർ തുടയ്ക്കുന്നതുകൊണ്ട് ഒരു കാര്യം മനസ്സിലാക്കാം. ഡയലോഗിന്റെ കുഴപ്പമല്ല. ഫിലിമിന്റെ കുഴപ്പമാണ്. ഫിലിമിന്റെ കുഴപ്പം ഞാൻ ഇപ്പോൾ പരിഹരിക്കുന്നതല്ല. രാത്രിയിൽ പോസ്റ്റാഫീസിൽ പോയി. ഡബ്ബിംഗ് തുടങ്ങുന്നതിനുമുമ്പ് ഞാൻ ഒരു കാര്യം ചെയ്യുന്നുണ്ട്

തിരുപ്പതി കാഴ്ചയുടെ ഭാഗം.

6.40 PM. കാഴ്ചയുടെ ദൃശ്യങ്ങളുടെ സ്വിച്ച് ഓഫ് ചെയ്ത് camera ഓഫാക്കി reset ചെയ്തിരുന്നു. ടിന്റു കാണുകയും സംസാരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഭർത്താവും മകനും ഭാര്യയും ഭർത്താവിന്റെ അമ്മയും ഭർത്താവിന്റെ അച്ഛനും ഭർത്താവിന്റെ സഹോദരനും ഭാര്യയും മകനും അടങ്ങുന്ന കുടുംബത്തിന്റെ കഥയാണ് ടിന്റു പറഞ്ഞത്. ഭർത്താവിന്റെ അച്ഛനും അമ്മയും ഭർത്താവിന്റെ സഹോദരനും ഭാര്യയും മകനും

30.9.1969. 9.30 PM. വൈകിട്ട് ഒരു ചെറിയ മഴ പെയ്തു. കിടക്കാൻ നേരത്തു ടൗണിൽ Dry cleaning നടക്കുന്നു. പിന്നെ വർത്തമാനം പറഞ്ഞിരുന്നു. ഉറങ്ങുന്നതിനു മുമ്പ് ഓരോരുത്തരുടെയും ചില ശീലങ്ങൾ ഓർത്തു. അതിനു 'സ്വഭാവശുദ്ധി' എന്നു പേരിട്ടു. ഓരോരുത്തരും ഓരോന്നു പറഞ്ഞു. Catherine adjust ചെയ്തു. നമ്മുടെ side ലെ ഫ്രോസൻ വിൻഡോ ഒരു ഭാഗം തുറന്നു. നമ്മുടെ weld ചെയ്തിരുന്നു. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു ചൂടുള്ള വായു അകത്തു കടക്കുന്നതിനാണ് അതു തുറന്നത്. പിന്നെ ഉറങ്ങാൻ വേണ്ടി കിടന്നു. പിന്നെ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല.

രാത്രി 3 മണിക്കു ഞാൻ ഉണർന്നു. ചൂടുകൊണ്ടു വിയർത്തിരുന്നു. ഫാൻ ഓഫ് ചെയ്തിരുന്നതിനാൽ ഉണർന്നതാണ്. പിന്നെയും കുറെ നേരം കിടന്നു. ഉറക്കം വരുന്നില്ല. ഫാൻ ഓണാക്കിയിട്ടു വീണ്ടും കിടന്നു. ഉറങ്ങിപ്പോയി. രാവിലെ 6 മണിക്കു വീണ്ടും ഉണർന്നു. TIME, SPAN എന്നിവ വായിച്ചുതീർത്തു. Bhabha Foundation ന്റെ ചെറിയ ഒരു പുസ്തകം വായിച്ചുതുടങ്ങി. അതിനു ശേഷം പുറത്തു പോയി. ഞാൻ ഉണരുമ്പോൾ ഏകദേശം 5 ഡിഗ്രി. അന്തരീക്ഷം തെളിഞ്ഞിരുന്നു. കിടക്കാൻ പിന്നെയും കുറച്ചു സമയം കിട്ടി.

1.10.1969. 6 AM. ഒക്ടോബർ മാസമായി. നേരത്തെ ഉണരണം എന്നുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് അതിനുള്ള ശ്രമം നടത്തിയെങ്കിലും ഉണരുമ്പോൾ സമയം 6 കഴിഞ്ഞിരുന്നു. കാലം വരുന്നതനുസരിച്ചു കാണാം! സ്വാഗതം! അനുഭവങ്ങളെ.

2.10.1969. പത്രം വായിച്ചുകൊണ്ടു നടന്നപ്പോൾ ഇങ്ങനെയൊരു വാർത്ത കണ്ടു. അതു മഹാത്മജിയുടെ ജന്മദിനത്തിന്റെ സ്മരണയ്ക്കായിട്ടുള്ളതാണ്.

മദ്യമദ്യനിരോധനത്തിന്റെ
ഗുണമുള്ളിലടങ്ങിയ
നമ്മുടെയാവശ്യമാണിത്
മദ്യമുപേക്ഷിക്കുക.

ഇതുപോലെ ഒന്നോരണ്ടോ വരികൾ കൂടിയുണ്ടായിരുന്നു. കിടക്കാൻ പോകുന്നതിനു മുമ്പ് ഒരു ചായകുടിക്കുന്നതിനായി ഞാൻ പുറത്തിറങ്ങി. അപ്പോൾ ഒരു ചെറിയ മഴ പെയ്തു. ഞാൻ കുടയുമായി പുറത്തിറങ്ങി. ചായകുടിച്ചു. ഇരുട്ടും മഴയും കൂടിയപ്പോൾ തിരിച്ചുപോന്നു. ഞങ്ങൾ കിടന്നു. ഞാൻ കിടന്നപ്പോൾ ഏകദേശം 9 മണിയായിരുന്നു. ഉറങ്ങിയതു ഞാൻ അറിഞ്ഞില്ല. രാവിലെ 6 മണിക്കു ഞാൻ ഉണർന്നു. ഉണർന്നപ്പോൾ ഞാൻ കണ്ടതു പുറത്തു നല്ല മഞ്ഞുണ്ടെന്നാണ്. ഞാൻ ഉണരുമ്പോൾ ഏകദേശം 0 ഡിഗ്രി ആയിരുന്നു. ഞാൻ പുറത്തിറങ്ങി നടന്നു. ഇന്നലെ രാത്രി പെയ്ത മഴ മഞ്ഞായിട്ടാണ് പെയ്തിരുന്നത്. ഞാൻ ഉണരുമ്പോൾ മഞ്ഞു പെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഞാൻ പുറത്തിറങ്ങി നടന്നു. ഞാൻ നടന്നതു കുന്നിന്റെ മുകളിലേക്കാണ്. അവിടെ ഒരു ചെറിയ കുന്നുണ്ട്. അതിന്റെ മുകളിൽ കയറിയാൽ ചുറ്റുപാടുമുള്ള കാഴ്ചകൾ കാണാം. ഞാൻ അവിടെ കയറി. കുന്നിന്റെ മുകളിൽ കയറിയപ്പോൾ ഞാൻ കണ്ടതു ചുറ്റുപാടുമുള്ള കുന്നുകളിലെല്ലാം മഞ്ഞുണ്ടെന്നാണ്. ഞാൻ

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

[illegible] . [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] കുറച്ചു കൂടി കിടന്നു. 10 മണിക്ക് [illegible] നിന്നു പോയി. രണ്ടു മണിക്കൂർ [illegible]. [illegible] ഉച്ചയ്ക്ക് 12.30 ന് [illegible] 3 മണിവരെ [illegible]. [illegible] 4 മണിക്ക് [illegible] (കോട്ടയം) [illegible] വിദ്യാർത്ഥികൾ വന്നു. 10 പേരെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. 5 മണിക്ക് [illegible] ഞാൻ Tuberculosis [illegible]. [illegible] ഞാൻ [illegible] 6 മണിക്ക് [illegible]. [illegible] ഒരു [illegible] വന്നു. [illegible] 7 മണിക്ക് [illegible] 8 മണിക്ക് [illegible]. [illegible] 9 മണിക്ക് [illegible]. [illegible] 10 മണിക്ക് [illegible]. [illegible] 11.30 വരെ [illegible]. [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

9.10.1969. 6 AM. [illegible] Dr. P. Omidan. [illegible] Dr. P. [illegible] Air [illegible] [illegible] [illegible]

11. 10. 1969. 7 A.M. (illegible) Degradin Hygiene) (illegible) Thomas) (illegible) 12. 45 (illegible) 10.15 A.M. (illegible)

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

ഒക്കെ കിടന്നു പറഞ്ഞു തുടങ്ങിയതാണ്.

12.10.69. 5.45 PM. കാലത്ത് നേരത്തെ വന്നു (വേഗത്തിൽ) കുറച്ചു വിദ്യാർത്ഥികളെ പി.ടി. ക്ലാസ്സ് പഠിപ്പിക്കാൻ ചേർന്നു. വന്നപ്പോൾ ഞാൻ ഓർത്തതു വന്നവരിൽ ചിലരെങ്കിലും ഇന്നു DC ക്ക് അയച്ച പേരുകൾ പിൻവലിക്കുവാൻ വേണ്ടിയാണെന്നാണ്. പക്ഷേ 12 മണിയോടുകൂടി അവരെല്ലാം പിരിഞ്ഞു പോയി. ചായ കുടിച്ചു കഴിഞ്ഞ് 1 മണിയോടുകൂടി ഞാൻ ഓഫീസിലേക്കു പോയി. 5 മണിക്കു ശേഷം വീണ്ടും ഗ്രൗണ്ടിലേക്കു വന്നു. Nainan Hall ന്റെ അടുത്തു വച്ച് Rahim Kanchi കാണുവാൻ വന്നു. അവരുടെ 6 മണിയുടെ പിരിച്ചുവിടൽ ഉത്തരവിനെപ്പറ്റി ചോദിക്കുവാനാണ് വന്നത്. ഞാൻ ഓഫീസിൽ വന്നു ഫയൽ നോക്കിയിട്ടു പറയാമെന്നു പറഞ്ഞു. 7 മണിയോടെ തിരിച്ചു പോന്നു.

14.10.69. 6 AM. ഇന്നു ഞായറാഴ്ചയാണെങ്കിലും നേരത്തെ എഴുന്നേറ്റു. 8 മണിയോടുകൂടി ഗ്രൗണ്ടിലേക്കു പോയി. വഴിയിൽ കുറച്ചു പെൺകുട്ടികളെ കണ്ടു. അവരിൽ ഒരു കുട്ടിയുടെ പേരു (ഒരു 9 വയസ്സുകാരി) ഞാൻ ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കി. അവളുടെ അമ്മയുടെ പേരും ഞാൻ ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കി. അവരുടെ വീടു കാണിച്ചു തരുവാൻ അവളോടു പറഞ്ഞു. അവൾ കാണിച്ചു തന്നു. ഞാൻ കുറച്ചു ദൂരം അവളുടെ കൂടെ നടന്നു. അവൾ വീട്ടിലേക്കു പോയി. ഞാൻ ഗ്രൗണ്ടിലേക്കും പോയി. ഗ്രൗണ്ടിൽ കുറച്ചു പേരെ കണ്ടു. 9 മണിയോടുകൂടി തിരിച്ചു പോന്നു. ഓഫീസിൽ വന്നു ഫയൽ നോക്കി. Rahim Kanchi കുറിച്ചു 12 മണിക്കു മുമ്പ് ഓർഡർ കൊടുക്കുവാൻ തീരുമാനിച്ചു. ഉച്ചയ്ക്കു ചോറിനു ശേഷം ഓഫീസിൽ കുറച്ചു പേരുമായി സംസാരിച്ചു. ഓഫീസിൽ നിന്നു പോന്നു. വീട്ടിൽ വന്നു കുറച്ചു നേരം കിടന്നു. ചായ കുടിച്ചു കഴിഞ്ഞ് ഗ്രൗണ്ടിലേക്കു പോയി. കുറച്ചു കുട്ടികൾ ഗ്രൗണ്ടിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. 7 മണിയോടുകൂടി തിരിച്ചു പോന്നു. വീട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ 9 മണി. ഞാൻ ചായകുടിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഗോപാലൻ വന്നു. അവനുമായി കുറച്ചു നേരം സംസാരിച്ചു. അവൻ പോയി. ഞാൻ കിടന്നുറങ്ങി.

15.10.69. 6 AM. പതിവുപോലെ എഴുന്നേറ്റു. പല്ലുതേപ്പും കുളിയും കഴിഞ്ഞു. 8 മണിയോടുകൂടി ഗ്രൗണ്ടിലേക്കു പോയി. കുറച്ചു കുട്ടികൾ ഗ്രൗണ്ടിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരുമായി കുറച്ചു നേരം സംസാരിച്ചു. ഓഫീസിൽ നിന്നു പോന്നു. വീട്ടിൽ വന്നു കുറച്ചു നേരം കിടന്നു. ചായ കുടിച്ചു കഴിഞ്ഞ്

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

ചെ, ണ്ട് തൈപ്പറമ്പിൽ തങ്കമ്മ സഖ്യകാരി.

15.10.1969. 6 P.M. ന കുഞ്ഞിപ്പിള്ള മരിച്ചു. ഞാൻ ഓഫീസിൽ നിന്നും വന്നപ്പോൾ കിഴക്കേ മുറിയിൽ കുടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ചെറുപ്പക്കാരൻ ഓടിവന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പച്ചൻ മരിച്ചുപോകുമെന്ന് തോന്നുന്നു. ഞാൻ ചെന്നുനോക്കുമ്പോൾ അപ്പച്ചൻ ഒരു കട്ടിലിൽ കിടക്കുന്നു. ഞാൻ അടുത്തുചെന്നു. ഒന്നുരണ്ടു പ്രാവശ്യം വിളിച്ചു. ഉണർന്നില്ല. നാഡിമിടിപ്പ് നോക്കി. ഇല്ല. മരിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു. ഞാൻ ഓഫീസിലേക്ക് തിരിച്ചുപോന്നു. ഓഫീസിൽ വന്നിട്ട് ഡോക്ടർ ഫിലിപ്പിനെ ഫോണിൽ വിളിച്ചു. അദ്ദേഹം വീട്ടിൽ ഇല്ലായിരുന്നു. ഭാര്യയോട് കാര്യം പറഞ്ഞു. അവർ ഡോക്ടറെ ഫോണിൽ കിട്ടിയപ്പോൾ വിവരം പറഞ്ഞു. ഡോക്ടർ ഉടനെ വരാമെന്നു പറഞ്ഞു. ഞാൻ ഓഫീസിൽ നിന്നും ഇറങ്ങി. ഡോക്ടർ വന്നു. മരണം സ്ഥിരീകരിച്ചു. Death certificate-ൽ ഒപ്പിട്ടുകൊടുത്തു. അതുമായി ഞാൻ ഓഫീസിൽ വന്നു. ഓഫീസിൽ 12 മണിക്കു മുമ്പായി തന്നെ ഒപ്പിട്ടുകൊടുത്തു. ഓഫീസിൽ നിന്നും ഇറങ്ങി. ഓഫീസിൽ നിന്നും ഇറങ്ങുമ്പോൾ ഒരു മണിക്കു മുമ്പായിരുന്നു. ഓഫീസിൽ നിന്നും ഇറങ്ങുമ്പോൾ ഒരു മണിക്കു മുമ്പായിരുന്നു എന്ന് തീരുമാനിക്കുമായിരുന്നോ? അതുകൊണ്ടാണ് ഓഫീസിൽ നിന്നും ഇറങ്ങുന്നതിനു മുമ്പ് ഒപ്പിട്ടുകൊടുത്തത്. ഓഫീസിൽ നിന്നും ഇറങ്ങി ഓട്ടോറിക്ഷയിൽ കയറി വീട്ടിലേക്കു പോന്നു. വീട്ടിൽ വന്നപ്പോൾ ഭാര്യ ഉച്ചയൂണിനുള്ള ഒരുക്കത്തിലായിരുന്നു. കുളിച്ചുഭക്ഷണം കഴിഞ്ഞ് ഒന്നുമയങ്ങിയിട്ട് 3 മണിയോടുകൂടി ഓഫീസിലേക്കു പോയി. ഓഫീസിൽ ചെന്നപ്പോൾ ഓഫീസിലുള്ളവരെല്ലാം ഉച്ചയൂണിനു പോയിരിക്കുന്നു. ഞാൻ ഓഫീസിൽ ഒറ്റയ്ക്കായി. ഓഫീസിൽ ഒറ്റയ്ക്കിരു

17.10.1969 (11കുംഭം1) വെള്ളിയാഴ്ച. രാവിലെ

[illegible]

[illegible]

17.10.1969. 10 P.M. [illegible] British Council [illegible] 10.15 [illegible] Nature [illegible] 10.15 [illegible] Tribal Research Institute [illegible] NCERT [illegible] Joint Director [illegible] 1970 [illegible] Bank [illegible] [illegible] [illegible]

കോഴിക്കോട് പോയി. ഞാനും സുനന്ദയും ഒരുമിച്ചാണ് പോയത്. ചേച്ചിയെ ടാക്സിയിൽ കയറ്റിവിട്ടു. ചേച്ചിക്കു ഭയങ്കര നീരുണ്ടായിരുന്നു. രാത്രി ഞങ്ങൾ അവിടെ തങ്ങി. പിറ്റേന്ന് രാവിലെ ഞങ്ങൾ തിരിച്ചുപോന്നു. ഞാൻ നിലമ്പൂരിൽ വന്ന് കുറച്ചുനേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ചേച്ചിയുടെ ഫോൺ വന്നു. ഞാൻ ഉടനെ തിരിച്ചുപോയി. ചേച്ചിയെ ഡോക്ടർ പരിശോധിച്ചു. ഹൃദയത്തിനു കുഴപ്പമുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞു. ഞങ്ങൾ അന്നുതന്നെ തിരിച്ചുപോന്നു. 1, 2, 3 തീയതികളിൽ ഞാൻ ചേച്ചിയുടെ അടുത്തുതന്നെ നിന്നു. 4-ാം തീയതി ചേച്ചിയെ ഡോക്ടർ പരിശോധിച്ചപ്പോൾ പൾസ് 120-ൽ നിന്നു. 10 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ ഹൃദയത്തിന്റെ പ്രവർത്തനം പൂർവ്വസ്ഥിതിയിലായി. 11-ാം തീയതി ചേച്ചിയെ ഡിസ്ചാർജ് ചെയ്തു. പിന്നീട് ചേച്ചിയുടെ ഹൃദയത്തിനു കുഴപ്പമുണ്ടായിട്ടില്ല.

ചേച്ചിയുടെ പ്രശ്നം തീർന്നപ്പോൾ ഞാൻ ഭയങ്കര സന്തോഷത്തിലായി. സുഹൃത്തുക്കളോടെല്ലാം വിവരം പറഞ്ഞു. ഭാര്യയുടെ അസുഖം മാറിയതിന്റെ സന്തോഷം കൂടിയായിരുന്നു. 4-ാം തീയതി ഞാൻ ചേച്ചിയെ കൊണ്ടുവരാൻ പോയപ്പോൾ 20 രൂപയുടെ ഒരു ടിക്കറ്റ് വാങ്ങി. തുടർച്ചയുണ്ടായിരുന്നു. 10-ാം തീയതിയിലെ വണ്ടിയിലായിരുന്നു ഞാൻ ചേച്ചിയെ കൊണ്ടുവന്നത്. തുടർച്ചയുടെ ഞാൻ ടിക്കറ്റ് വാങ്ങിയപ്പോൾ 12 രൂപയുടെ ടിക്കറ്റാണ് കിട്ടിയത്. ചേച്ചിയെ Physical Education Director ആയിരുന്ന (D'Souza) സാറിന്റെ ഭാര്യയുടെ അടുത്തുകൊണ്ടുപോയി കാണിച്ചു. ടോണിക്ക് തന്നെങ്കിലും ഗുണമൊന്നും കണ്ടില്ല. ചേച്ചിയുടെ ഭർത്താവിന്റെ അമ്മയുടെ അടുത്തുകൊണ്ടുപോയി. ചേച്ചിയുടെ ഭർത്താവിന്റെ അമ്മയുടെ അടുത്തുകൊണ്ടുപോയി. ചേച്ചിയുടെ ഭർത്താവിന്റെ അമ്മയുടെ അടുത്തുകൊണ്ടുപോയി.

22.10.1969. ന് AM. ചേച്ചിയുടെ ഭർത്താവിന്റെ അമ്മയുടെ അടുത്തുകൊണ്ടുപോയി

ചുവരുടെ മുകളിലുള്ള ഒരു ചിത്രം. ഇതിന് മുമ്പ് ഒരു ദിവസം ഇതിനെപ്പറ്റി ഞാൻ ഓർത്തിരുന്നു. ഇതിന്റെ ഉള്ളിൽ നിന്നുകൊണ്ട് ഞാൻ ഇതിനെ കണ്ട

26.10.1969. 5.30 AM. [illegible] . [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [

ന്യൂ ഗ്ലാൻഡിൽനിന്നുതന്നെ സുനന്ദ കഴിച്ചു. TIME വായിച്ചു. പിന്നെ പുസ്തകം വായിക്കുകയും ഇടയ്ക്കിടെ സുനന്ദയുടെ നഗ്നമായ മാറിടത്തിൽ ചുണ്ടുകൾ തൊടുകയും ചെയ്തു.

6.15 P.M. ചായയ്ക്കിരുന്നപ്പോൾ സുനന്ദ പറഞ്ഞു: "ഇന്നു രാത്രി നമുക്കു പുറത്തുപോകാം. ഒരു സിനിമയ്ക്കു പോകാം. കാലത്ത് ഓഫീസിൽ പോകുന്നതിനുമുമ്പ് ഞാൻ ഒരു ടാക്സി വിളിച്ചുകൊണ്ടുവരാം." ഞാൻ സമ്മതിച്ചു. ഞാൻ ഓഫീസിൽനിന്നു വരുമ്പോൾ ഏകദേശം 6 മണിയാകും. ഞാൻ വരുമ്പോൾ ഒരുങ്ങിയിരിക്കാൻ സുനന്ദയോടു പറഞ്ഞു. ഞാൻ കുളിച്ചു വസ്ത്രം മാറിയിട്ടു. സുനന്ദ ഒരുങ്ങിയിരുന്നു. ഞങ്ങൾ ടാക്സിയിൽ കയറി. ഞാൻ ഡ്രൈവറോടു പറഞ്ഞു: "ഗോൾഡൻ ഗേറ്റ് പാർക്കിലേക്കു പോകാം." ഞാൻ ഡ്രൈവറുടെ അടുത്തിരുന്നു. സുനന്ദ പിന്നിലിരുന്നു. ഞാൻ ഡ്രൈവറോടു സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. സുനന്ദ ഞങ്ങളുടെ സംഭാഷണത്തിൽ പങ്കുചേർന്നില്ല. ഞാൻ ഡ്രൈവറോടു പറഞ്ഞു: "ഞാൻ ഇന്ത്യയിൽനിന്നു വന്നിട്ട് ഒരു വർഷമായി. ഇന്ത്യയിൽ ഞാൻ ഒരു കോളേജ് അധ്യാപകനായിരുന്നു. ഇവിടെ ഞാൻ ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയാണ്. ഇവിടെ ഞാൻ ഒരു ഡോക്ടറേറ്റിനുവേണ്ടി പഠിക്കുന്നു. ഇവിടെ ഞാൻ ഒരു ഫെലോഷിപ്പിന്റെ സഹായത്തോടെയാണു പഠിക്കുന്നത്." ഞാൻ ഡ്രൈവറോടു പറഞ്ഞു: "ഞാൻ ഇന്ത്യയിൽ

[illegible] ഞാൻ [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] നടന്നു. [illegible] [illegible] [illegible]

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

ചെയ്യുക 10, ഞായർ പൊതുപരിപാടികൾ ഒന്നുമില്ലാതെ.

8.30 AM. കാലത്ത് നടക്കുന്ന പരിപാടിയെ പറ്റിയുള്ള ചർച്ചയിൽ പങ്കെടുക്കണം. ഞാൻ ഒരു പ്രസംഗം തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അതിൽ ഒരു ഭാഗം ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെ കുറിച്ചുള്ളതാണ്. അതിൽ ഒരു ഭാഗം ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെ ഭരണത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ചില കുറവുകളെ കുറിച്ചാണ്. അതിനെ കുറിച്ച് ഒരു ചർച്ച ഉണ്ടാകുമോ എന്നറിയില്ല. കോൺഗ്രസ്സിന്റെ നിലപാടുകളുടെ കുറവുകൾ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നതാണ് ഞാൻ പറയുന്നത

9.11.1969. 6.30 AM. [illegible] 10.30 [illegible] 11.11.
[illegible] 11 [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [

[illegible] ഗോപിനാഥൻ നായർ [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

[illegible] (Horlicks, Glucose, CAQ) [illegible] CA [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

11.30 മുതൽ 1 വരെ ചെറുതായി വായിച്ചു. വായിച്ചിട്ടുള്ളത് തിരുത്തുന്നതിനും പുതിയ ഭാഗങ്ങൾ എഴുതുന്നതിനുമാണ്. രാത്രി 8 മണിക്ക് ഞാൻ ഉണർന്നു. ഉടനെ ഞാൻ ഓഫീസിൽ വിളിച്ചു. ഡി.ഡി. തിരുവനന്തപുരത്തുള്ള ഒരു ഫ്ലാറ്റിൽ ഞാൻ ഒരു മുറി ഏർപ്പാടാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്നും അവിടെ താമസിക്കാൻ പോകുന്നതിനെപ്പറ്റി ഞാൻ ആലോചിക്കണമെന്നും അവർ പറഞ്ഞു. രാത്രി 9 മണിക്ക് ഞാൻ ഉറങ്ങാൻ കിടന്നു.

2.12.1969. 7 P.M. കാലത്ത് 8 മണിക്ക് ഞാൻ എഴുന്നേറ്റു. ഉടനെ തന്നെ ഞാൻ ഓഫീസിലേക്ക് പോകുന്നതിനെപ്പറ്റി ആലോചിച്ചു. ഓഫീസിൽ പോകുന്നതിനെപ്പറ്റി ഞാൻ ഒന്നും തീരുമാനിച്ചില്ല. ഞാൻ ചായ കുടിച്ചു. ഞാൻ

കറക്കുന്നതായി തോന്നുകയും ചെയ്തു. ഇത് ഗൗരവമുള്ള ഒരു രോഗലക്ഷണമായിരിക്കാം. ഡോക്ടറെ കാണുന്നതു നന്നായിരിക്കും.

9 P.M. ഇന്നു മുഴുവൻ ഛർദ്ദിച്ചു. കാലുകൾ നീരുവന്നു വീർത്തിരിക്കുന്നു. ഡോക്ടർ പരിശോധിച്ചു. 12 മണിക്കൂർ ഒന്നും കഴിക്കരുതെന്നു പറഞ്ഞു. 12 മണിക്കൂറിനുശേഷം ചൂടുവെള്ളം കുടിച്ചു. 3 മണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഛർദ്ദിച്ചു. 3 മണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഛർദ്ദിച്ചു. മൂന്നാമത്തെ പ്രാവശ്യം ഛർദ്ദിച്ചപ്പോൾ രക്തം കലർന്നിരുന്നു. ഡോക്ടർ വന്നു. ഇഞ്ചക്ഷൻ തന്നു. ഉറങ്ങാൻ പറഞ്ഞു. ഉറങ്ങുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. രാത്രി മുഴുവൻ ഛർദ്ദിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു വെള്ളം കുടിച്ചു. രാവിലെ ഛർദ്ദിച്ചപ്പോൾ രക്തം കലർന്നിരുന്നില്ല. ഡോക്ടർ വന്നു. ഇഞ്ചക്ഷൻ തന്നു. ഉച്ചയ്ക്കു ചോറുണ്ടു. വൈകുന്നേരം ഛർദ്ദിച്ചു. ഛർദ്ദിച്ചപ്പോൾ രക്തം കലർന്നിരുന്നു. ഡോക്ടർ വന്നു. ഇഞ്ചക്ഷൻ തന്നു. രാത്രി ഉറങ്ങുവാൻ കഴിഞ്ഞു. ഛർദ്ദിച്ചില്ല. ഇന്നു രാവിലെ ഛർദ്ദിച്ചപ്പോൾ രക്തം കലർന്നിരുന്നില്ല. ഡോക്ടർ വന്നു. ഇഞ്ചക്ഷൻ തന്നു. ഉച്ചയ്ക്കു ചോറുണ്ടു. വൈകുന്നേരം ഛർദ്ദിച്ചപ്പോൾ രക്തം കലർന്നിരുന്നില്ല

10 PM. കോലത്ത് തറവാട്ടിൽ ഗോവിന്ദൻ സി.പി. സതീശന്റെ നിന്ന് ഭാര്യാതൊഴി കിട്ടിയിരുന്നു. ഇതിനു ചെലവു പറഞ്ഞു. ഒരു കത്തുണ്ടായിരുന്നു. അതുപോലെ കുറച്ചു. കോലത്തിൽ പോയി. ടിൻസി ഷാർ സുഖമായിരിക്കുന്നു എന്നു കണ്ടു. പിന്നെ ഗ്രേസി, സിസ്റ്റർ-ഉം സംസാരിച്ചു. ഓപ്പറേഷൻ തിയേറ്റർ പോയി. 10 മണിയായിരുന്നു ഓപ്പറേഷൻ തുടങ്ങിയത്. ഓപ്പറേഷൻ തുടങ്ങുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ ഓപ്പറേഷൻ തിയേറ്റർ പോയി. 62% ഓക്സിജൻ കൊടുത്തു. പിന്നെ ഏഴു മണിയോടുകൂടി ഓപ്പറേഷൻ തീർന്നു. ഓപ്പറേഷൻ തിയേറ്റർ പോയി. ഓപ്പറേഷൻ കണ്ടു. ഓപ്പറേഷൻ (Hysterectomy) ഓപ്പറേഷൻ ചെയ്തു. പിന്നെ ഓപ്പറേഷൻ തിയേറ്റർ നിന്നും ഓപ്പറേഷൻ തിയേറ്റർ കൊണ്ടുവന്നു. ഓപ്പറേഷൻ തിയേറ്റർ ഓപ്പറേഷൻ ചെയ്തു. ഓപ്പറേഷൻ തിയേറ്റർ ഓപ്പറേഷൻ തിയേറ്റർ ഓപ്പറേഷൻ തിയേറ്റർ

ലേഖനം സമർപ്പിച്ചു നിർവൃതിയടഞ്ഞു. ഒരുമിച്ചുണ്ടായിരുന്ന സുഹൃത്തുക്കളോടു യാത്രപറഞ്ഞു ഞാൻ പോന്നു. രാത്രിയുടുപ്പിനുള്ള തുണി മാത്രമേ കൈയിലുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് ഒരു ലുങ്കിയും വാങ്ങി.

ഡൽഹിയിലേക്കുള്ള തീവണ്ടിയാത്ര.

9.12.89. 5.45 PM. ഡൽഹിയിലേക്കുള്ള തീവണ്ടിയിൽ കയറി. ഒരുപാടുപേരുണ്ടായിരുന്നു. ഭൂരിഭാഗവും ഉത്തരേന്ത്യക്കാർ. ഞാൻ ഒരു ഭാഗത്തിരുന്നു. ചിലർ എന്നെ ശ്രദ്ധിച്ചു. ചിലർ ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിച്ചു. ഞാൻ ഉത്തരം പറഞ്ഞു. ഒരു മലയാളിയുടെ സാന്നിദ്ധ്യം അവർക്കു കൗതുകമുണർത്തിയിരിക്കണം

[illegible] ഞാൻ [illegible] ഞാൻ [illegible] ഞാൻ [

16.12.1969. 5.45 AM. കഴിഞ്ഞ മൂന്നുദിവസം തുടർച്ചയായി മഴയാണ്. ഞങ്ങൾ ഇന്നു രാവിലെ പുറപ്പെടുന്നു. ഇന്നലെ രാത്രി ഏറെ വൈകിയും മഴ പെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇന്നു രാവിലെയും മഴയുണ്ട്

ഒരു നായാട്ടുകുടുംബത്തെ Akaliwaya-കൾ ചെന്നുകണ്ടുമുട്ടുന്നതിനെപ്പറ്റിയുള്ള വിവരണമാണ് ഇവിടെ കൊടുത്തിരിക്കുന്നത്. ഇതും പരാമർശമാത്രമാണ്.

ചെന്നപ്പോൾ അവർ ഭീരുക്കളായിരുന്നു. അവരുടെ ഭാഷയിൽ സംസാരിച്ചപ്പോൾ അവർ ഭയന്നുപോയി. അവരെ കൊല്ലുകയോ ഉപദ്രവിക്കുകയോ ചെയ്യുമെന്നാണ് അവർ കരുതിയത്. അവരുടെ കൈയിൽ തോക്കുകൾ കണ്ടപ്പോൾ അവർ ഓടിപ്പോയി. Guns പിടിച്ചു വാങ്ങുകയോ ഉപയോഗിക്കുകയോ ചെയ്തില്ല. അവരുടെ കാൽപ്പാടുകൾ നോക്കി പിന്തുടർന്നു. രാത്രിയിൽ അവരുടെ ക്യാമ്പിലെത്തി. അവരുടെ ഭാഷയിൽ സംസാരിച്ചപ്പോൾ അവർക്ക് ഭയമായിരുന്നു. അവർ ഓടിപ്പോകാൻ ശ്രമിച്ചു. ഞാൻ അവരെ പിടിച്ചുനിർത്തി. അവർ "ചെകുത്താൻ" എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. ഞാൻ അവരെ സമാധാനിപ്പിച്ചു. ഞാൻ അവരുടെ ഭാഷയിൽ സംസാരിച്ചപ്പോൾ അവർ ഞെട്ടിപ്പോയി. അവർ എന്നെ തൊടാൻ ശ്രമിച്ചു. അവർ എന്റെ കാലിൽ തൊട്ടു നമസ്കരിച്ചു. അവർ എന്നെ ദൈവമായി കരുതി. അവർ എന്നെ ആരാധിക്കാൻ തുടങ്ങി. അവർ എന്റെ കാൽപ്പാടുകൾ നോക്കി പിന്തുടർന്നു. അവർ എന്റെ കാൽപ്പാടുകൾ നോക്കി പിന്തുടർന്നു.

19.12.1969. 6:15 AM. ചെന്നൈയിൽ കാലത്ത് ഏഴരയോടെ, നായാട്ടുകുടുംബത്തെ കൊടുത്തിരുന്ന (Tengethu) താമസസ്ഥലത്തുനിന്ന് പോന്നു. ലോജിസ്റ്റിക്സിനുള്ള സാധനങ്ങൾ ഒരുക്കിയിരുന്നു. ഇന്നലെ ഉണ്ടായിരുന്ന ചെറുപ്പക്കാരൻ (Ngaka) ഇന്നും കൂടെയുണ്ടായിരുന്നു. ഇന്നലെ ഉണ്ടായിരുന്ന 'ചെകുത്താൻ' എന്ന പരാമർശത്തിന്റെ പേരിൽ അവനോട് ചോദിച്ചു. അവൻ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. ഞാൻ അവനോട് ചോദിച്ചു. അവൻ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. ഞാൻ അവനോട് ചോദിച്ചു. അവൻ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല.

ചെന്നപ്പോൾ കണ്ടതുപോലെതന്നെ അവർ ഭീരുക്കളായിരുന്നു. അവർ ഓടിപ്പോകാൻ ശ്രമിച്ചു.

9.30 A.M. ഞങ്ങൾ ഒരു കുന്നിന്റെ മുകളിലെത്തി. 11 വർഷം മുമ്പ് ഞാൻ ഒരു ക്യാമ്പ് കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയ സ്ഥലമായിരുന്നു അത്. ചെന്നപ്പോൾ നായാട്ടുകുടുംബത്തെ കണ്ടു. അവർ P.H. Lake-നടുത്തേക്ക് പുറപ്പെടാൻ തയ്യാറെടുക്കുകയായിരുന്നു. പോകുന്നവഴിക്ക് മിസ്റ്റർ ഡിക്കിയെ കാണും. അവർ ചെന്നപ്പോൾ അവിടെ ആരുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവർ ഒരു ക്യാമ്പ് കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയിരുന്നു. അവർ ഒരു ക്യാമ്പ് കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയിരുന്നു. അവർ ഒരു ക്യാമ്പ് കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയിരുന്നു. അവർ ഒരു ക്യാമ്പ് കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയിരുന്നു. അവർ ഒരു ക്യാമ്പ് കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയിരുന്നു.

21.12.1969. 6 AM. ഞങ്ങൾ കാലത്ത് പോയില്ല. അവർക്ക് കുറച്ചുകൂടി സാധനങ്ങൾ ആവശ്യമുണ്ടായിരുന്നു. പോകുന്നവഴിക്ക് ഞങ്ങൾ ഒരു ക്യാമ്പ് കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയിരുന്നു. അവർ

21.12.1969. 10 PM. [illegible] Digitized by Kerala Sahitya Akademi

22.12.1969. [illegible]

23.12.1969. 5.45 AM. [illegible]

[illegible]

25.12.1969. 6:30 AM. [illegible] [illegible] [illegible]

28.12.1969. 6.30 P.M. കാലത്ത് 4 മണിക്കിറങ്ങിയതാണു. ക്ഷീണം കാരണം ഒന്നുറങ്ങിയിട്ടേയുള്ളൂ. ഇപ്പോൾ ഒന്നുകൂടി കുളിച്ചു ഫ്രഷായി. ഇന്നു രാവിലെ 10 മണിക്കു് ഞാൻ ഇവിടെ എത്തുമെന്നു് ഞാൻ ഒരു കത്തിൽ എഴുതിയിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ഇന്നു് ഇവിടെ ഒരു ചെറിയ സമ്മേളനം തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ ഇവിടെ എത്തുമ്പോൾ ഏകദേശം 11 മണിയായിരുന്നു. ഞാൻ ഇവിടെ എത്തുമ്പോൾ ഇവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നവർ ഇവരൊക്കെയാണു്: ഞാൻ, ഭാസ്കരൻ നായർ, ഗോപാലകൃഷ്ണൻ, ഗോപിനാഥൻ നായർ, ഗോപിനാഥന്റെ ഭാര്യ, ഗോപിനാഥന്റെ മകൾ, ഗോപിനാഥന്റെ മകൻ, ഗോപിനാഥന്റെ അനുജൻ, ഗോപിനാഥന്റെ അനുജന്റെ ഭാര്യ, ഗോപിനാഥന്റെ അനുജന്റെ മകൾ, ഗോപിനാഥന്റെ അനുജന്റെ മകൻ

[illegible]

31.12.1969. 6.30 AM. [illegible] (1145 [illegible] 16). [illegible] 1969. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

[illegible]

[illegible]

[illegible]

10.P.M. [illegible]

[illegible]

Syndicate Bank. Savings a/c. Rs 45,799.88
Do Current — 27,979.62
Syndicate Bank. Savings
Cooperative Stores 1,502.19
363.40
75,645.09
75,645.50
Cash 226.43
75,643.92
75,871.22.

Digitized by Kerala Sahitya Akademi

1969 ഏപ്രിൽ 1-ാം തീയതി ചിങ്ങം 1-ാം തീയതി (2-ാം) ഞായറാഴ്ച
കാണാതിരുന്നു 1,01,867-98 കി. മീ. ചിങ്ങം 1-ാം തീയതി 1,01,867-98 കി. മീ.
ബിന്ദുവിലും കൂടിച്ചേരുകയും ചെയ്തു. ഭൂമി കിഴക്കുനിന്നും പടിഞ്ഞാറോട്ട്
തിരിയുന്നതുകൊണ്ട് ഇങ്ങനെ സംഭവിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ കാരണം ഭൂമിയുടെ
ഭ്രമണവേഗം കുറഞ്ഞുവരുന്നതുകൊണ്ടാണ്. ഇപ്പോൾ ഭൂമിയുടെ ഭ്രമണവേഗം
മണിക്കൂറിൽ 1,675 കി. മീ. ആണ്. ഇത് 1,675 കി. മീ. ആയിരുന്നത്
ഭൂമിയുടെ ഭ്രമണവേഗം കുറഞ്ഞുവരുന്നതുകൊണ്ട് ഇപ്പോൾ 1,675 കി. മീ.
ആയിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ ഫലമായി ഭൂമിയുടെ ഭ്രമണവേഗം
ഇനിയും കുറഞ്ഞുവരുന്നതാണ്. ഭൂമിയുടെ ഭ്രമണവേഗം കുറഞ്ഞുവരുന്നതുകൊണ്ട്
ഭൂമിയുടെ ഭ്രമണവേഗം ഇനിയും കുറഞ്ഞുവരുന്നതാണ്. ഭൂമിയുടെ ഭ്രമണവേഗം
കുറഞ്ഞുവരുന്നതുകൊണ്ട് ഭൂമിയുടെ ഭ്രമണവേഗം ഇനിയും കുറഞ്ഞുവരുന്നതാണ്.
ഭൂമിയുടെ ഭ്രമണവേഗം കുറഞ്ഞുവരുന്നതുകൊണ്ട്

30-ാം തീയതി ഉടൻ പുറപ്പെട്ടു. വേലക്കാരന്റെ നാലഞ്ചു ദിവസത്തെ ശമ്പളം കൊടുത്തു തീർത്തു. ഞാൻ പുറപ്പെടുന്നതിനു മുമ്പ് ഒരു ദിവസം കൂടി ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതിനു ഞാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നു. അതിനുള്ള കാരണം ഒരു കത്തു കിട്ടിയതാണ്. അതിന്റെ സംഗ്രഹം താഴെ ചേർക്കുന്നു. ഒന്നാമതായി ഞാൻ ഇവിടെ വന്നതിനുശേഷം ഒരു ദിവസം പോലും ഞാൻ ഒറ്റയ്ക്കു താമസിച്ചിട്ടില്ല. ഇപ്പോൾ ഒറ്റയ്ക്കു താമസിക്കുന്നതിനുള്ള ധൈര്യം എനിക്കുണ്ടാകുമോ എന്നു സംശയമുണ്ട്. രണ്ടാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. മൂന്നാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. നാലാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അഞ്ചാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. ആറാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. ഏഴാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എട്ടാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. ഒമ്പതാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. പത്താമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. പതിനൊന്നാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. പന്ത്രണ്ടാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. പതിമൂന്നാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. പതിനാലാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. പതിനഞ്ചാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. പതിനാറാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. പതിനേഴാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. പതിനെട്ടാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. പത്തൊമ്പതാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. ഇരുപതാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. ഇരുപത്തൊന്നാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. ഇരുപത്തിരണ്ടാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. ഇരുപത്തിമൂന്നാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. ഇരുപത്തിനാലാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. ഇരുപത്തഞ്ചാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. ഇരുപത്താറാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. ഇരുപത്തേഴാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. ഇരുപത്തെട്ടാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. ഇരുപത്തൊമ്പതാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. മുപ്പതാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. മുപ്പത്തൊന്നാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. മുപ്പത്തിരണ്ടാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. മുപ്പത്തിമൂന്നാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. മുപ്പത്തിനാലാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. മുപ്പത്തഞ്ചാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. മുപ്പത്താറാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. മുപ്പത്തേഴാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. മുപ്പത്തെട്ടാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. മുപ്പത്തൊമ്പതാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. നാല്പതാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. നാല്പത്തൊന്നാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. നാല്പത്തിരണ്ടാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. നാല്പത്തിമൂന്നാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. നാല്പത്തിനാലാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. നാല്പത്തഞ്ചാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. നാല്പത്താറാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. നാല്പത്തേഴാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. നാല്പത്തെട്ടാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. നാല്പത്തൊമ്പതാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അമ്പതാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അമ്പത്തൊന്നാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അമ്പത്തിരണ്ടാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അമ്പത്തിമൂന്നാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അമ്പത്തിനാലാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അമ്പത്തഞ്ചാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അമ്പത്താറാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അമ്പത്തേഴാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അമ്പത്തെട്ടാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അമ്പത്തൊമ്പതാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അറുപതാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അറുപത്തൊന്നാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അറുപത്തിരണ്ടാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അറുപത്തിമൂന്നാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അറുപത്തിനാലാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അറുപത്തഞ്ചാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അറുപത്താറാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അറുപത്തേഴാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അറുപത്തെട്ടാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. അറുപത്തൊമ്പതാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എഴുപതാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എഴുപത്തൊന്നാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എഴുപത്തിരണ്ടാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എഴുപത്തിമൂന്നാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എഴുപത്തിനാലാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എഴുപത്തഞ്ചാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എഴുപത്താറാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എഴുപത്തേഴാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എഴുപത്തെട്ടാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എഴുപത്തൊമ്പതാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എൺപതാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എൺപത്തൊന്നാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എൺപത്തിരണ്ടാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എൺപത്തിമൂന്നാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എൺപത്തിനാലാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എൺപത്തഞ്ചാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എൺപത്താറാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എൺപത്തേഴാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എൺപത്തെട്ടാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. എൺപത്തൊമ്പതാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. തൊണ്ണൂറാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയാൽ ഇവിടെ ഒരു ഗുമസ്തനെ നിയമിക്കേണ്ടിവരും. അതിനുള്ള ചെലവു ലാഭിക്കാമല്ലോ. തൊണ്ണൂറ്റൊന്നാമതായി, ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഗുണമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ പോയ

[illegible] ! [illegible] !

[illegible]

[illegible]

[illegible]

12.12.1969. 5.20 PM. [illegible] Digitized by Kerala Sahitya Akademi

[illegible] 215 [illegible], I.T. [illegible], P.S.C. [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible] 2 [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 10, [illegible] [illegible], [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

10 P.M. [illegible] [illegible] [illegible]. 9.30 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

31.8.1969. 6 AM. കാലത്ത് കുളിച്ചു പ്രാർത്ഥന കഴിഞ്ഞ് ഒരു ചായ കുടിച്ചു. ഉപഹാരങ്ങൾ കൊടുക്കാൻ സമയമായി. ഞാൻ ഒരു ഷർട്ടും ഒരു ഷാളും കൊടുത്തു. ഷർട്ട് ഇഷ്ടപ്പെട്ടു. ഷാൾ ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. ഞാൻ ഒരു ഷാൾ കൂടി കൊടുത്തു. അതിഷ്ടപ്പെട്ടു. ഞാൻ ഒരു ഷർട്ടും

[illegible] 12 [illegible]. 142, [illegible]

1.9.1969. 5.45 AM. [illegible] [illegible] [illegible]

3.9.1969. 8.45 PM. [illegible] ഉച്ചയ്ക്കു [illegible] [illegible] [illegible]

ഒരു കത്തുണ്ട്. പിതാവാണ് അയച്ചത്. ഒരു ഗിനിയും അതിനകത്തുണ്ട്. ഉടനെ വരണമെന്നാണ് ആവശ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. ഞാൻ ഉടനെ പുറപ്പെട്ടു. ഒരു ദിവസം കൊണ്ട് ഞാൻ വീട്ടിലെത്തി. ഉടനെ ഡോക്ടറെ കൊണ്ടുവന്നു. പരിശോധിച്ചു. ഒരു കുഴപ്പവുമില്ല. ഭയപ്പെടാനൊന്നുമില്ല. ഞാൻ ഒരാഴ്ച അവിടെ താമസിച്ചു. അതിനിടയിൽ ഒരു ദിവസം ഞാൻ ഒരു കാര്യം ശ്രദ്ധിച്ചു. അച്ഛൻ ഒരു കാര്യത്തിലും ഇടപെടുന്നില്ല. ഒരു കാര്യത്തിലും അഭിപ്രായം പറയുന്നില്ല. ഒരു കാര്യവും ചോദിക്കുന്നില്ല. ഞാൻ ഒരു കാര്യം ചോദിച്ചു. അച്ഛൻ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. അമ്മയോട് ചോദിക്കാൻ പറഞ്ഞു. അമ്മയോട് ചോദിച്ചു. അമ്മ പറഞ്ഞു. അച്ഛനോട് ചോദിക്കാൻ പറഞ്ഞു. അച്ഛൻ പറഞ്ഞു. അമ്മയോട് ചോദിക്കാൻ പറഞ്ഞ

Digitized by Kerala Sahitya Akademi